

1. Genel

Bu prosedür, belgelendirilene ait üretim alanlarının ve süreçlerinin GLOBALGAP değerlendirilmesi ve sertifikasyonunu gerçekleştirmek amacıyla ETKO tarafından takip edilecek prosedürü ve belgelendirilen tarafından gerçekleştirilecek faaliyetleri açıklamaktadır ve GLOBALG.A.P. Yönetmeliklerinden daha sıkı gereklilikler içermez. Bu prosedüre uygun olarak başarılı bir şekilde sertifika alan üretici/üretici örgütü/müştebbis, üretim alanları ve süreçleri için onaylanır ve ticari faaliyetlerinde ilgili ETKO logosunu kullanmasına izin verilir.

Başvuran, sertifika almak ve sürdürmek için bu prosedürde ve diğer ETKO belgelerinde ve bunun yanı sıra ilgili hukuki ve yasal belgelerde belirtilen şartlara uymak zorundadır ve üretim & süreçler ile ilgili tüm kayıtları tatmin edici bir durumda muhafaza etmek zorundadır.

ETKO sertifikasyon sürecinin kapsamı sadece doğrudan kontrol edilen ürünler ve süreçler ile sınırlıdır. Sertifikasyon süreci, ürünlerin müstebbisin/üreticinin/üretici örgütünün kendi sistemi tarafından üretilmediği ve süreçlerin müşterinin kendi sistemi tarafından yönetilip denetlenmediği sistemleri kapsamaz.

Müştebbisler/üreticiler/üretici örgütleri:

- Yürürlükteki tüm standartlara ve gereklere uyacaktır.
- GLOBALGAP belgelendirmesi yapılacak olan üretici yıllık olarak öz değerlendirme veya dahili denetimini gerçekleştirir;
- Sertifikasız üretim ve işleme alanları, yapılar ve ofisler dâhil üretim veya işleme operasyonu için tam erişime sahip yerinde- kontrollere izin verecektir;
- Ücretleri zamanında verecektir
- Aşağıdaki durumlarda ETKO 'ya hemen haber verecektir:
  - Herhangi bir alanında, üretim biriminde, sahasında, tesisinde veya bir operasyonun parçası olan ürününde MRL limitlerini aşacak düzeyde kalıntı tespitinin bulunduğu ve
  - Üretim sahalarında veya sertifikasyona tabi herhangi bir bölümde yapılan ve yönetmeliklere uyumu etkileyebilecek değişiklik.

Ücret yapılarını gösterir belge ETKO web sayfasında yayınlanmakta olup, tüm başvuru sahipleri, sertifikasyon talebi üzerine ilgili kapsama ait yönetmeliğin bir kopyasını, sertifikasyona ilişkin olduğu kabul edilen gerekli belgeleri ve diğer bilgileri içeren bir başvuru paketi alacaktır.

2. Sertifikasyon ve sözleşme için başvuru

Başvurana sunulacak teklif/tahmini maliyet, Başvuru Formu (GP 23 F 01/ GP 23 F 02) kullanılarak ve başvuran tarafından sunulan bilgilere dayalı olarak hazırlanır. Başvuran usulüne göre başvuru formu dolduracaktır ve kopyasını ETKO 'ya sunacaktır. Başvuran firmaya benzersiz bir lisans numarası verilir.

Başvuru Formu ile toplanan bilgiler doğrultusunda ETKO tarafından sağlanacak hizmetler ile ilgili gerekli tüm ayrıntıları içeren teklif/tahmini maliyet hazırlanacaktır.

Teklif/tahmini maliyetin başvuran tarafından kabul edilmesi durumunda, başvuranın yetkili personeli teklif/tahmini maliyetin gerekli sayfalarını imzalayacaktır ve teklif/tahmini maliyeti ETKO 'nun ofisine geri sunacaktır. Başvuran ayrıca, teklif/tahmini maliyeti imzalayan personelin yetkisinin geçerli olduğunu kanıtlayan resmi bir belge de sunacaktır. Başvuranın yetkili personeli tarafından imzalanmış bu teklif/tahmini maliyet ETKO ve başvuran arasındaki bir sözleşme olarak geçerli olacaktır ve sertifikasyon sürecine başlamak için bir talimat olarak kabul edilecektir. GLOBALG.A.P. kontrol/denetim ve belgelendirme ücretinin ödenmesi, sertifikanın verilmesini garanti etmez.

ETKO belgeleri inceledikten sonra, takip edilmesi gereken faaliyetler için takvimi belirleyecektir.

İlk kontrol tarihi ETKO ve başvuran tarafından karşılıklı olarak belirlenecektir. Gözetim ziyaretleri için dönemler ve tarihler sistemin uygunluğu ve sertifikanın sürdürülmesini sağlamak için ETKO tarafından belirlenecektir. Ziyaret tarihleri, kontrolden en az iki hafta önce ETKO tarafından başvurana bildirilecektir.

2.1 Üreticinin GLOBALGAP Veri tabanı Kaydı (Kayıt Süreci)

GLOBALG.A.P. Sözleşmesi (GP 21 F 02) ve GLOBALG.A.P. Alt-Lisans ve Sertifikasyon Sözleşmesi (GP 23 F 04) ile belgelendirme kuralları, üretici/üretici grubunun ve ETKO'nun sorumlulukları, belgelendirme süreçleri, üreticiye ait ürünler, adresler ve ücret yapısı açıklığa kavuşturulur ve ETKO ile üretici/üretici grubu arasında imzalanır. (GP 21 F 02 ve GP 23 F 04)

Başvuran, her zaman belgelendirme gerekliliklerine, veri güncellemelerinin ETKO'ya iletilmesine ve GLOBALG.A.P. ve ETKO tarafından belirlenen geçerli ücretlerin ödenmesine uymayı taahhüt ettiği GLOBALG.A.P. Alt Lisans ve Sertifikasyon Sözleşmesini (GP 23 F 04) imzaladıktan sonra mevcut veya GLOBALG.A.P. veri tabanında belirlenen benzersiz bir GLOBALG.A.P. Numarası (GGN)'yla belgelendirilecek olan tüm üretim

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

sahalarının GLOBALG.A.P. Veritabanına kaydı yapılır. GG_GR_Rules_for_CBs 6.1.a
ETKO, başvuru sahibinin GLOBALG.A.P. Veri sistemlerine kaydedilmesinden, verilerin güncellenmesinden ve ücretlerin tahsil edilmesinden sorumlu olan taraftır.

Kayıt sırasında üretici belgelendirmenin kapsamını tanımlar ve denetim içinkapsama uygun hazırlıklarını tamamlar. GG_GR_Rules_for_CBs 7.1
GLOBALG.A.P sertifikasyonu için sadece üretici grupları veya bireysel üreticiler üretim proseslerini tescil ettirmek üzere başvuruda bulunabilirler. GG_GR_Rules_for_CBs 6.1.c

Ürün kapsamı, o ürünün üretildiği konumla bağlantılıdır. Tescilsiz bir konumda üretilen ürünler sertifikalandırılmaz ve aynı şekilde tescilli bir yerde yetiştirilen onaylanmamış ürünler sertifikalandırılmaz. GG_GR_Rules_for_CBs 6.1.b
Kayıtlı üreticiye, ürünlerin üretildiği (ve varsa paketlenildiği veya işlendiği) üretim yerleri ve beyan edilen ürünler için sertifika ve alt lisans verilir. GG_GR_Rules_for_CBs 6.1.d

Yalnızca yasal sertifika sahibi (yani sertifikada belirtilen tüzel kişilik) ürünleri GLOBALG.A.P sertifikasına atıfta bulunarak pazarlayabilir. Üretici grubu üyeleri yasal sertifika sahibi değildir. Bu nedenle üretici grup belgesine istinaden kendi adlarına ürün pazarlayamaz. Sertifikaya bakılmaksızın satılan tüm ürünler, üretici grubu kütle denge sistemine kaydedilecektir. GG_GR_Rules_for_CBs 6.1.e

ETKO ve üretici, ETKO'nun 28 takvim günü içinde (ilk kayıt için resmi başvurunun alındığını teyit etme taahhüdünü içeren "bildirim tebliği" şartlarını kabul ederler. ETKO onayı, GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerinde ETKO tarafından oluşturulan benzersiz bir GLOBALG.A.P kimlik numarasını (örneğin, GGN, CoC Numarası) içerir. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.a

ETKO, potansiyel müşterilerine kendi detaylı ücret yapısını oluşturacak ve açıklayacak ve ETKO'nun her bir müşteri için GLOBALG.A.P Sekreterliğine ödediği ilgili GLOBALG.A.P sistem katılım ücretini belirtecektir. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.b

ETKO, bir üreticinin daha önce bir GLOBALG.A.P kimlik numarasına sahip olup olmadığını sorar ve üreticinin belgelendirme kuruluşları arasında transfer prosedürüne uygunluğunu doğrular. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.e

Bir üreticinin başka bir belgelendirme kuruluşundan ETKO'ya transfer olmak istemesi durumunda, ETKO öncelikle bu üreticinin durumunu GLOBALG.A.P. Veri tabanı sisteminden doğrular. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.f

Bir üreticinin aynı zamanda ETKO dışındaki bir belgelendirme kuruluşundan da hizmet alması durumunda ETKO denetimlerini diğer belgelendirme kuruluşundan bağımsız olarak yürütür: GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.g

* Bu üreticiye ETKO'nun bir yaptırım uygulaması durumunda, o üreticiyle çalışan tüm belgelendirme kuruluşları ile yaptırımla ilgili olarak ve gerekli durumlarda tüm belgelendirme kuruluşlarında gerçekleştirilecek eylemlerin ayrıntılarıyla ilgili iletişim kurar.

* Bir yaptırımın o üretici ile çalışan tüm belgelendirme kuruluşlarına iletilmesi üreticinin yükümlülüğü olmakla birlikte, GLOBALG.A.P Sekreterliği tarafından da gerçekleştirilebilir.

Üreticiler başvuru esnasında ve her değişiklikte, üretim yeri veya ürün alanı bilgileri ve üyelerin bir üretici grubuna dahil edilmesi/listeden çıkarılması gibi verileri ETKO'ya sağlayacaktır. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.h

ETKO, veritabanı kaydı sırasında "GLOBALG.A.P veri kaydı gereklilikleri"nde talep edilen tüm bilgileri kaydeder. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.1.a

ETKO, üretici grubu KYS tarafından onaylanan ve üretici grubu iç kaydına dahil edilen tüm üretici grubu üyelerinin, GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemine "GLOBALG.A.P veri kaydı gereklilikleri"ne uygun şekilde bireysel olarak kaydedilmesini ve bu bilgilerin her zaman güncel tutulmasını sağlar. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.1.b

ETKO, GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemini, GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemi sayfasında (wiki.globalgap.org) açıklandığı şekilde güncel tutar. GG_GR_Rules_for_CBs 6.2.1.c

- Gizlilik, veri kullanımı ve veri açıklaması:
  - (i) Kayıt sırasında başvuru sahibi, kurum içi süreçler ve yaptırım prosedürleri için kullanılması amacıyla FoodPLUS GmbH ve BK'larına yazılı erişim izni verir.
  - (ii) GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerindeki tüm veriler GLOBALG.A.P. Sekreterliğine ve başvuru sahibinin birlikte çalıştığı BK'na sunulmaktadır. Bu veriler, kurum içi süreçler ve yaptırım prosedürleri için kullanılabilir.
  - (iii) Gizlilik ve veri kullanımı ile ilgili ek bilgilerle birlikte, minimum ve zorunlu veri açıklama seviyesi, GLOBALG.A.P. veri erişimi kurallarında tanımlanmaktadır.
  - (iv) Başvuru sahibi minimum veri açıklama seviyesini kabul etmezse, başvuru sahibi GLOBALG.A.P. alt lisans ve sertifikasyon anlaşmasına uymamış olacak ve hem belgelendirilemeyecek hem de sertifikasyon isteyen bir üretici grubuna dahil olamayacaktır.
  - (v) GLOBALG.A.P. Sekreterliği veya BK'ları tarafından GLOBALG.A.P. veri erişimi kurallarında belirtilen dışında veriler başvuru sahibinin yazılı onayı olmadan herhangi bir tarafa açıklanamaz.
- ETKO ve başvuru sahibi arasındaki hizmet sözleşmesi, sonraki yenileme sürelerinin dört yıla kadar olması ile dört yıla kadar geçerli olabilir.
- Kayıt-Bir başvuru sahibinin yapabilecekleri ve yapamayacakları:

Aynı ürünü birden fazla BK'da kaydetmek, aynı ürünü birden fazla seçenek kapsamında (bireysel üretici ve

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

üretici grubu üyesi olarak) kaydetmek, farklı ülkelerdeki üretim tesislerini kaydetmek* (GLOBALG.A.P. Sekreterliği yalnızca bireysel bazda istisnalar tanımaktadır), işlemleri gerçekleştirilemez.

*Sınırlar arası (uluslararası) sertifikasyona (bir sertifikanın birden fazla ülkede üretimi kapsadığı durumlar) genellikle izin verilmemektedir. İstisnalar geçerli olabilir. Sertifikalı tüzel kişilik, ülke #1'de bulunuyorsa ancak ülke #2'de tesisleri varsa (sahibi olarak ya da kiralık) ve ülke #2, ülke #2'de bir tüzel kişi oluşturmadan bunun yapılmasına izin veriyorsa, bu tesisler ülke #1'deki tüzel kişilik adına sertifikalandırılabilir.

Aynı ya da farklı ürünleri farklı standartlar kapsamında kaydetmek, aynı ürünü üreten üretici grubu üyelerinin yalnızca bir alt grubunu sertifikasyon için kaydetmeyi seçmek**PO, sertifikasyon için üretimin yalnızca bazı kısımlarını kaydetmeyi seçmek**PO işlemleri ise gerçekleştirilebilir.

Mevzuatın ülke sınır ile tesisler arasında minimum/maksimum mesafeyi belirttiği durumlarda, bu mesafe gerekliliğine uyulmalıdır. Ülke #2'deki tesisler için, ülke #2'nin mevzuatı geçerli olur. (ör. PPP kaydı, PPP uygulaması ile ilgili olarak).

Farklı ülkelerdeki tesisler, gerçekte tek bir üretim tesisi teşkil etmeseler dahi her zaman her ülke için en az bir farklı tesis biçiminde kaydedilmelidir. Bu durumda (ve genel olarak sınırlar arası sertifikasyonda) bu, çok tesisli bir üretici olarak kabul edilir.

Bu kural, aynı zamanda üyelerin ilgili ülkede tüzel kişiliği olmadan komşu ülkelerde arazi kiralayan üretici grubu üyeleri için de geçerlidir.

Bu kural, bazı ülkelerin ayrı tüzel kişilikler ile komşu ülkelerde bulunduğu üretici grupları için geçerli değildir.

**Aynı anda GLOBALG.A.P. sertifikalı ve GLOBALG.A.P. sertifikasız üretim süreçlerinden elde edilen ürünleri üreten ya da bunların sahibi (aynı ürün için) olan bir başvuru sahibi, paralel sahiplik (PO) için kaydolmalıdır. Kayıt gereklilikleri aşağıdaki gibidir; (GG_GR_Rules_for_QMS_v6_0-5.2.1-f-h)

Sertifikalı ve sertifikasız ürünlerin (aynı ürün için) sahibi olan bir başvuru sahibi, dilediği zaman PO için kaydolabilir. "GLOBALG.A.P. kayıt verisi gereklilikleri" belgesindeki gerekliliklere ek olarak, geçerli olan her ürün için PO beyanında bulunulmalıdır.

Bir başvuru sahibi sertifikasız ürünleri de satın alıp almayacakları ya da üretip üretmeyeceklerinden emin olmaları nedeniyle sezonun başında PO için kayıt yaptırmak isterse (ve önceki sezonda PO'ları yoksa), ETKO,

izlenebilirlik ve bölme prosedürlerinin mevcut olup olmadığını ve uygulamaya hazır olup olmadığını değerlendirir. Sertifikalı olmayan ürünlerin satın alım veya hasat süreci başladığında, bireysel üretici/üretici grubu, derhal ETKO'yu bilgilendirecek ve ETKO, izlenebilirlik ve bölme prosedürlerinin uygulandığına dair delil talep edecektir (belgelendirme veya tesiste ETKO denetimi ile).

3. Başvuru Paketi İncelemesi için ETKO tarafından istenen belgeler

Sözleşme yapılmasını takiben başvuran, üretim sistemleri ve süreçleri için bir "Başvuru Paketi" hazırlayacaktır ve iki hafta içinde ETKO'ya teslim edecektir.

Bu belgeler ve sözleşmenin kopyası ETKO ofisine sunulmadığı sürece, kontrol planlamasının yapılması mümkün değildir.

Başvuru paketi incelemesi, Başvuru Formunda sunulan bilgileri ve başvuran tarafından gönderilen diğer belgeleri kapsar. Bu incelemenin amacı, başvuranın sisteminin mevcut durumunu ve onun gereklere uygunluk düzeyini belirlemek ve saha kontrollerinin bu aşamada bir sertifikasyon ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağını tahmin etmektir.

Bu aşamada ETKO, eksik noktalar için veya başvuran tarafından hâlihazırda sunulan verilerin açıklanması için ek bilgi talep edebilir. İncelemeyi takiben ETKO tarafından bir rapor hazırlanır ve başvurana gönderilir. Saha kontrolü öncesinde başvuranın düzeltici önlemleri alması beklenir.

4. Başvuru Paketinin İçeriği

- En son yapılan iç denetim rapor ve belgeleri
- Başvuruyu dolduran kişinin adı; başvuru sahibinin iş adı, adresi ve telefon numarası ve başvuru sahibi bir kuruluş ise, başvuru sahibinin adına hareket etmeye yetkili kişinin adı, adresi ve telefon numarası
- Daha önce başvuru yapılmış tüm sertifikasyon kuruluşlarının isimleri; başvuru yılları, başvuruların sonucu, kullanılabilir olduğunda dâhil edilmek üzere herhangi bir uygunsuzluk bildiriminin bir kopyası veya başvuru sahibine verilen sertifikasyon reddi (ÖR: İptal Yaptırımı) ve başvuru sahibi tarafından uygunsuzlukları düzeltmek için gerçekleştirilen eylemlerin bir açıklaması ve böyle bir düzeltmenin delilleri
- Yönetmeliklere uygunluğunu belirlemek için (ÖR: coğrafi koordinatlar) gerekli diğer bilgiler.
- Başvuru Sahibi, eğer analiz sonuçlarına göre üründe MRL limitlerinden daha yüksek kalıntı veya ruhsatsız ürün kalıntısı tespiti yapılıyor ise, tarım ürünlerini

satışın dışında tutmak için politikaları ve prosedürleri belgelemiş olmalıdır.

Aşağıda sıralanan kriterlere dayalı kalite yönetim sistemini ve üretim planlamasını yaparak ETKO 'ya iletmelidir. Bu kriterlere göre yıllık bazda üretici iç denetimini yaparak sonuçlarının ETKO ya iletilmesi gerekmektedir.

Bütün Çiftlikler Tabanı

- Kayıtların tutulması ve iç kontrol,
- Arazi yönetimi,
- İşçi sağlığı, güvenlik ve refahı
- Atık ve kirlilik yönetimi geri dönüşüm ve yeniden kullanım
- Çevre koruma
- Şikâyetler ve İzlenebilirlik

Ürün Tabanı:

- İzlenebilirlik
- Üretim Materyalleri
- Saha tarihçesi ve arazi yönetimi
- Toprak yönetimi
- Gübre kullanımı
- Sulama, sulu gübreleme
- Entegre mücadele
- Bitki koruma maddeleri

Bitkisel Üretim Tabanları

- Üretim materyalleri,
- Toprak ve substrat yönetimi
- Sulama, Sulu gübreleme
- Hasat
- Ürünün işlenmesi

Grup Sertifikasyonu

- Grup tanımı
- Yönetim ve yapı
- Yönetim ve organizasyon
- Personel yeterliliği ve Eğitim
- Kalite El Kitabı
- Belge Kontrolü
- Kayıtlar
- Şikâyetlerin değerlendirilmesi
- İç kontroller
- Ürün izlenebilirliği ve ayırım
- Yaptırımlar ve uygunsuzluklar
- Sertifikalı ürünün geri çağırılması
- Taşeronlar
- İç kontrolör ve denetmen

4.1 Başvurunun Gözden Geçirilmesi

Başvuru belgeleri ve/veya önceki denetim belgeleri, üzerinde mutabakata varılan denetim tarihi öncesinde

gözden geçirilerek başvuranın ön denetimi yapılır. Başvuru paketinin gözden geçirilmesi esnasında ETKO elde edilen başvuru belge ve bilgilerini değerlendirir ve şu konuları garanti altına alır; ^{17065-7.3.1}

- Üretici/üretici grubu ve ürünle ilgili bilgilerin, belgelendirme süreçlerinin gerçekleştirilmesi için yeterli olduğunu,
- İlgili standartlar veya diğer resmi dokümanlarla ilgili anlaşma dâhil, ETKO ve üretici/üretici grubu arasındaki bilinen her türlü anlayış farkının çözümlendiğini,
- İstenen belgelendirme kapsamının tanımlandığını,
- Denetim faaliyetlerinin tamamının gerçekleştirilmesi için araçların mevcut olduğunu,
- ETKO'nun, belgelendirme faaliyetini gerçekleştirmek için gerekli yeterlilik ve imkâna sahip olduğunu güvence altına almak için, başvuru paketindeki bilgi ve belgelerin gözden geçirilmesi işlemi tamamlanır ve düzeltici faaliyet gerekiyor ise üretici/üretici grubuna rapor edilir.

Üretici/üretici grubunun belgelendirme talebi, ETKO'nun daha önceden deneyiminin olmadığı bir ürün tipini veya bir normatif dokümanı veya bir belgelendirme kapsamını içerdiğinde, ETKO bu konuları tespit ederek değerlendirir ve uygun bir şekilde başvuru sahibini bilgilendirir. ^{17065-7.3.2}

Bir ürünün şartları, karakteristikleri ve teknolojsi ile ilgili sahip olunan bilgilerin, diğer bir ürünün şartlarını, karakteristiklerini ve teknolojsisini anlamak için yeterli olması durumunda, ürünler aynı tip olarak kabul edilebilir. ^{17065-7.3.2}

4.2 Üretici/Üretici Grubunun Denetim için Organizasyonu

Denetim öncesinde üretici/üretici grubunun üretimle ilgili bütün altyapıyı hazırlayarak, üretimini, izlenebilirlik kayıtlarını, üretim süreçlerini, iç kontrol sonuçlarını ve gerektiğinde kalite yönetim sistemini geçerli olan yönetmelik/standartlara uyum ile ilgili hazırlıklarını tamamlamış olmalıdır. ^{17065-4.1.2.2}

4.2.1 Üretici gruplarının üretici grubu üyeleri

a) Her bir üretici grubu üyesi ve tüzel kişilik arasında geçerli yazılı sözleşmeler olmalıdır. Sözleşmeler, aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- Üretici grup adı ve yasal kimliği
- Üretici grubu üyesinin adı ve yasal kimliği
- Üretici grubu üyesinin iletişim adresi
- Sertifikalı olan ve olmayan üretim süreçlerinden elde edilen ürünler dahil olmak üzere, bireysel üretim tesislerinin detayları (sözleşme, bu bilgi için üretici grubun iç kaydına atıfta bulunabilir)
- Alan (bitkiler) veya tonaj (su ürünleri) detayları (sözleşme, bu bilgi için üretici grubun iç kaydına atıfta bulunabilir)

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

- Üretici grubu üyesinin ilgili GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerine uyma taahhüdü
  - Üretici grubu üyesinin üretici grubunun belgelenmiş prosedürlerine, politikalarına ve varsa, teknik tavsiyelere uymayı kabulü
  - GLOBALG.A.P. gereklilikleri veya başka kurum içi gerekliliklerin karşılanmadığı durumlarda uygulanacak yaptırımlar
  - Üretici grubu üyeleri ve üretici grubu temsilcilerinin imzaları
- b) Kayıtlı üretici grubu üyeleri, üretici grubunun ortak KYS'sine tabi olmalarına rağmen, kendi üretim tesislerinden kanuni olarak sorumlu olacaklardır.
- c) Üretici grubu üyeleri yasal sertifika sahipleri değildir. Dolayısıyla, üretici grubu sertifikasına atıfta bulunarak kendi adları altında hiçbir ürün pazarlamayacaklardır. Sertifikaya referans verilemeden satılan tüm ürünler, üretici grubu kütle denkliliği sistemine kaydedilecektir.

4.2.2 KYS'si olan çok tesisli üreticilerin üretim tesisleri

- a) Tüm üretim yerleri, tüzel kişinin mülkiyetinde olmalı veya bir tüzel kişi tarafından kiralanmalı ve tüzel kişinin doğrudan denetimi altında olmalıdır.
- b) Tüzel kişinin mülkiyetinde olmayan üretim tesisleri için üretim tesisi sahibinin kiralanmış yer üzerindeki üretim işlemleri için herhangi bir sorumluluğu ve girdi veya karar verme kapasitesi olmadığını net bir bilgisini içeren, imzalı bir belge olmalıdır. Her üretim tesisi sahibi ve tüzel kişi arasında yürürlükte olan, aşağıdaki unsurları içeren yazılı sözleşmeler de olmalıdır:
- Sertifika sahibinin adı ve yasal kimliği
  - Üretim tesisi sahibinin adı ve yasal kimliği
  - Üretim tesisi sahibinin iletişim adresi
  - Bireysel üretim tesislerinin detayları
  - Her iki tarafın da temsilcilerinin imzası
- c) Tüm ürün işleme birimleri (PHU'lar) tanımlanmalı ve kaydedilmelidir. (230620_GG_GR_Rules_for_QMS_v6_0_Sep22_4.1.1.1 ve 4.1.1.2)

4.2.3 Personelin yeterliliği ve eğitimi

- a) Kilit personel için yetki gereklilikleri, eğitim ve aranan özellikler (aşağıda belirtilen ancak aynı zamanda diğer tanımlanmış personel) belirlenmeli ve belgelendirilmelidir. Bu nitelik gereklilikleri aynı zamanda dış danışmanlar için de geçerlidir.
- b) Yönetim, ilgili GLOBALG.A.P. standardına uyum konusunda sorumluluğu bulunan tüm personelin yeterli düzeyde eğitim almasını ve belirlenen yetki gerekliliklerini yerine getirmesini sağlamalıdır.
- (i) Kurum içi KYS denetçisi/denetçileri ve kurum içi çiftlik denetçileri üyelerden/tesislerden bağımsız olmalıdır.

- (ii) Kurum içi KYS denetçisi/denetçileri, kurum içi çiftlik denetçisi/denetçileri ve KYS yöneticisinin/yöneticilerinin yetkinliği yönetim tarafından kontrol edilmeli ve ETKO tarafından **KYS'si olan Çok Tesisli Üreticiler ve Üretici Gruplarının Kilit personeli için minimum nitelik gereklilikleri** kapsamında değerlendirilir.
- (iii) Üyelerin/tesislerin teknik danışmanları, sağlanan tavsiyeye göre (ör. bitki koruma ürünü danışmanları, veteriner hizmetleri) ilgili GLOBALG.A.P. standardının uygulanabilir İ&K'lerinde açıklanan gereklilikleri karşılamalıdır.
- c) Yetkinliğin gösterilmesi için GLOBALG.A.P. gerekliliklerine uyum sürecine dahil olan tüm kilit personel (yöneticiler, kurum içi denetçiler vb.) için niteliklerin ve eğitimlerin kayıtları tutulmalıdır.
- d) Eğer birden fazla kurum içi KYS denetçisi veya kurum içi çiftlik denetçisi varsa, ilgili GLOBALG.A.P. standardını ele alış biçimlerine ve yorumlamalarında tutarlılığı sağlamak (kalibrasyon) amacıyla bu kişiler eğitim ve değerlendirmeden geçirilmelidir (ör. belgelendirilmiş kurum içi tanıklı denetimler ile).
- e) Kilit personelin ilgili GLOBALG.A.P. standardına uyulması ile ilgili gelişmeler ve mevzuat değişiklikleri konusunda bilgi ve farkındalık sahibi olduğunu göstermek için sistemler mevcut olmalıdır. Yukarıda belirlendiği gibi kilit personel için geçerli olan durumlarda düzenleyici mevzuata uygunluk dahil olmak üzere yıllık tazeleme eğitimleri ve göreve başlatma kanıtı mevcut olmalıdır.

4.2.3.1 KYS'si olan Çok Tesisli Üreticiler ve Üretici Gruplarının Kilit personeli için minimum nitelik gereklilikleri

4.2.3.1.1 Temel görevler

4.2.3.1.1.1 KYS yöneticisi

- a) KYS yöneticisi, tüm kayıtlı üyeler/sahalar ve PHU'ların (ürün işleme birimlerinin) uyduğundan emin olmak üzere kuruluşun KYS'sini yönetmelidir. Bu, örneğin, KYS belgelerinin geliştirilmesi ve kontrolü, bir kurum içi kaydın tutulması, KYS denetimlerinin alınması (hem kurum içi hem de BK tarafından) ve ilgili düzeltici eylemlerin uygulamaya koyulmasını içerir.
- b) KYS yöneticisi, sertifikasyon gerekliliklerine uyumu değerlendirmek üzere kurum içi çiftlik denetimleri (üyelerde/sahalarda) gerçekleştirebilir.
- c) KYS yöneticisi, bu kurum içi çiftlik denetimlerine dair raporları zamanında ve doğru bilgiler içerecek şekilde hazırlamalıdır.
- d) Ancak KYS yöneticisi, kurum içi KYS denetimlerini gerçekleştirmemelidir.
- e) KYS yöneticisi kurum içi çiftlik denetimlerini gerçekleştirmezse, kurum içi çiftlik

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

denetçisinin/denetçilerinin denetim raporlarına dayalı olarak üyeleri/sahaları onaylayabilir.

4.2.3.1.1.2 Kurum İçi KYS denetçileri

a) Kurum içi KYS denetçileri, sertifikasyon gerekliliklerine uygunluğu değerlendirmek için KYS'si olan çok tesisli üreticinin/üretici grubunun KYS'sini ve merkezi PHU'larını (ürün işleme birimlerini) denetler.

b) KYS denetçisi, bu denetimlere dair raporları zamanında ve doğru bilgiler içerecek şekilde hazırlamalıdır.

c) KYS denetçisi, üyeleri/sahaları, kurum içi denetçinin/denetçilerin denetim raporlarına dayalı olarak üyeleri/sahaları onaylayabilir. Kurum içi KYS denetçileri çiftlik denetimlerini gerçekleştirmezse, bu denetim raporlarını onaylamamalıdır.

4.2.3.1.1.3 Kurum içi çiftlik denetçileri

a) Kurum içi çiftlik denetçisi, sertifikasyon gerekliliklerine uyumu değerlendirmek üzere üyelerin/sahaların ve PHU'larının (üretici grubu üyeleri için) çiftlik denetimlerini gerçekleştirir.

b) Kurum içi çiftlik denetçisi, bu denetimlere dair raporları zamanında ve doğru bilgiler içerecek şekilde hazırlamalıdır.

c) Kurum içi çiftlik denetçisi, kurum içi KYS denetçisinin görevlerini yapmamalıdır.

4.2.3.1.2 Nitelik gereklilikleri

4.2.3.1.2.1 Kurum içi KYS ve çiftlik denetçileri için resmi yeterlikler

4.2.3.1.2.1.1 Kurum İçi KYS denetçileri

Sertifikasyon kapsamında (bitkiler ve/veya su ürünleri) alakalı bir bilim dalında yüksek okul diploması veya mezuniyet sonrası ilgili kapsamda iki yıllık deneyimli ziraat lisesi mezunu veya KYS'de iki yıl deneyimli ve mezuniyet sonrası ilgili kapsamda üç yıl deneyimli başka bir lise diploması.

4.2.3.1.2.1.2 Kurum içi çiftlik denetçileri

Sertifikasyon kapsamında (bitkiler ve/veya su ürünleri) alakalı bir bilim dalında yüksek okul diploması veya mezuniyet sonrası ilgili kapsamda iki yıllık deneyimli ziraat lisesi mezunu veya sektöre özel üç yıl deneyim (ör. ilgili ürünlerde kendi operasyonları dahil olarak çiftlik yönetimi, ilgili ürünlerde ticari danışman, belirli ürünlere ilişkin saha deneyimi) ve sertifikasyon kapsamında alakalı eğitim fırsatlarına katılım ile başka bir lise diploması;

4.2.3.1.2.2 Teknik beceriler ve yeterlilikler

4.2.3.1.2.2.1 KYS yöneticisi

KYS ile ilgili kurum içi KYS denetçisi eğitiminin ve ilgili GLOBALG.A.P. standardıyla alakalı eğitimin (minimum toplam süre 16 saat) tamamlanması

4.2.3.1.2.2.2 Kurum İçi KYS denetçileri

a) KYS'ye dair pratik bilgi

b) KYS ile ilgili kurum içi KYS denetçisi eğitiminin tamamlanması (minimum süre: 16 saat)

4.2.3.1.2.2.3 Kurum içi çiftlik denetçileri

Kurum içi çiftlik denetçileri, yalnızca aşağıdakiler sonucunda resmi olarak onaylanmalıdır:

a) Denetimin temel ilkelerini belirleyen bir günlük uygulamalı denetim eğitimi

b) İki BK veya kurum içi GLOBALG.A.P. çiftlik denetiminin (ya da başkalarının) halihazırda vasıflı bir denetçi tarafından gözlemlenmesi ve kurum içi KYS denetçisi ya da BK tarafından gerçekleştirilen bir başarılı şahitli denetim

4.2.3.1.2.2.4 Kurum içi KYS ve çiftlik denetçileri için gıda güvenliği ve iyi tarımsal uygulamalar konusunda eğitim

a) Resmi yeterliliklerin bir parçası olarak ya da Uluslararası Gıda Standartlarının ilkelerine dayalı resmi bir eğitimin veya gıda güvenliği yönetimi standartları eğitiminin (ör. ISO 22000, BRCS, IFS, PHA) tamamlanması yoluyla HACCP sistemi konusunda eğitim

b) Resmi yeterliliklerin bir parçası olarak ya da resmi bir eğitimin başarıyla tamamlanması ile gıda hijyeni eğitimi

c) Bitkiler kapsamı için: resmi yeterliliklerin bir parçası olarak ya da resmi bir eğitimin başarıyla tamamlanması ile bitki koruması, gübre ve entegre haşere yönetimi eğitimi; bu konulardaki tüm resmi eğitimler uzmanlarca verilecektir

d) Tüm durumlarda kurum içi denetçiler, denetledikleri ürünler hakkında pratik bilgi sahibi olmalıdır. Deneyim, ürün özellikleri ve işleme süreçleri ile ilgili eğitimlerle tamamlanabilir. Bu eğitimler, kurum içi olarak gerçekleştirilebilir.

4.2.3.1.2.3 İletişim becerileri

a) KYS yöneticisi ve kurum içi denetçinin/denetçilerin ilgili ana dilde/çalışma dilinde "çalışma dili" becerileri olmalıdır. Buna, ilgili çalışma dilinde yerel olarak kullanılan uzman terminoloji dahil edilmelidir.

b) Bu kurala istisnalar, BK ile önceden açıklığa kavuşturulmalıdır.

4.2.3.1.2.4 Bağımsızlık ve gizlilik

a) Kurum içi denetçilerin kendi işlerini denetlemesine izin verilmez. Kilit personelin bağımsızlığı

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

KYS tarafından kontrol edilmeli ve sağlanmalıdır (başka deyişle, bir kurum içi KYS denetçisi kendi operasyonlarını ya da son iki yıl içinde danışmanlık yaptığı bir üreticinin operasyonlarını değerlendiremez, KYS yöneticisi KYS denetimleri gerçekleştiremez vb.)

b) Kilit personel, bilgilerin ve kayıtların gizliliğinin korunması için üretici grubunun/çok tesisli üreticinin prosedürlerini katı bir biçimde izlemelidir. Kurum içi denetçilerin nitelikleri, ETKO tarafından her yıl denetlenir. (GG_GR_Rules_for_QMS_v6_0-Par8)

4.2.4 Belge kontrolü

a) GLOBALG.A.P. uygunluğu için KYS'nin etkinliğine ilişkin tüm dokümantasyon yeterli düzeyde denetlenmelidir. Bu dokümantasyon, sınırlı olmamak üzere aşağıdaki belgeleri içermelidir:

- Kalite el kitabı
- GLOBALG.A.P. işletme prosedürleri
- Çalışma talimatları ve politikaları
- Kayıt formları
- İlgili dış standartlar (ör. yürürlükte olan GLOBALG.A.P. normatif belgeleri)

b) Belgelendirme, ilgili GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerine uyumu göstermek için yeterli düzeyde detaylandırılmalıdır.

c) İlgili belgelendirme, görevlendirilen personel ve kayıtlı üretici grubu üyelerine sunulmalıdır.

d) Kalite el kitabının içeriği, ilgili GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerine ve KYS ile belirlenen iç gerekliliklere uygun olmaya devam ettiğinden emin olmak üzere düzenli olarak gözden geçirilmelidir. Uygulanabilir GLOBALG.A.P. standardı veya yayınlanmış normatif ve yürürlüğe girmiş zorunlu belgelerdeki her türlü ilgili değişiklik, GLOBALG.A.P. Sekreterliğinin belirlediği süre içinde kalite el kitabına Sekreterliği ile paylaşılır.

4.2.4.1 Belge kontrolü gereklilikleri

a) Belgelerin kontrolünü tanımlayan yazılı bir prosedür olmalıdır.

b) Tüm dokümantasyon, basılıp dağıtılmadan önce yetkili personel tarafından gözden geçirilmeli ve onaylanmalıdır.

c) Tüm kontrollü belgeler, yayın sayısı, yayın/gözden geçirme tarihi ve uygun sayfa numaraları ile tanımlanmalıdır.

d) Bu belgelerdeki herhangi bir değişiklik, dağıtılmadan önce yetkili personel tarafından gözden geçirilmeli ve onaylanmalıdır. Mümkün olduğunda, değişikliklerin nedeni ve niteliğinin bir açıklaması yapılmalıdır.

e) Tüm ilgili dokümantasyonun bir kopyası, KYS'nin denetlendiği herhangi bir yerde mevcut olmalıdır.

f) Dokümantasyonun gözden geçirilmesini ve yeni belgelerin basılmasının ardından, hükümsüz belgelerin etkin olarak iptal edilmesini sağlamak için yerinde bir sistem olmalıdır.

4.2.4.2 Kayıtlar

a) KYS'nin (kılavuz el kitabının gereklilikleri, politikaları ve prosedürleri ile diğer ilgili KYS dokümantasyonu dahil) etkili bir biçimde kontrol edildiğini, uygulandığını ve ilgili GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerine uyulduğunu göstermek için kayıtlar bulunmalıdır.

b) Kayıtlar, minimum iki sene boyunca tutulmalıdır.

c) Kayıtlar, orijinal, okunaklı, uygun şekilde saklanmış ve uygun şartlarda korunmuş olmalı ve gerektiği gibi denetilmek üzere erişilebilir olmalıdır.

d) Çevrimiçi veya elektronik ortamda tutulan kayıtlar geçerlidir. Eğer bir imza gerekirse, bu, bir parola veya imzalayan kişinin benzersiz referansını ve yetkisini sağlayan elektronik imza olabilir. Eğer sorumlu kişinin bir imzası gerekirse, bu imza mevcut olmalıdır. Elektronik kayıtlar, denetimler sırasında kullanılabilir olmalıdır. Yedeklemeler, her zaman kullanılabilir olmalıdır.

4.2.5 Şikayet yönetme

a) Başvuru sahibi, müşteri şikayetlerini etkin olarak yönetmek için bir sisteme sahip olmalıdır ve şikayet sisteminin ilgili bölümü üretici grubu üyeleri için kullanılabilir olmalıdır.

b) Şikayetlerin nasıl alındığını, kaydedildiğini, tanımlandığını, araştırıldığını, takip edildiğini ve incelendiğini açıklayan belgelendirilmiş bir prosedür olmalıdır.

c) Prosedür, gerektiği gibi müşteriler için kullanılabilir olmalıdır.

d) Prosedür, hem sertifika sahibine hem de her bir üyeye/tesise karşı yapılan şikayetleri kapsamalıdır.

e) Sertifika sahibi veya üretici grubu üyesi gıda güvenliği (gıda ile bulaşan bir salgınla alakalı olma ihtimali gibi), işçilerin sağlığı, çevrenin korunması veya hayvan sağlığı ile ilgili bir şikayet ile karşı karşıya kalır ya da bir mahkeme duruşmasına müdahil olur ya da bir hukuk mahkemesi tarafından ulusal ya da uluslararası kanunları ihlal ettiği tespit edilirse ve bu eylemler FoodPLUS GmbH ve/veya GLOBALG.A.P. standardının itibarı ve güvenilirliğini tehlikeye atabilecek nitelikteyse, sertifika sahibi 24 saat içinde ETKO'yu bilgilendirmelidir.

(230620_GG_GR_Rules_for_QMS_v6_0_Sep22_4.3-4.4)

5. Saha Kontrolü

Saha kontrolü öncesinde başvurana kontrolörün hazırladığı ve kontrol bölüm sorumlusunun onayladığı kontrol planı gönderilecektir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

Başvuranın görevlendirilmiş kontrolörlerden herhangi birine itiraz etmesi durumunda, ETKO yönetimini geçerli ve objektif bir kanıt ile birlikte resmi olarak bilgilendirecektir. ETKO yönetiminin itirazı uygun bulması durumunda görevlendirilmiş olan kontrolör değiştirilecektir.

Saha kontrolü sırasında başvuran şunları yapacaktır:

- Kontrolörlere üretim süreçlerinin ilgili şartlara uygun olduğunu kanıtlayan yeterli bilgiler verecektir.
- Kontrolörlerin, üretim sistemlerinin ve süreçlerinin muhafaza edildiğini doğrulamalarına imkân vermek için tesislere, kayıtlara, personele erişimi sağlayacaktır.
- İş birliği yaparak uygunsuzluğu çözecek ve düzeltici eylem başlatacaktır.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü sertifikasyon ile ilgili güncelleştirilmiş belgeleri koruyacaktır ve kontrol sırasında onu kontrolöre gönderecektir.

İlk saha kontrolü ETKO prosedürleri doğrultusunda yapılacaktır ve aşağıdakileri kapsayacaktır:

- Yetkili personel ya da Müteşebbis/üretici/üretici örgütünün yönetimi ile bir açılış toplantısı. Kapsam teyit edilecektir, raporlama yöntemi ve uygunsuzluklar ile nasıl başa çıkılacağı görüşülecektir. Müteşebbis/üretici/üretici örgütünün sorumlu personeli açılış toplantısında hazır olacaktır. Toplantıdan sonra bir saha ziyareti yapılmalıdır.
- Tüm uygunsuzluklar, gözlemler Müteşebbis/üretici/üretici örgütü ile görüşülecektir.
- Tüm bulgular kapanış toplantısında Müteşebbis/üretici/üretici örgütüne bildirilecektir.
- Kontrol raporu hazırlanacak ve Müteşebbis/üretici/üretici örgütüne sunulacaktır.
- Küçük üretim alanlarına sahip üreticilerin üye veya ortak olduğu üretici örgütü projeleri olabilir. Bu durumda, onları sertifikasyona hazırlamak için üreticilerin iç denetimini yapan bir iç kontrol sistemine ihtiyaç duyulur. İç denetim mekanizması da ilgili yönetmelik çerçevesinde denetlenecektir.

5.1 İlave GLOBALGAP Gereklilikleri

ETKO, denetimi yıllık olarak gerçekleştirilir. BK denetimi aşağıdakileri kapsar: GG_GR_Rules_for_CBs 7.1

- Tüm kayıtlı ürünler ve üretim süreçleri
- Tüm kayıtlı üretim tesisleri
- Tüm kayıtlı ürün işleme üniteleri
- İlgili olduğu durumlarda idari alanlar

Hem Seçenek 2 hem de Seçenek 1 kapsamı için ETKO denetim içeriği üç yıllık bir döngü halinde düzenlenir: GG_GR_Rules_for_CBs 7.1

- İlk BK denetimi (versiyon 6 için): geçerli kontrol listelerinde yer alan tüm gereksinimler (KYS ve çiftlik denetimleri için)
  - Müteakip BK denetimi (2. yıl): geçerli kontrol listelerinde tanımlanan operasyonel öğeler (KYS ve çiftlik denetimleri için)
  - Müteakip BK denetimi (3. yıl): geçerli kontrol listelerinde tanımlanan operasyonel öğeler (KYS ve çiftlik denetimleri için)
  - Yeniden sertifikalandırma denetimi: İlk BK denetimiyle aynı şekilde geçerli kontrol listelerinde (KYS ve çiftlik denetimleri için) yer alan tüm gereksinimler
- Ayrıca ETKO, şikayetleri araştırmak amacıyla ek haberli veya habersiz denetimler veya yerinde ziyaretler gerçekleştirebilir. GG_GR_Rules_for_CBs 7.1

GLOBALGAP IFA standardı için olağan ETKO çiftlik (KYS'siz Seçenek 1 bireysel üreticisi için) denetim süresi, sahada üç ila sekiz saat arasındadır. GR - Rules for plants scope 3.3.b

Minimum üç saatlik süre, en basit durumlar için geçerli olup (bir üretim tesisi, bir veya birkaç ürün, basit makine, az sayıda işçi, ürün işlemenin olmaması, müteakip ETKO çiftlik denetimi, iyi organize edilmiş dokümantasyon, vb.). Bu minimum süreye hazırlık, seyahat ve GRASP değerlendirmesi dahil değildir. GR - Rules for plants scope 3.3.c

ETKO çiftlik denetimi süresi, basit durumlarda KYS'li Seçenek 2 üretici grubunun veya KYS'li Çoklu Alan Seçenek 1 Üreticisinin üretici grubu üyesi/üretim tesisi başına minimum iki saattir. Bununla birlikte, çiftçilik durumunun karmaşıklığına bağlı olarak, belirli koşullar altında daha kısa süre olarak belirlenebilir. GR - Rules for plants scope 3.3.d

ETKO çiftlik denetim süresini (hem Seçenek 2 üretici grubu üyelerinin hem de Seçenek 1 bireysel üreticilerin üretim tesisleri için) minimum üç saatin üzerine çıkaracak faktörler aşağıdakileri içerir: GR - Rules for plants scope 3.3.e

- * İlk çiftlik denetimi olması
- * Müteakip çiftlik denetimleri sırasında yeni ürünlerin eklenmesi
- * Müteakip çiftlik denetimleri sırasında yeni lokasyonların eklenmesi
- * Depolamanın olması
- * Ürün taşıma olması
- * Farklı ürün türlerinin olması
- * Farklı hasat türlerinin (hasat yöntemleri) olması
- * Birden fazla alan ve konum olması
- * Taşeron kullanılması

5.1.1 Tekli Alan Üreticisi ve KYS'siz Çoklu Alan Üreticisi Denetimleri(Seçenek 1): GG_GR_Rules_for_Individual Producers 6 & GG_GR_Rules_for_CBs 7.2

Denetim öncesinde üretici öz değerlendirmesini tamamlayarak kanıtlarını ETKO'ya iletir ve aşağıdaki gibi ETKO denetimleri gerçekleştirilir:

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENÇE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENÇE YÖNETİCİSİ

	Belgelerde İlk ve Sonraki Yıllar
Üretici Öz Değerlendirmesi	1. Kapsamın tamamının (tüm kayıtlı ürünler, sahalar ve Ürün İşleme Üniteleri) her yıl öz değerlendirme yapılır
BK Denetimi	1. İlk BK Denetimi: kapsamın tamamı (tüm kayıtlı ürünler, sahalar ve Ürün İşleme Üniteleri) haberli şekilde denetlenir. 2. Mütekip BK Denetimi: kapsamın tamamı (tüm kayıtlı ürünler, sahalar ve Ürün İşleme Üniteleri); her yıl haberli şekilde denetlenir. Ancak risk durumuna bağlı olarak %10'u habersiz denetlenebilir.

5.1.1.1 Üretici Öz Değerlendirmesi

Öz değerlendirme;

- Geçerli İlkeler ve Kriterlerde tanımlanan gerekliliklere uygunluğu doğrulamak amacıyla sertifikasyon kapsamı altındaki tüm kayıtlı üretim sahalarını, ürünleri ve süreçleri kapsayacaktır.
- Üretici tarafından veya üreticinin sorumluluğu altında gerçekleştirilecektir.
- Yıllık olarak ve ETKO denetiminden önce yapılacaktır.

Tamamlanmış olan Öz-Değerlendirme kontrol listesi;

- İncelemeye hazır bir şekilde her zaman sahada hazır bulundurulacaktır.
- Tüm geçerli olmayan ve uyumlu olmayan Majör Zorunluluk ve Minör Zorunluluk İlkeler ve Kriterleri için gözlemlenen kanıtlara ilişkin yorumları içerecektir. Önerilerle ilgili uygulanabilir olup olmamasına ya da uyulmamasına bakılmaksızın yorum yapılmasına gerek yoktur.

5.1.1.2 ETKO Denetimi

Bu denetimler (haberli ve habersiz), spesifik kapsam için onaylanmış bir ETKO denetçisi tarafından gerçekleştirilir.

ETKO denetçisi, denetimi geçerli kapsam(lar)ın tam kontrol listesini kullanarak gerçekleştirir.

ETKO denetimi tüm kayıtlı ürünleri ve tüm üretim süreçlerini, tüm kayıtlı üretim sahalarını, tüm kayıtlı ürün işleme ünitelerini ve ilgili durumda idari tesisleri kapsar.

Ayrıca üretici tarafından öz değerlendirme/iç denetim için kullanılan kontrol listesinin üreticinin GLOBALGAP veri tabanı kaydı sırasında tanımlanmış olan belgelendirme kapsamına göre doğru olduğunu kontrol edilir. GG_GR_Rules_for_CBs 7.1

5.1.1.2.1 Haberli ETKO Denetimi

Her üreticinin, ilk BK denetimi ve sonraki yıllarda yıllık olarak gerçekleştirilen mütekip BK denetimleri haberli olarak yapılır.

5.1.1.2.2 Habersiz ETKO Denetimi

Bir üreticinin, ETKO denetim kapsamı içerisinde habersiz bir mütekip denetim alma şansı %10'dur.

Kayıt sırasında üretici, habersiz bir ETKO denetimi için uygun olmadığı günleri en fazla 15 gün olarak belirtebilir. Habersiz denetim için ETKO en fazla 48 saat (iki iş günü) önce üreticiye bilgi verir. Üreticinin önerilen tarihi kabul etmesinin mümkün olmadığı istisnai durumda (tıbbi veya diğer haklı nedenlerle), üreticiye habersiz bir ETKO denetimi hakkında bilgi sahibi olmak için bir şans daha verilir. Gerekçeye ilişkin nesnel kanıtlar muhafaza edilir (örneğin, tıbbi belge). Haklı bir gerekçenin mevcut olmaması durumunda üretici, habersiz ETKO denetimini kabul eder veya askıya alınacaktır. Önerilen ilk tarihin kabul edilmemesi halinde, reddin haklı olup olmadığına bakılmaksızın üreticiye yazılı uyarı verilir. Üretici, yeni bir habersiz ETKO denetimi için 48 saatlik bir bildirim daha alır. Bu denetimin gerçekleştirilememesi durumunda, tüm ürünler askıya alınır (yani sertifika askıya alınır). Askı, habersiz ETKO denetiminin gerçekleştirilmesini müteakiben kaldırılır.

5.1.1.2.3 ETKO Denetiminin Saha dışı ve saha içi aşamaları

ETKO, haberli ETKO denetimlerini (hem ilk hem de mütekip denetimleri) aynı ETKO denetçisi tarafından gerçekleştirilmek üzere iki aşamaya bölebilir:

- Saha dışı aşama:** Bu aşama, ETKO denetiminden önce üretici tarafından ETKO denetçisine gönderilen, örneğin öz değerlendirme, risk değerlendirmeleri, ilkeler ve Kriterlerle ilgili gerekli olan prosedürler, analiz programı (sıklık, parametreler, konumlar), analiz raporları, lisanslar, kullanılan ilaçların listesi (varsa), kullanılan bitki koruma ürünlerinin listesi (varsa), laboratuvar akreditasyonunun kanıtı, sertifikalar veya değerlendirme raporları taşeronluk faaliyetleri, bitki koruma ürünü/gübre/ilaç uygulama kayıtları (varsa), hayvan sağlığı planı dahil olmak üzere vb. belgelerin masa başında incelenmesinden oluşur.
- Saha dışı aşama, saha içi aşamadan en fazla dört hafta(28 gün) önce gerçekleştirilir.** Dokümantasyon; görüşmeler ve saha ile tesislerin uzaktan denetimiyle desteklenebilir.

ETKO Saha Dışı Denetim Aşamasını müşterilerine bir seçenek olarak sunar. Ve bu aşamanın kullanılması konusunda ilgili üreticiyle karşılıklı olarak anlaşmaya varılması durumunda ancak Saha Dışı Denetim Aşaması

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

yöntemi kullanılır. Bu durumda ETKO Denetçisi, üreticinin saha dışı denetim aşamasında değerlendirilecek olan belgeleri sunması için bir son tarih belirler üreticisi bilgilendirir. Saha Dışı Denetim Aşaması yönteminin kullanılması ETKO denetiminin genel süresinde bir azalmaya sebep olmaz ancak sahadaki zamanın daha verimli kullanılmasına olanak tanır. Saha içi aşamanın süresi hiçbir zaman iki saatten kısa olmaz.

Saha dışı aşama, belirli ilkeler ve kriterler için yeterli yorumlarla denetim kontrol listesine kaydedilir. Mümkün olan tüm Majör Zorunluluk ve tüm uyumlu olmayan ve geçerli olmayan Minör Zorunluluk ilke ve kriterleri için yorumlar sağlanır.

Her saha dışı denetim aşamasının tarihi, saati ve süresi ETKO denetçisi tarafından kaydedilir ve üretici tarafından imzalanır veya e-postayla özel olarak onaylanır.

Üretici, talep edilen belirli belgeleri gizli sayılması halinde ETKO'ya göndermeme hakkına sahiptir. Bu durumda, bilgi saha aşamasında mevcut olacaktır.

Saha içi aşama, saha dışı aşamadan sonra gerçekleştirilir ve kontrol listesinin kalan içeriğinin, üretim sürecinin, kayıtlı tesislerin/Ürün İşleme Ünitelerinin yerinde denetiminden ve daha önce incelenen bilgilerin doğrulanmasından oluşur. Saha içi aşama, uygunluğu belirlemek için en azından iyi tarım uygulamalarının ve gıda güvenliğiyle ilgili gerekliliklerin denetimini içerir.

5.1.1.3 İlk ve Müteakip BK Denetimleri

5.1.1.3.1 İlk BK Denetimi

Bu bölüm;

- GLOBALG.A.P sertifikasını ilk kez almak isteyen üreticiler için,
- Mevcut GLOBALG.A.P sertifikasına yeni bir ürün eklemek isteyen üreticiler için, ve
- Statülerini üretici grubu üyesinden bireysel üreticiye değiştiren üreticiler için geçerlidir.

Bir üreticibaşka bir belgelendirme kuruluşundan ETKO'ya geçtiğinde, bu bir ilk BK denetimi olarak değil, sonraki bir denetim olarak kabul edilir.

İlk BK denetimlerinde aşağıdaki gereklilikler yerine getirilir:

- ETKO denetimi, ETKO'nun reticinin kaydını kabul etmesini müteakiben gerçekleştirilir.
- Sertifika verilmeden önce tüm belgelendirme kapsamı sertifikasyona dahil edilecek her ürünün hasat faaliyetleri ve ayrıca dahil edilmişse ürün elleçleme faaliyetleri denetlenir. Bunun dışındaki saha çalışmaları mümkün olduğu takdirde farklı bir zamanda denetlenebilir ancak bu zorunlu değildir. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1

- Geçerli tüm İlkeler ve Kriterlerin, üretim süreci sırasında denetlenmesini müteakiben bir ürün sertifikaya dahil edilir (yani gelecekteki bir üretim sürecini belgelendirmek mümkün değildir). GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1
- Denetimin hasattan önce yapılması durumunda bazı İlke ve Kriter'lerin denetlenmesi mümkün olmayacaktır. Bu durumda, bir takip denetimi yapılır ve üretici için geçerli tüm İlke ve Kriter'ler denetlenene ve tüm uygunsuzluklar kapatılana kadar sertifika yayınlanmaz. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1
- Denetimin hasattan sonra gerçekleşmesi durumunda, üretici o hasatla ilgili İlke ve Kriter'lere ilişkin uygunluklarla ilgili kanıtları muhafaza etmelidir, aksi takdirde bu İlke ve Kriter'leri denetlemek mümkün olmaz ve o ürünlerin sertifikasyonu bir sonraki hasada kadar yapılamaz. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1
- Hasadın hariç tutulduğu durumlarda ise, denetim ilgili tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü bir zamanda gerçekleştirilir. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1
- Üreticinin birden fazla ürün için sertifikasyon talebinde bulunması ve ürünlerin hepsinin aynı mevsimsel zamanlamaya sahip olmaması durumunda ise bu bölümde belirtilmiş olan tüm gereklilikler ilgili ürünler için geçerli olmakla birlikte ETKO denetçisi, ürün(ler)in sertifikaya eklenebilmesinden önce bu gruplamalardaki her ürün için geçerli tüm İlke ve Kriter'leri denetler ve her ürün grubundaki en az bir ürün için hasat ve ürün işleme süreçleri yerinde denetlenir. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1
- Üretici, kayıt tarihinden itibaren veya ilk BK denetiminin gerçekleşmesinden en az üç ay öncesinde (hangisi daha uzunsa) deneti sürecinde doğrulanacak olan kayıtlara sahip olacaktır.
- Kayıt öncesinde hasat edilmiş/işlenmiş ürünler sertifikaya dahil edilmez.
- Kayıt öncesindeki hasat veya ürün işlemeyle ilgili kayıtlar geçerli değildir.

5.1.1.3.2 Müteakip BK Denetimleri

Tüm belgelendirme kapsamı, sertifika verilmeden önce ETKO tarafından yıllık olarak denetlenir.

Sertifikasyon kapsamına ürün elleçlemenin dahil olması durumunda, saha(lar)da/tesis(ler)de ürün elleçleme yıllık olarak denetlenir. Bu denetim, ürün işleme süreci çalışırken gerçekleştirilir. Yalnızca, riskin düşük olduğunu açıkça gösteren ETKO tarafından yapılmış bir risk değerlendirmesinin mevcut olduğu durumlarda, ürün işleme denetimi iki yılda bir yapılır. Risk değerlendirmesi, ilgili ürün(ler) ile ilgili bilinen gıda güvenliği olaylarının yanı sıra, işlenen ürün(ler) ve özel kriterleri incelemek için

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENÇE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENÇE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

GLOBALG.A.P'nin ilgili talimatlarını dikkate alacaktır. ETKO, seçilen ETKO denetim zamanlamasının gerekçesini kayıt altına alır. Bu istisna yalnızca KYS'si olmayan Seçenek 1 bireysel üreticileri için geçerlidir. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Ürün elleçlemenin sertifikasyon kapsamı dışında tutulması durumunda, denetim iki yılda bir hasat mevsiminde gerçekleştirilir. İlgili yılda ürün grubu başına en az bir kayıtlı ürün hasat mevsiminde yerinde denetlenir. Ürün gruplamaları üretim ve hasat süreçlerindeki benzerlikler ve bunların riskleri temel alınarak yapılır. ETKO, seçilen denetim zamanlamasının ve kullanılan ürün gruplamalarının gerekçesini yazılı olarak muhafaza eder. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Ürün gruplamaları aşağıdaki süreç açıklamalarına dayandırılır: GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

- Mekanik hasat (Tek hasat yönteminin bu olduğu durumlarda, hasat esnasında gözlem yapılma zorunluluğu olmaz. Hasat sonrası veya öncesinde sadece makine ve hasat makinesinin çalışmasına ilişkin kayıtlar kontrol edilir.)
- GLOBALG.A.P ürün listesinde yüksek riskli olarak sınıflandırılmayan ürünlerin elle hasadı
- GLOBALG.A.P ürün listesinde yüksek riskli olarak sınıflandırılan ürünlerin elle hasadı
- Sahada paketleme

Üreticinin bir sonraki döngü için sertifikasyona devam etmeyi taahhüt etmemesi durumunda ETKO, bir sertifikanın yıllık olarak hasat edilen aynı ürünün birden fazla hasat ve yetiştirme döngüsünü kapsamadığından örneğin, sertifika geçerliliğinin kısaltılması yöntemini kullanmak suretiyle emin olur. ETKO, ürünün hasat dönemine göre yeniden teyit için son tarihi belirleyebilir. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Birbirini takip eden birden fazla ürünün olduğu durumlarda, denetim sırasında, üretici ve işçilerle görüşmeler, belge ve kayıtların incelenmesi vb. dahil olmak üzere, sertifikasyon kapsamına dahil olan tüm ürünlerin üretim süreci yerinde denetlenir. Üretici, tüm kayıtlı ürünler için geçerli ilke ve Kriter'lere uygunluğun kanıtını muhafaza edecektir. Denetimin hasat mevsiminde yapılmasına gerek olmayan yıllarda ve ürünlerin aynı mevsimsel zamanlamaya sahip olmadığı durumlarda ETKO, ilgili tarımsal faaliyetlerin en azından ürünlerden birinin yerinde gözlemlenebileceği bir tarih seçer. Kayıtlı ürünlerin hasat mevsimleri arasındaki farkın dört aydan uzun olması veya sertifika geçerlilik süresinin uzatılması sırasında karşılanamaması durumunda, hasada özel gereksinimler için ilave denetim yapılır. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Başka bir belgelendirme kuruluşundan ETKO'ya geçiş yapan üreticilere de Müteakip BK Denetimi yönetimi uygulanır.

KYS'si olmayan sertifikalı bireysel üreticilerin %10'unun müteakip BK denetimleri habersiz yapılır.

Müteakip BK denetimleri, sertifikanın orijinal sona erme tarihinden dört ay öncesinden ve sertifikanın geçerlilik

süresinin GLOBALG.A.P. Veri tabanı sisteminde uzatılması durumunda sertifikanın orijinal sona erme tarihinden dört ay sonrasına kadarki süre içinde ilgili tarımsal faaliyetlerin ve/veya işlemenin (ancak yalnızca depolamanın değil) gerçekleştirildiği herhangi bir zamanda gerçekleştirilir. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Denetiminin zamanlaması, denetim sırasında mevcut olmasa bile tüm kayıtlı ürünlerin sertifika gerekliliklerine uygun olarak kullanıldığına emin olunabilecek bir periyot olarak belirlenir. Mümkün mertebe sezon dışında veya çiftçilik faaliyetlerinin minimum seviyede olduğu zamanlarda denetim yapılmaz. GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

İki müteakip denetimi arasında en az altı aylık bir boşluk süre bırakılır.

Müteakip BK denetimi, üreticinin GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemindeki kaydının güncellenmesi sonrasında gerçekleştirilir. Kayıt yenileme işlemi, müteakip BK denetimi tarihinden önce tamamlanır.

5.1.2 Seçenek 2 üretici grupları ve KYS'li Çoklu Alan Seçenek 1 Üreticisi Denetimleri: GG_GR_Rules_for_CBs 7.3

5.1.2.1 Kurum İçi Denetimler

a) Başvuru sahibi, sertifikasyon gerekliliklerine uyumun doğrulanması ve sağlanması için tüm üyelerde/tesislerde ve PHU'larda sertifikasyon kapsamındaki tüm ürünleri ve süreçleri kapsayan bir kurum içi KYS denetimi ve kurum içi çiftlik denetimleri yürütmelidir.

b) Kurum içi denetimler (KYS, PHU'lar ve üyeler/tesisler) kurum içi denetçi/denetçiler tarafından ilk ETKO denetimi öncesinde yapılmalı ve ardından yılda bir kez yapılmaya devam edilmelidir.

5.1.2.1.1 Kurum İçi KYS denetimleri

a) GLOBALG.A.P. KYS gereklilikleri, en az yılda bir defa denetlenmelidir.

b) Kurum içi KYS denetçileri, **4.2.3.1 KYS'si olan Çok Tesisli Üreticiler ve Üretici Gruplarının Kilit personeli için minimum nitelik gereklilikleri bölümünde** belirlenen gerekliliklere uygun olmalıdır

c) Kurum içi denetçisinin gıda güvenliği ve/veya iyi tarım uygulamaları (G.A.P.) konusunda gerekli eğitime sahip olmadığı ancak sadece KYS eğitimi/deneyimine sahip olduğu yerde, bu niteliklere sahip (ve KYS'de tanımlanmış) başka bir kişi, kurum içi PHU denetimlerini gerçekleştirmek üzere kurum içi denetim ekibinin ve kurum içi çiftlik denetimlerinin onay sürecinin bir parçası olmalıdır. Gıda güvenliği ve G.A.P. niteliklerine sahip olmayan kişiler kurum içi çiftlik denetimlerini gerçekleştiremez.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

- d) Kurum içi KYS denetçileri, denetlenen alandan bağımsız olmalıdır.
- e) KYS'yi geliştiren kişi, gerekli kurum içi KYS denetimlerini üstlenebilir. Ancak KYS'nin günlük sürekli yönetiminden sorumlu kişinin kurum içi KYS denetimlerini yürütmesine izin verilmemektedir.
- f) Kurum içi KYS denetimi, kurum içi denetim bulguları ve bir kurum içi KYS denetiminden/denetimlerinden doğan düzeltici faaliyetlerin kayıtları tutulmalı ve kullanılabilir olmalı ve izlenmelidir.
- g) Tamamlanmış KYS kontrol listesi (geçerli olan durumlarda merkezi PHU gereklilikleri dahil), her KYS gerekliliği için yorumları içermeli ve ETKO denetimi sırasında .ETKO denetçisi tarafından gözden geçirilmek üzere iş yerinde mevcut olmalıdır.
- h) KYS kontrol listesi, kurum içi KYS denetçisinin adı ve imzasının yanı sıra denetlenen KYS temsilcisinin adı ve imzasını içermelidir.
- i) Kurum içi KYS denetiminin 1 günde yapılmadığı ancak sürekli olarak 12 aydan fazla sürdüğü yerde, önceden tanımlanmış bir program mevcut olmalıdır.
- j) Kurum içi KYS denetimi, GLOBALG.A.P. KYS gerekliliklerine dayalı olmalıdır.

5.1.2.1.2 Kurum içi üye/tesis denetimleri

- a) Her kayıtlı üyede/tesiste (ilgili üretim tesisleri ve PHU'lar dahil) tüm ilgili GLOBALG.A.P. İ&K'lerine karşı kurum içi çiftlik denetimleri, yılda en az bir kez gerçekleştirilmelidir. Çiftlik/Tesis için üretim ile ilgili kayıtlar (ör. ilaç/bitki koruma ürünü (PPP) uygulama kayıtları) mevcut olmalı ve çiftlikte, çiftliğin durumu ile karşılaştırmalı olarak yerinde denetlenmelidir (ör. ürünler, mülakatlar, depolar).
- b) Kurum içi çiftlik denetimi zamanlaması, GLOBALG.A.P. GR içinde tanımlanan kurallar ve kapsama özgü kuralları izlemelidir.
- c) Kurum içi denetçiler, **4.2.3.1 KYS'si olan Çok Tesisli Üreticiler ve Üretici Grupları için Kilit personel için minimum nitelik** gereklilikleri kapsamında belirtilen gerekliliklere uymalıdır

- d) Kurum içi çiftlik denetçileri, denetlenen alandan bağımsız olmalı ve dolayısıyla da KYS aracılığıyla atanmalıdır. Kurum içi çiftlik denetçileri, kendi günlük çalışmalarını denetleyemezler.
- e) Yeni üyeler/tesisler KYS iç kaydına girilmeden önce her zaman kurum içinde denetlenmeli ve onaylanmalıdır (bkz. bölüm 4.2).
- f) Orijinal kurum içi çiftlik denetimi raporları ve notları, SK denetimi için tutulmalı ve mevcut olmalıdır.
- g) Kurum içi çiftlik denetimi raporu, aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- (i) Kayıtlı üyenin/üyelerin/tesisin/tesislerin tanımlanması
- (ii) Kayıtlı üyenin ve/veya üretim tesisinden sorumlu kişinin imzası
- (iii) Tarih
- (iv) Kurum içi çiftlik denetçisinin adı ve imzası
- (v) Kayıtlı ürünler
- (vi) GLOBALG.A.P. İ&K'lerinden her birine karşı yürütülen kurum içi çiftlik denetimi sonucu
- (vii) İ&K'ler (ilke ve kriterler) ile ilgili yorumlar. GLOBALG.A.P. Sekreterliği, hangi İ&K'lere yorum yapılacağını belirleyen ayrı bir belge düzenlemediği sürece, kontrol listesi, yorum kısmında uygun olduğu tespit edilen Majör Zorunluluk İ&K'leri ve uygun ya da geçerli olmadığı tespit edilen Majör ve Minör Zorunluluk İ&K'leri hakkında ayrıntıları içermelidir. Bu, olay sonrasında denetim geçmişinin gözden geçirilmesi için gereklidir. Öneriler, yorum gerektirmez.
- (viii) Tanımlanmış herhangi bir uygunsuzluğun detayları ve düzeltici faaliyetlerin uygulanma süresi
- (ix) Uyumun hesaplanması ile kurum içi çiftlik denetimi sonuçları
- (x) Kurum içi çiftlik denetiminin süresi (başlangıç ve bitiş saatinin kaydı)
- (xi) Denetim raporunu onaylayan kurum içi KYS denetçisinin adı. Değerlendirme ve onaya dair başka deliller de mümkündür.
- h) Kurum içi KYS denetçisi (veya kurum içi denetçi ekibi; bkz. bölüm 5.1.2.1.1.c) üyenin/tesisin sunulan kurum içi çiftlik denetimi raporlarına dayanarak, GLOBALG.A.P. gerekliliklerine uygun olup olmadığını gözden geçirmeli ve bu konu hakkında karar vermelidir.
- i) Aynı zamanda kurum içi çiftlik denetimlerini de gerçekleştiren tek bir kurum içi KYS denetçisi varsa KYS yöneticisi, kurum içi çiftlik denetimlerini onaylamalıdır.
- j) Kurum içi denetimlerin sürekli olarak 12 aydan fazla sürdüğü yerde, önceden tanımlanmış bir program mevcut olmalıdır. Bu, ilk sertifikasyon denetimleri için uygulanamaz.

5.1.2.1.3 Uygunsuzluklar, düzeltici faaliyetler ve yaptırımlar

- a) Kurum içi denetimler veya ETKO denetimlerinden, müşteri şikayetlerinden ya da KYS'nin başarısız sonuçlarından kaynaklanan uygunsuzlukları ve düzeltici faaliyetleri ele almak üzere belgelendirilmiş bir prosedür olmalıdır. Bu prosedür, KYS, PHU ve üye/tesis seviyelerinde tespit edilen uygunsuzlukların ve uygunsuzlukların nasıl tanımlanacağını ve değerlendirileceğini açıklamalıdır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

b) Uygunsuzluklar sonrası düzeltici faaliyetler değerlendirilmeli ve faaliyet için zaman ölçeği tanımlanmalıdır.

c) Düzeltici faaliyetlerin uygulanması ve çözümlenmesi için sorumluluk net bir biçimde tanımlanmalıdır.

d) Tüm üyeler/tesisler için **14. bölümde** tanımlanan gereklilikleri karşılayan bir yaptırım sistemi geçerli olmalıdır. Tüm kurum içi yaptırımlara KYS ile karar verilmelidir.

e) Bir ürün, bir üye/tesis için kısmi olarak askıya alınmaz (yani, ürünün tamamı askıya alınmalıdır).

f) GLOBALG.A.P. onaylı ETKO'nun kayıtlı üyelerin/tesislerin askıya alınma veya iptal edilme durumları konusunda derhal bilgilendirilmesi için mekanizmalar bulunmalıdır.

g) Sonraki düzeltici faaliyetlerin kanıtı ve karar verme prosesleri dahil tüm yaptırımların kayıtları tutulmalıdır.

h) Üretici grubu üyeleri, söz konusu yaptırıma neden olan uyumsuzluk tatmin edici şekilde giderilinceye kadar üretici gruplarını değiştiremez.

i) Üretici grupları, kabul ettikleri üretici grubu üyeleri üzerindeki ürün askıya alma işlemlerini ve kendileri için düzenlenen askıya alma işlemlerini kaldırabilir.

5.1.2.1.4 Ürün izlenebilirliği ve ayırma

a) Ürün etiketleme dahil olmak üzere paralel sahiplik ile ilgili gereklilikler için lütfen "GLOBALG.A.P. genel yönetmelikleri – Paralel sahiplik için kurallar" kısmına bakın.

b) Kayıtlı ürünlerin tanımlanması ve geçerli üretim yerlerindeki tüm ürünlerin izlenebilirliğinin sağlanması (hem uygunluk hem de uygunsuzluk açısından) için belgelendirilmiş bir prosedür olmalıdır.

c) Sertifika sahibinin tüzel kişiliği dahilinde uygunluğun gösterilmesi için her kayıtlı üründe yılda en az bir kez bir kütle denkliği alıştırması gerçekleştirilmelidir.

d) İlgili GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerini karşılayan ve bu şekilde pazarlanan ürünler, GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerini karşılamayan ürünler ile karıştırılmalarını önleyecek şekilde ele alınmalıdır. Sertifikalı olan ve olmayan üretim süreçlerinden elde edilen ürünlerin ayrılmasını sağlamak için etkili bir sistem mevcut olmalıdır. Bu, ilgili kayıtlar dahil olmak üzere fiziksel tanımlama veya ürün ele alma prosedürleri yoluyla yapılabilir.

e) GLOBALG.A.P. sertifikalı olan ve olmayan üretim süreçlerinden elde edilen ürünlerin hatalı bir biçimde etiketlenmesinin önlenmesi için etkili sistem ve prosedürler mevcut olmalıdır. PHU'ya/PHU'lara giren

(üyelerden/tesislerden ya da harici kaynaklardan) uyumlu ürünler derhal bir GLOBALG.A.P. tanımlama numarası (ör. GGN) veya KYS prosedürlerinde net bir biçimde açıklanan ve işleme süreçlerinde uygun ayırmayı sağlamak üzere sertifikasyon durumlarına benzersiz bir referans sağlayan başka bir referans ile derhal tanımlanmalıdır. Bu referans, ayrı olarak tanımlanan en küçük ünite üzerinde kullanılmalıdır.

g) Sertifikalı olan ve olmayan üretim süreçlerinden elde edilen ürünlerin doğru ürün sevkini sağlamak üzere bir nihai belge kontrolü mevcut olmalıdır.

h) Sertifikalı bir üretim sürecinden elde edilen ürünlerin satışı ile ilgili tüm işlem belgeleri (satış faturaları, diğer satış ile ilgili belgeler, dağıtım belgeleri vb.) sertifika sahibinin GLOBALG.A.P. sertifikasyon numarasını ve GLOBALG.A.P. sertifikasyon durumuna bir referans içermelidir. Bu, iç dokümantasyonda mecburi değildir. Pozitif tanımlama yeterlidir (ör. "GGN_GLOBALG.A.P. sertifikalı <ürün adı>"). Sertifikalı ürünün (sertifikalı bir üretim sürecinden elde edilen bir ürünün) sertifikalı olarak satılıp satılmamasından bağımsız olarak, sertifikasyon durumunun belirtilmesi zorunludur. Bu, bununla beraber, ilk ETKO denetimi sırasında kontrol edilemez çünkü üretici grubu/çok tesisli üretici sertifika almamıştır ve ilk pozitif sertifikasyon kararından önce GLOBALG.A.P. sertifika durumuna gönderme yapamaz.

i) Üretimin ölçeğine uygun şekilde, üyelerin/tesislerin sertifikalı olan ve olmayan üretim süreçlerinden çıkan veya başka kaynaklardan (diğer üreticiler veya tüccarlar), ürünlerin tanımlanması için prosedürler belirlenmeli, belgelendirilmeli ve korunmalıdır. Kayıtlar aşağıdaki bilgileri içermelidir:

- Ürün açıklaması
- GLOBALG.A.P. sertifikasyon durumu
- Gelen/satın alınan ürünün/ürünlerin miktarları
- Onaylı tedarikçilerin listesi ve tedarikçi ayrıntıları
- Sertifikalı üretim süreçlerinden elde edilen ürünler durumunda GLOBALG.A.P. sertifikalarının kopyası
- Gelen/satın alınan ürünlere ilişkin izlenebilirlik verileri/kodları
- Sertifika sahibi tarafından alınan satın alma talimatları/faturalar

j) Sertifikalı olan ve olmayan üretim süreçlerinden gelen ürünlerin satış bilgileri, sertifikalı üretim süreçlerinden gelen ve teslim edilen/satılan miktarlara özel dikkat gösterilerek kaydedilmelidir.

k) Gelen, giden ve depolanan ürünlerin (sertifikasyon durumu, sertifikalı ya da sertifikasız üretim süreçlerinden kaynaklı olup olmadığı) miktarları (hacim veya ağırlık ile ilgili bilgiler dahil) kaydedilmeli ve bir kütle denkliği doğrulama sürecinin kolaylaştırılması adına bir özet muhafaza edilmelidir. Belgeler, sertifikalı ve sertifikasız giriş ve çıkış arasındaki tutarlı dengelyi

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

kanıtlamalıdır. Kütle denklığı doğrulamasının sıklığı belirlenmeli ve işlemin derecesine uygun olmalıdır fakat her bir ürün için en az yılda bir defa doğrulama yapılmalıdır. Kütle denklığını göstermek için kullanılan belgeler açık bir biçimde tanımlanmalıdır. İlk SK denetimleri sırasında sistem hazır olmalıdır ancak süreçler henüz sertifikalandırılmadığından bu aşamada hala kayıt olmayacaktır.

l) Sertifikasyon kapsamı dahilindeki PHU'lar, kayıtlı ürünlerin faturadan, işleme, depolama ve sevkiyat vasıtasıyla izlenebilir ve tanımlanabilir olmasını sağlayan prosedürleri kullanabilir.

m) Dönüştürme oranları hesaplanmalı ve ilgili her işleme prosesi için mevcut olmalıdır. Ortaya çıkan tüm iskarta ürün miktarları kaydedilmelidir. İşleme, tasnif, derecelendirme ve diğer işlemlerden kaynaklanan kayıplar hesaplanmalı ve kaydın olduğu her işleme sürecinde kayıpların kayıtları mevcut olmalıdır. Kayıplar tahmin edilebilir ancak gerekçelendirilebilir olmalı ve kayıtlar ile desteklenmelidir. Hasat edilmiş/kesilmiş/işlenmiş ürün miktarı veya hacmine dair geçerli bir tahmin kaydı, satılan ürün miktarına dair kayıtlar ile karşılaştırılmalıdır.

n) Bu bölüm, PHU'lar uygulamada iken hem dahili olarak hem de ETKO tarafından PHU seviyesinde denetlenmelidir.

5.1.2.1.5 Ürünün geri çekilmesi

- Belgelendirilmiş prosedürler, kayıtlı ürünlerin geri çekilmesini etkin şekilde yönetmek için mevcut olmalıdır.
- Prosedürler, geri çekilmeyle sonuçlanan olayların tiplerini, ürünlerin olası geri çekilmesi hakkında karar vermekten sorumlu kişileri, müşterileri ve GLOBALG.A.P. onaylı BK'yı bilgilendirme mekanizmasını ve stoktaki anlaşmazlıkları çözme yöntemlerini tanımlamalıdır.
- Prosedür, her zaman uygulanabilir olmalıdır.
- Prosedür, etkin olmasını ve test kayıtlarının tutulmasını sağlamak için en az yılda bir defa uygun bir şekilde test edilmelidir. Son 12 ay içinde gerçek bir geri çekilme oluştuysa, bu, yıllık test olarak sayılabilir.

5.1.2.1.6 Harici kaynakların kullanıldığı faaliyetler

- Herhangi bir aktivitenin dışarıdan kaynak kullanılarak gerçekleştirildiği yerde, bu faaliyetlerin ilgili GLOBALG.A.P. standardının gerekliliklerine göre yerine getirilmesini sağlamak için prosedürler mevcut olmalıdır.
- Herhangi bir alt yüklenici yetkisinin değerlendirildiği ve ilgili GLOBALG.A.P. standardının koşullarını yerine getirdiğini kanıtlamak için kayıt tutulmalıdır.
- Alt yükleniciler, KYS ile ilgili prosedürlere göre çalışmalıdır ve bu, hizmet seviyesi anlaşmalarında veya sözleşmelerinde belirtilmelidir. (230620_GG_GR_Rules_for_DMG_v6_0_Shp22_A5-48)

5.1.2.2 Haberli BK KYS denetimleri GG_GR_Rules_for_CBs 7.3.1

Haberli BK KYS denetimi bu prosedürün "Yıllık DenetimPlanı" bölümünde açıklanmış olan üç yıllık döngüyü takip eder.

ETKO KYS denetimi, ilgili standarda uygunluğu denetlemek ve belgelendirmeyi mümkün kılmak için bileşenlerin (örneğin, üretici grubu üyeleri, üretim tesisleri, Ürün İşleme Üniteleri, belgeler, kayıtlar) bir örnekleme içerir. Üretici grubu/çoklu alan üreticisi tarafından "GLOBALG.A.P genel yönetmelikleri - KYS'li çok tesisli üreticiler ve üretici grupları için kurallar"da açıklandığı gibi KYS'nin kuruluşu ve yönetimi ile ilgili olduğu beyan edilen tüm dokümantasyon, sahalarda, personel ve operasyonlar denetlenir.

ETKO KYS denetiminin amacı, uygulanan KYS'nin, sistemin tüm bileşenlerinin, geçerli kapsam(lar) tarafından tanımlanan sertifikasyon gerekliliklerine uygunluğunu sağlayıp sağlamadığını değerlendirmektir.

ETKO KYS denetimi, KYS denetimi (varsa merkezi Ürün İşleme Üniteleri dahil) ve kayıtlı üretici grubu üyelerinin/üretimleri/işleme tesislerinin bir örneğinin denetiminden oluşur.

ETKO, BK KYS denetiminden önce denetim planını KYS temsilcisine gönderir.

ETKO KYS denetimi, üretici grubunun/çoklu alan üreticisinin merkez ofisinde/idari merkezinde ve merkezi Ürün İşleme Ünitelerinde gerçekleştirilir.

ETKO KYS denetimi, üretici grubunun/çoklu alan üreticisinin büyüklüğüne bağlı olarak en az altı ila sekiz saat sürer ve şunları içerir:

- Yönetimle açılış toplantısı
- İlgili tüm belgelerin incelenmesi
- Kayıtların değerlendirilmesi
- Dahili KYS denetçilerinin ve dahili çiftlik denetçilerinin niteliklerinin değerlendirilmesi
- Dahili KYS denetimlerinin ve dahili çiftlik denetimlerinin gözden geçirilmesi
- İzlenebilirlik ve kütle dengesi gerekliliklerinin gözden geçirilmesi
- İlgili personel ile görüşmeler
- KYS düzeyinde belirlenen uygunsuzlukların açıklanması da dahil olmak üzere kapanış toplantısı

ETKO KYS denetiminin bir parçası olarak, başvuru sahibinin iç kontrollerinin uygun olup olmadığını değerlendirmek için dış ve iç denetimlerin sonuçları karşılaştırılır.

ETKO KYS denetiminin tamamının kapanış toplantısı yalnızca KYS, Ürün İşleme Üniteleri ve minimum üye/saha örneği denetlendikten sonra gerçekleştirilir. KYS denetiminin tamamı (merkezi Ürün İşleme Ünitelerinin denetimi ve üye/saha örneklerinin denetimi dahil) en fazla bir ay içinde tamamlanır. Nihai ETKO denetim raporu, tüm

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

üretici grubu/çoklu saha üreticisi için tüm bulguları ve nihai sonuçları içerir ve bu kapanış toplantısı sırasında sunulur. KYS temsilcisi raporu imzalar veya içeriğini özellikle e-postayla onaylar. Tespit edilen uygunsuzlukların kapatılması için 28 gün raporun onaylandığı bu tarih itibarı ile başlar.

Kapanış toplantısı tarihi denetim raporu tarihi olup GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerine ETKO denetim tarihi olarak kaydedilir. ETKO KYS denetçisi kapanış toplantısında hazır bulunur.

5.1.2.3 ETKO KYS denetimi saha dışı ve saha içi aşamaları

GG_GR_Rules_for_CBs 7.3.2

ETKO, haberli KYS denetimini saha dışı aşama ve saha içi aşama olmak üzere iki aşamaya ayırabilir. Her iki aşama da aynı ETKO KYS denetçisi tarafından gerçekleştirilir.

Saha dışı aşama, saha içi aşamadan en fazla dört hafta (28 gün) önce gerçekleştirilir. Saha dışı aşama, saha içi aşamasından önce KYS tarafından ETKO'ya gönderilen belgelerin masa başında incelenmesinden oluşur. ETKO Denetçisi, KYS'nin saha dışında denetlenecek belgeleri sunması için ve saha içi aşamasının gerçekleştirilmesi için 4 haftalık süreyi tetikleyecek olan son tarih olarak bir tarih belirler. Bu tarih, saha dışı aşamasının gerçekleştirilmesi için 4 haftalık süreyi tetikleyecektir.

ETKO tarafından saha dışı aşamada değerlendirilen belgeler; örneğin, dahili KYS denetimi ve dahili çiftlik denetim raporları, onaylanmış üyelerin/tesislerin dahili kaydı, risk değerlendirmeleri, prosedürler, kalıntı izleme sistemi dokümantasyonu (sıklık, parametreler, numune alma programı), kalıntı analiz raporları, lisanslar, kullanılan ilaçların listesi, Kullanılan bitki koruma ürünlerinin listesi, laboratuvar akreditasyonunun kanıtı, sertifikalar ve taşeronluk faaliyetlerine ilişkin dahili raporları içerir. Dokümantasyon; görüşmelerle ve sahaların uzaktan denetimiyle desteklenebilir.

Saha dışı aşama, incelenen kanıtlara ilişkin yeterli yorumlarla KYS kontrol listesine kaydedilir.

Her bir ETKO KYS denetiminin saha dışı ve saha içi aşamalarının tarihi, saati ve süresi ETKO KYS denetçisi tarafından kaydedilir ve üretici tarafından imzalanır veya e-posta ile özel olarak onaylanır.

Saha içi aşama, saha dışı aşamasından sonra en fazla dört hafta içinde gerçekleştirilir ve KYS kontrol listesinin kalan içeriğinin yerinde denetiminden, ayrıca saha dışı aşamada incelenen bilgilerin ve KYS'nin çalışma şeklinin (örneğin iç denetimler, izlenebilirlik, ayırım ve kütle dengesi, merkezi Ürün İşleme Üniteleri) saha içi aşamada doğrulanmasından oluşur. (230620_GG_GR_Rules_for_QMS_v6-1.1.1)

ETKO denetim sürecinde uygunsuzluklar tespit edilmesi durumunda, bunların kapatılması için son tarih için geri sayım, denetim sonucunun imzalandığı veya üretici tarafından e-postayla özel olarak onaylandığı saha içi aşamanın son kapanış toplantısıyla başlar.

Saha dışı aşamanın kullanılması, genel ETKO denetim süresini kısaltmaz ancak sahadaki zamanın daha verimli kullanılmasına olanak tanır. Saha içi aşamanın süresi hiçbir zaman üç saatten kısa olmaz.

5.1.2.4 Üyelerin/sahaların ve Ürün İşleme Ünitelerinin ETKO denetimi

GG_GR_Rules_for_CBs 7.3.3

5.1.2.4.1 Yıllık İlk Belgelendirme/Müteakip belgelendirme denetimleri

GG_GR_Rules_for_CBs 7.3.3.2

Üyeler/saha örnekleme ve/veya seçimi aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde yapılır:

	İlk Belgelendirme Denetimi	Müteakip Denetimler
KYS'li çoklu alan üreticisi/ üretici grubu tarafından dahili olarak gerçekleştirilen denetimler		
Dahili KYS Denetimi	Tam KYS Denetimi	Tam KYS Denetimi
Dahili Çiftlik Denetimi	Kapsamın tamamı (tüm kayıtlı üyeler/sahalar ve ürün işleme üniteleri)	Kapsamın tamamı (tüm kayıtlı üyeler/sahalar ve ürün işleme üniteleri)
ETKO Denetimi		
ETKO KYS Denetimi	İlk Belgelendirme Denetimi: (Tam KYS Denetimi + Üretici/Üretici Grubundaki Kayıtlı Merkezi Ürün İşleme Ünitelerinin Karekökü)(Çiftlik Denetimi öncesinde gerçekleştirilir)	Yeniden Belgelendirme Denetimi: (Tam KYS Denetimi + Üretici/Üretici Grubundaki Kayıtlı Merkezi Ürün İşleme Ünitelerinin Karekökü)(Yıllık olarak ve Çiftlik Denetimi öncesinde gerçekleştirilir)
ETKO Habersiz KYS Denetimi	-	Yeniden Belgelendirme Denetimi: Tüm KYS'li çoklu alan üreticisi/üretici gruplarının en az %10'una habersiz KYS denetimi yapılır
ETKO Çiftlik Denetimi	İlk Belgelendirme Denetimi: Toplam kayıtlı üye/sahaların en az karekökü kadarına çiftlik denetimi yapılır.	Yeniden Belgelendirme Denetimi: a) Önceki denetim sırasında tespit edilmiş olan uygunsuzluklar

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

		varsa: enaz kayıtlı mevcut üye/sahaların karekökü, b) Önceki denetim sırasında herhangi bir uygunsuzluğun tespit edilmemesi durumunda: kayıtlı mevcut üye/sahaların karekökü eksi önceki gözetim denetiminde denetlenmiş olan üye/saha sayısı.
	Sertifika geçerliliği sırasında ETKO gözetim denetimi: Mevcut belgelendirilmiş olan üye/sahaların karekökünün %50'si	Sertifika geçerliliği sırasında ETKO gözetim denetimi: Mevcut belgelendirilmiş olan üye/sahaların karekökünün %50'si

Not: Sertifikanın süresinin dolması 12 aydan daha uzun bir süreyi aldıysa, ETKO ilk belgelendirme denetimi kurallarını uygular.

- ETKO, her yıl bir KYS denetimi yapar.

Bitki kapsamı için yalnızca bir merkezi ürün işleme birimi (PHU) varsa (PHU birden fazla üretici grubu üyesi tarafından kullanılıyorsa), bu birim her yıl çalışır durumdayken denetlenmelidir. Birden fazla merkezi PHU varsa, kayıtlı toplam PHU sayısının kare kökü kadarı çalışır durumdayken denetlenmelidir.

Ürün işlemenin merkezi olarak gerçekleştirilmediği her üretici grubu üyelerinin çiftliklerinde gerçekleştirildiği durumlarda, denetlenecek üretici grubu üyesi örnek sayısının belirlenmesinde bu durum dikkate alınmalıdır. Bu durumda, PHU, çiftliğinde yer aldığı ilgili üretici grubu üyesi dahilinde denetlenir.

ETKO denetiminin bir parçası olarak, SK, tüm kayıtlı üyelerin/tesislerin bir örneğini bölüm 5.1.2.3.1'de yer alan tabloya uygun biçimde her yıl denetler.

ETKO KYS denetiminin amacı, uygulanan KYS'nin, sistemin tüm bileşenlerinin geçerli kapsam(lar) tarafından tanımlandığı şekilde sertifikasyon gerekliliklerine uygunluğunu sağlayıp sağlamadığını değerlendirmektir.

ETKO KYS Denetimi aşağıdaki gibi iki aşamadan oluşur:

- KYS Denetimi (varsa merkezi ürün işleme üniteleri dahil)

b) Bu bölümde yer alan tabloda açıklandığı şekilde örneklenen kayıtlı üretici grubu üyelerinin/üretim/işleme sahalarının denetimi ETKO, denetim planını ETKO KYS denetiminden önce KYS temsilcisine gönderir.

5.1.2.4.1.1 Üyeler/sahaların BK denetimleri (çiftlikteki bireysel PHU'lar dahil)

- ETKO denetçisi, tüm ETKO denetimleri sırasında uygulanabilir kapsam/kapsamlar için kontrol listesinin tamamını denetler.
- Her seçili üye/saha için ETKO denetimi, tüm kabul edilen ürünleri, üretim süreçlerini, idari tesisleri ve uygulanabilir durumlarda PHU'ları kapsar.
- ETKO denetimleri, kaydedilen her üretim tesisinde ve bunların ilgili PHU'larında yürütülür. Tesis için üretim ile ilgili kayıtlar (ör. ilaç/PPP uygulama kayıtları) mevcut olmalı ve çiftliğin durumu ile karşılaştırmalı olarak yerinde denetlenmelidir (ör. ürünler, mülakatlar, depolar vb.).

5.1.2.4.1.1.1 Üyeler/sahalar için örnek alınması

a) Sertifikasyon kapsamındaki üyeler/sahaların toplam sayısının en az karekökü (veya herhangi bir ondalık varsa, yukarı doğru yuvarlanmış sonraki tam sayı), bir sertifika düzenlenmeden önce denetlenmelidir. İlk ve sonraki ETKO denetimleri sırasında örnek alma ile ilgili farklar hakkında ayrıntılı bilgi için bölüm 5.6.6.3.1'de yer alan tabloya başvurulur.

b) Örnekleme uygulanabilir olduğu durumlarda, ETKO çiftlik denetimleri, sistemin güvenilirliğini artırma hedefi ile, sertifikasyon döngüsü süresince iki ayrı ziyarete bölünmelidir:

- Sertifikasyon/yeniden sertifikasyon denetimi (KYS, PHU/PHU'lar ve üyeler/tesisler)
- Sertifikanın geçerlilik süresi dahilinde gerçekleştirilen ETKO takip denetimi (üyeler/tesisler)

c) ETKO tarafından yapılan sonraki yeniden sertifikasyon denetiminin örnek büyüklüğü, aşağıdaki ön koşullar karşılandığı sürece, güncel üye/saha sayısı eksi önceki ETKO takip denetimleri sırasında denetlenen üye/tesis sayısının kareköküne düşürülebilir:

- Önceki üye/saha ETKO takip denetiminin yapılacağı günde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmezse.
- KYS denetiminin sonucu, sistemin sağlamlığı hakkında şüphe uyandırmazsa.

d) ETKO çiftlik denetimleri sırasında uygunsuzlukların tespit edilmesi gibi durumlarda, KYS

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

uyumluluğunda yeterli güveni sağlamak üzere ETKO tarafından örnek boyutu artırılabilir.

e) Üyelerin/sahaların seçimi, ETKO tarafından gerçekleştirilen risk değerlendirmesine dayalıdır.

f) ETKO'nun KYS temsilcilerine örnek alınacak üyelerin/sahaların adlarını bildirmesi, üye/saha denetiminden en geç 48 saat (2 iş günü) öncesinde gerçekleştirilir.

ETKO KYS denetimi, KYS'li çoklu alan üreticisi/ üretici grubunun merkez ofisinde/idari merkezinde ve merkezi ürün işleme ünitelerinde gerçekleştirilir.

ETKO KYS denetimi, KYS'li çoklu alan üreticisi/ üretici grubunun büyüklüğüne bağlı olarak en az altı ila sekiz saat sürer ve aşağıdakileri içerir:

- Yönetimle açılış toplantısı
- İlgili tüm belgelerin gözden geçirilmesi
- Kayıtların değerlendirilmesi
- Dahili KYS denetçilerinin ve dahili çiftlik denetçilerinin niteliklerinin değerlendirilmesi
- Dahili KYS denetimlerinin ve dahili çiftlik denetimlerinin gözden geçirilmesi
- İzlenebilirlik ve kütle dengesi gerekliliklerinin gözden geçirilmesi
- İlgili personel ile görüşme
- KYS düzeyinde tespit edilen uygunsuzlukların açıklanmasını içeren kapanış toplantısı

ETKO KYS denetiminin bir parçası olarak, başvuru sahibinin iç kontrollerinin uygun olup olmadığını değerlendirmek için dış ve iç denetimlerin sonuçları karşılaştırılır.

ETKO KYS denetiminin tamamının kapanış toplantısı yalnızca KYS, Ürün İşlem Üniteleri ve üretici grubu üyeleri/sahalar denetlendikten sonra gerçekleştirilir. KYS denetiminin tamamı (merkezi ürün işleme ünitelerinin denetimi ve üretici grubu üyeleri/sahaların denetimi dahil) en fazla bir ay içinde tamamlanır. Nihai ETKO denetim raporu, tüm KYS'li çoklu alan üreticileri/ üretici grubu için tüm bulguları ve nihai sonuçları içerir ve bu kapanış toplantısı sırasında sunulur. KYS temsilcisi raporu imzalar veya içeriğini onayladığına dair bir e-postayla doğrular. Tespit edilen uygunsuzlukların kapatılması için 28 gün bu tarihten itibaren sayılmaya başlanır.

Kapanış toplantısı tarihi denetim raporu tarihidir ve GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemlerine ETKO denetim tarihi olarak kaydedilir. ETKO KYS denetçisi kapanış toplantısında hazır bulunur.

Denetlenecek üyelerin/sahaların seçimi, ETKO KYS denetimi (saha içi denetim) sırasında KYS'li çoklu alan üreticisi/ üretici grubunun yapısına dayanan ve risk bazlı bir örnekleme prosedüründe tanımlanan kriterler kullanılarak ETKO tarafından gerçekleştirilir ve KYS temsilcisine bildirilir.

Denetlenmek üzere seçilmiş olan üyelerin/sahaların KYS temsilcisine bildirilmesi ilgili üye/sahanın denetiminden 48 saati (iki iş günü) öncesinde yapılır.

ETKO, gerek duyulduğunda, örneklenen toplam kayıtlı üye/saha sayısını artırabilir. KYS'li çoklu alan üreticisi/ üretici grubunun bu tür bir karara itiraz etme hakkı vardır. Artışın haklı nedenleri aşağıdakilerden herhangi biri olacaktır:

- Üyelerin/sahaların uyumluluğunu etkileyen önemli KYS ve/veya ürün işleme gereksinimlerine uyulmaması
- Müşteri şikayetleri, örneğin pestisit kalıntısının yasal sınırın üzerinde tespiti
- İç denetim raporları ile ETKO denetim bulguları arasında önemli tutarsızlıklar
- Çiftlik düzeyindeki bulguların yapısal olup olmadığının belirlenmesine yönelik olası ihtiyaç
- Ürün sayısı
- Sahadaki faaliyet türleri

Üreticiler ilgili kapsam dahilindeki üretim türüne göre bitkiler için; örtü altı, açık tarla üretimi veya çok yıllık bitkiler şeklinde sınıflandırılır.

Minimum örnekleme büyüklüğü, her bir kapsam ve üretim türü için kayıtlı üretici sayısının karekökü olarak belirlenir. Ondalık basamak varsa karekök bir sonraki tam sayıya yuvarlanır. Seçilen üyelerin/sahaların her birinin ETKO denetimi sırasında, kayıtlı tüm ürünler denetlenir.

Örnekleme ile seçilen üyeler/sahaların denetimi; üyelerin/sahaların kayıtlı olduğu tüm kapsamlar, tüm üretim türleri ve üyelerin/sahaların ürettiği tüm kayıtlı ürünleri içerir.

Birden fazla üretim türü veya kapsama sahip olan üyeler/sahaların ETKO denetimleri, her kapsam veya üretim türü için bir ETKO denetimi olarak sayılır.

Seçimde risk faktörleri, yeni üreticiler ve rastgele seçim metodu dikkate alınır. İlk veya müteakip denetimler için yapılan örnekleme dahil edilecek faktörler arasında yüksek işletme riski, üretici grubu üyesinin özel durumu, ürün sayısı, önceki belgelendirme kuruluşu denetim sonuçları, KYS'li çoklu alan üreticileri, şikayet kayıtları, tesis büyüklüğündeki farklılıklar, vardiya modellerindeki farklılıklar, son sertifikasyon denetiminden bu yana yapılan değişiklikler, çevresel sorunlar veya değişkenlik, sahalardaki dil veya kültürel uygulamalardaki farklılıklar ve coğrafi dağılım yer alır. Bir üretici grubundan diğerine geçen üreticilerin, ETKO tarafından seçilen üretici grubu üyeleri örneğine dahil edilme olasılıkları daha yüksektir.

Bir üretici grubu üyesinin bir KYS'li çoklu alan tesisinde faaliyet göstermesi halinde, üretici grubu için yalnızca bir KYS olacağından, bu üretici grubunun merkezi KYS'i ile birleştirilecektir. Bu durumda, numune büyüklüğünün hesaplanmasında saha sayısı değil, çoklu sahalara sahip üretici grubu üyesi (tüzel kişilik) dikkate alınır. Eğer üretici grubu üyesi örnekleminin bir parçası olarak seçilirse,

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

ETKO, ETKO denetimi sırasında o üyenin saha sayısının karekökünü denetler. Ancak dahili çiftlik denetiminde üretici grubu üyesinin tüm sahaları denetlenecektir.

5.1.2.4.1.2 İlk Denetim

Bu bölüm, aşağıdakiler için geçerlidir:

- Bir KYS'nin uygulandığı ve ilk kez GLOBALG.A.P. sertifikası alma başvurusunda bulunan çok sahali üreticiler/üretici grupları
- Halihazırda mevcut bir GLOBALG.A.P. sertifikasına yeni bir ürün eklemek isteyen, KYS'si bulunan çok sahali üreticiler/üretici grupları.

Bir üretici grubu/çok sahali üretici bir BK'dan başka bir BK'ya geçiş yaptığında veya bir GLOBALG.A.P. standardından eşdeğerlenmiş bir programa/kontrol listesine geçtiğinde (ya da bunun tersi olduğunda), bu bir ilk BK denetimi olarak değil, müteakip BK denetimi olarak kabul edilir. İlk BK denetimlerinde, aşağıdaki gerekliliklerin karşılanması gerekir:

- a) BK başvuru sahibinin kaydını kabul edinceye kadar, herhangi bir BK denetimi gerçekleşemez.
- b) Sertifikanın düzenlenmesi öncesinde, sertifikasyon kapsamının tamamı denetlenmelidir.
- c) Üretici grubunun/çok tesisli üreticinin kayıt tarihinden sonrası için ya da asgari olarak ilk BK denetiminin gerçekleştirilmesinden önceki üç aylık süre (hangisi daha uzunsu) için kayıtları bulunmalıdır.
- d) BK'ya kayıt öncesinde halihazırda hasat edilmiş/kesilmiş/işlenmiş ürünler, sertifikaya dahil edilemez.
- e) Üreticinin BK'ya kayıt yaptırmışından önceki hasat veya ürün işlemleri ile ilgili kayıtlar geçerli değildir.

GG_GR_Rules_for_QMS_v6.0-6.2.1

Sertifika verilmeden önce tüm belgelendirme kapsamı sertifikasyona dahil edilecek her ürünün hasat faaliyetleri ve ayrıca dahil edilmişse ürün elleçleme faaliyetleri denetlenir. Bunun dışındaki saha çalışmaları mümkün olduğu takdirde farklı bir zamanda denetlenebilir ancak bu zorunlu değildir.

Geçerli tüm İlkeler ve Kriterlerin, üretim süreci sırasında denetlenmesini müteakiben bir ürün sertifikaya dahil edilir (yani gelecekteki bir üretim sürecini belgelendirmek mümkün değildir).

Denetimin hasattan önce yapılması durumunda bazı ilke ve Kriter'lerin denetlenmesi mümkün olmayacaktır. Bu durumda, bir takip denetimi yapılır ve üretici için geçerli tüm ilke ve Kriter'ler denetlenene ve tüm uygunsuzluklar kapatılana kadar sertifika yayınlanmaz.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1

Denetimin hasattan sonra gerçekleşmesi durumunda, üretici o hasatla ilgili ilke ve Kriter'lere ilişkin uygunluklarla ilgili kanıtları muhafaza etmelidir, aksi takdirde bu ilke ve Kriter'leri denetlemek mümkün olmaz ve o ürünlerin sertifikasyonu bir sonraki hasada kadar yapılamaz.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1

Hasadın hariç tutulduğu durumlarda ise, denetim ilgili tarımsal faaliyetlerin yürütüldüğü bir zamanda gerçekleştirilir.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1

Üreticinin birden fazla ürün için sertifikasyon talebinde bulunması ve ürünlerin hepsinin aynı mevsimsel zamanlamaya sahip olmaması durumunda ise bu bölümde belirlenmiş olan tüm gereklilikler ilgili ürünler için geçerli olmakla birlikte ETKO denetçisi, ürün(ler)in sertifikaya eklenebilmesinden önce bu gruplamalardaki her ürün için geçerli tüm ilke ve Kriter'leri denetler ve her ürün grubundaki en az bir ürün için hasat ve ürün işleme süreçleri yerinde denetlenir.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.1

5.1.2.4.1.3 Müteakip Denetim

Sertifikanın düzenlenmesi öncesinde, sertifikasyon kapsamının tamamı ETKO tarafından her yıl denetlenir.

BK değişimi yapan KYS'si olan çok saha üreticiler/üretici grupları durumunda, giden BK tarafından gerçekleştirilen son takip BK denetiminde denetlenen üye/saha sayısı örnek boyutundan düşülmeyecektir.

Sertifikalı ve KYS'si olan çok tesisli üreticiler/üretici grupları için sonraki İK KYS denetimlerinin (uygulanabilir olan durumlarda merkezi PHU'lar dahil) %10'u habersiz olarak gerçekleştirilmelidir.

İki yeniden sertifikasyon denetimi arasında en az altı aylık bir süre bırakılmalıdır.

BK üretici grubunu/çok tesisli üreticiyi yeniden GLOBALG.A.P. Veri tabanına kaydedene kadar herhangi bir BK denetimi gerçekleştirilemez. Sonraki BK denetiminin tarihi öncesinde yeniden kayıt sürecinin tamamlanmış olması gerekmektedir.

GG_GR_Rules_for_QMS_v6.0-6.2.1

Ürün elleçlemenin sertifikasyon kapsamı dışında tutulması durumunda, denetim iki yılda bir hasat mevsiminde gerçekleştirilir. İlgili yılda ürün grubu başına en az bir kayıtlı ürün hasat mevsiminde yerinde denetlenir. Ürün gruplamaları üretim ve hasat süreçlerindeki benzerlikler ve bunların riskleri temel alınarak yapılır. ETKO, seçilen denetim zamanlamasının ve kullanılan ürün gruplamalarının gerekçesini yazılı olarak muhafaza eder.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Ürün gruplamaları aşağıdaki süreç açıklamalarına dayandırılır:

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

- Mekanik hasat (Tek hasat yönteminin bu olduğu durumlarda, hasat esnasında gözlem yapılma zorunluluğu olmaz. Hasat sonrası veya öncesinde sadece makine ve hasat makinesinin çalışmasına ilişkin kayıtlar kontrol edilir.)

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

- GLOBALG.A.P ürün listesinde yüksek riskli olarak sınıflandırılmayan ürünlerin elle hasadı
- GLOBALG.A.P ürün listesinde yüksek riskli olarak sınıflandırılan ürünlerin elle hasadı
- Sahada paketleme

Üreticinin bir sonraki döngü için sertifikasyona devam etmeyi taahhüt etmemesi durumunda ETKO, bir sertifikanın yıllık olarak hasat edilen aynı ürünün birden fazla hasat ve yetiştirme döngüsünü kapsamadığından örneğin, sertifika geçerliliğinin kısaltılması yöntemini kullanmak suretiyle emin olur. ETKO, ürünün hasat dönemine göre yeniden teyit için son tarihi belirleyebilir.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Birbirini takip eden birden fazla ürünün olduğu durumlarda, denetim sırasında, üretici ve işçilerle görüşmeler, belge ve kayıtların incelenmesi vb. dahil olmak üzere, sertifikasyon kapsamına dahil olan tüm ürünlerin üretim süreci yerinde denetlenir. Üretici, tüm kayıtlı ürünler için geçerli ilke ve Kriter'lere uygunluğun kanıtını muhafaza edecektir. Denetimin hasat mevsiminde yapılmasına gerek olmayan yıllarda ve ürünlerin aynı mevsimsel zamanlamaya sahip olmadığı durumlarda ETKO, ilgili tarımsal faaliyetlerin en azından ürünlerden birinin yerinde gözlemlenebileceği bir tarih seçer. Kayıtlı ürünlerin hasat mevsimleri arasındaki farkın dört aydan uzun olması veya sertifika geçerlilik süresinin uzatılması sırasında karşılanamaması durumunda, hasada özel gereksinimler için ilave denetim yapılır.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Müteakip BK denetimleri, sertifikanın orijinal sona erme tarihinden dört ay öncesinden ve sertifikanın geçerlilik süresinin GLOBALG.A.P. Veri tabanı sisteminde uzatılması durumunda sertifikanın orijinal sona erme tarihinden dört ay sonrasına kadarki süre içinde ilgili tarımsal faaliyetlerin ve/veya işlemenin (ancak yalnızca depolamanın değil) gerçekleştirildiği herhangi bir zamanda gerçekleştirilir.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

Denetiminin zamanlaması, denetim sırasında mevcut olmasa bile tüm kayıtlı ürünlerin sertifika gerekliliklerine uygun olarak kullanıldığına emin olunabilecek bir periyot olarak belirlenir. Mümkün mertebe sezon dışında veya çiftçilik faaliyetlerinin minimum seviyede olduğu zamanlarda denetim yapılır.

GG_GR_Rules_for_plants 3.1.2

5.1.2.4.2 Sertifika Geçerlilik Sürecindeki ETKO gözetim denetimi

GG_GR_Rules_for_CBs 7.3.3.3

Belgelendirme/Yeniden belgelendirme denetimleri ve ETKO gözetim denetimleri, birbirinden en az 30 gün arayla iki ayrı ziyaret şeklinde gerçekleştirilir.

ETKO gözetim denetimleri, sertifikalı üye/sahaların gerçek sayısının karekökünün en az yarısında gerçekleştirilir.

Her durumda, denetlenmek üzere seçilmiş olan üyelerin/sahaların KYS temsilcisine bildirilmesi ilgili üye/sahanın denetiminden 48 saati (iki iş günü) öncesinde yapılır.

5.1.2.5 Ürün İşleme Ünitelerinin ETKO denetimi (üretici grubu/ KYS'li çoklu alan üreticisi)

GG_GR_Rules_for_CBs 7.3.4

ETKO, merkezi ürün işleme ünitelerini (yani birden fazla üyenin/sahanın aynı ürün işleme ünitesini kullandığı durumlarda) GLOBALG.A.P tarafından sağlanan birleşik KYS ve ürün işleme kontrol listesini kullanarak denetler.

Üretimin gerçekleştirildiği dönemde en az merkezi ürün işleme ünitesi sayısının karekökü yıllık olarak denetlenir.

Ürün işlemenin merkezi olarak değil, her bir üretici grubu üyesinin üretim sahalarında gerçekleştirildiği durumlarda, denetlenecek üretici grubu üyelerinin numunesi belirlenirken bu faktör dikkate alınır. Bu durumda ETKO, denetlenen her üretici grubu üyesi için geçerli ürün işleme gereklilikleri de dahil olmak üzere çiftlik denetim kontrol listesini kullanır.

Dahili denetimlerde her ürün işleme ünitesi denetlenecektir.

5.1.3 Habersiz ETKO Denetimi

GG_GR_Rules_for_CBs 7.4

Müteakip ETKO denetimleri sırasında, ETKO tarafından belgelendirilmiş olan tüm sertifika sahiplerinin en az %10'u habersiz olarak denetlenir.

%10'luk oranın seçimi yalnızca toplam sayıları dikkate almakla kalmayacak, aynı zamanda coğrafya, mevzuat (birkaç yetki alanının ETKO tarafından kapsandığı durumlarda), mahsul türü, uyumluluk geçmişi vb. gibi olası risk ve faktörlere de dayalı olacaktır.

%10'luk oran 12 aylık süre üzerinden hesaplanır. 12 aylık dönem başına habersiz ETKO denetimlerinin sayısı, KYS'li ve KYS'siz olmak üzere verilen toplam sertifikaların %10'unu yansıtır.

%10'luk oranın seçimine, ETKO'nun belgelendirme kapsamındaki tüm ülkeler dahil edilir.

Kapsam ve seçenek başına (KYS'li ve KYS'siz) yılda en az bir habersiz ETKO denetimi yapılır.

Yalnızca bir Seçenek 2/KYS'li Seçenek 1 üreticisine sahip olunması durumunda; en az iki yılda bir habersiz bir ETKO KYS denetimi gerçekleştirilir.

Habersiz ETKO denetiminin bildirim 48 saati (iki iş gününü) geçmez. Sertifika sahibinin önerilen tarihi kabul etmesinin mümkün olmadığı istisnai durumda (tıbbi veya diğer haklı nedenlerle), sertifika sahibine habersiz bir ETKO denetimi hakkında bilgi sahibi olmak için bir şans daha verilir. Gereğe ilişkin nesnel kanıtlar dosyasında muhafaza edilir (örneğin, tıbbi bir belge).

Haklı bir gerekçe gösteren hiçbir kanıtın mevcut olmadığı durumlarda, üreticinin habersiz ETKO denetimini kabul etmemesi durumunda üretici askıya alınır. Önerilen ilk tarihin kabul edilmemesi halinde, reddin haklı olup olmadığına bakılmaksızın üreticiye yazılı uyarı verilir. Üretici, yeni bir habersiz ETKO denetimi için 48 saatlik bir bildirim daha alır. Bu denetimin gerçekleştirilememesi durumunda tüm ürünler (yani sertifika) askıya alınır. Habersiz ETKO denetimi gerçekleştirildiğinde askı kaldırılır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

Kayıt sırasında, sertifika sahibi habersiz bir ETKO denetimi için uygun olmayacağı bir 15 günlük süreyi bildirebilir.

5.1.4 Hasat Hariç Tutma GG_GR_Rules_for_plants 2.2

Ürünün hasattan önce tarlada satılması ve hasattan alıcının sorumlu olması durumunda, hasata ilişkin ilke ve kriterler belgelendirme kapsamı dışında tutulur.

Ürünün üreticiye ait olduğu tüm durumlarda ise hasat ister üretici tarafından gerçekleştirilsin, ister dış kaynak kullanılarak gerçekleştirilsin, hasatla ilgili tüm ilke ve kriterler ETKO denetim ve sertifikasyon kapsamına dahil edilir.

“Hasat hariç tutma”, hasatın başlamasından önce ürünün artık üreticiye ait olmadığı ve üreticinin hasat süreci üzerinde hiçbir kontrolünün olmadığı durumlarda geçerlidir. Hasatın üretici tarafından başka bir tüzel kişiye yaptırılması durumunda bu istisna geçerli değildir.

Üretici, kayıt sırasında ayrıntılı gerekçesi ile ürün başına hasat istisnası başvurusunda bulunacaktır.

ETKO, yalnızca üretici ile alıcı arasında, hasadı üstlenen tüzel kişinin/alıcının aşağıdakilerin tümünü yapacağını belirten bir sözleşme olması durumunda hasat sürecini hariç tutar:

- Hasattan önce ürünün sahipliğinin alınması
- Hasadın ancak hasat öncesi aralığa uyulduktan sonra gerçekleşmesini sağlama sorumluluğunun üstlenilmesi
- Ürünün hasattan sonra da işlenmesi (sadece hasat sırasında değil)
- Ürünün tamamının satın alınması (Üretici ürünün belli bir bölümünü hasat edip başka bir bölümünü ise hasattan önce satıyorsa “hasat hariç tutma” mümkün değildir)

Eğer üretici, GLOBALG.A.P'ye kayıt sırasında alıcıyı tanımiyorsa, aşağıdakiler sağlanacaktır:

- Hasat öncesi aralığın hasadı gerçekleştirecek tüzel kişiye/alıcıya bildirilmesi için üreticinin beyanı
- Hasadı gerçekleştirecek tüzel kişi/alıcı belirlenir belirlenmez alıcı ile bu bölümde belirtilen sözleşmenin imzalanması

Bir ürün için hasat hariç tutuluyorsa, o ürün için ürün işleme de hariç tutulur.

5.1.5 Hasat Sonrası Ürün İşleme Hariç Tutma GG_GR_Rules_for_plants 2.3

Ürün işleme, depolama, kimyasal işlem, budama, yıkama gibi ürünlerin hasat sonrası her türlü işlenmesini veya hasat edilen ürünün diğer materyaller veya maddelerle fiziksel temas halinde olabileceği diğer işlemleri içerir. Her ürün için spesifik proseslerin detayları kontrol listesi notlarına dahil edilir.

Ürün gün içerisinde çiftlikteki toplama noktasında toplanmayı bekliyorsa bu durum depolama sayılmaz. Ürünün gece boyunca veya daha uzun süre saklanması durumunda, bu depolama olarak kabul edilir ve ilgili gereklilikler uygulanır.

Ürün işlenmesi üreticinin mülkiyetinde gerçekleşmiyorsa, bu durum ürün başına kayıt sırasında beyan edilir ve sertifikada belirtilir.

Hasat hariç tutulduğunda, hasat sonrası ürün işleme kısmı da otomatik olarak hariç tutulmaz.

Üreticinin ambalajlama/taşıma/depolama/etiketleme üzerinde herhangi bir kontrolünün bulunmadığına, ürünün üreticiye iade edilmediğine ve üreticinin artık üründen sorumlu olmadığına dair yazılı bir kanıt bulunmadığı sürece, ürün işlenmesi sırasında üreticiye ait ise, hasat sonrası ürün işleme kısmı da hasat hariç tutmaya dahil edilir.

Ürün işleme biriminin halihazırda BII “Tahıl ve bakliyat tarımı” ve/veya BIII “Bitkisel ürünlerin ön proses işlemleri” kapsamı için GFSI tarafından tanınan bir çiftlik sonrası gıda güvenliği sertifikası varsa (www.mygfsi.com), ETKO denetçisi, mümkünse hasat sonrası işlemlerin yanı sıra, minimum olarak ayırma ve izlenebilirliği denetler.

Ürün İşleme Ünitesi bir PHA sertifikası kapsamındaysa (ör. taşeronluk yapılan Ürün İşleme Ünitesi), ürün işlemeyle ilgili IFA İlke ve Kriter'leri kapsam dahilinde kabul edilir. Daha fazla izlenebilirlik veya hasat sonrası işlem gereksinimleri denetlenmeksizin Ürün İşleme Ünitesi, IFA sertifika ekine dahil edilir.

Bir üreticinin çiftlikte değil de GLOBALG.A.P sertifikasına sahip başka bir üreticinin ürün işleme ünitesinde ürün işleme yapması durumunda, ETKO diğer belgelendirme kuruluşu tarafından yayınlanmış olan sertifikayı kabul eder.

ETKO denetim raporu aşağıdakileri içerir:

- GLOBALGAP Çevrimiçi Denetim Merkezinde(AOH_Audit Online Hub) gerekli olarak işaretlenen tüm veri alanları (önceki inceleme notları)
- Denetimin kapsamı: GLOBALG.A.P kayıt verileri gerekliliklerine göre firma, saha, ürün işleme ünitesi ve ürün bilgileri
- Uygulanabilir toplam Majör Zorunluluk, Minör Zorunluluk ve Tavsiye İlke ve Kriter'lerinin ve her seviye için elde edilen uyumluluk yüzdesinin hesaplaması
- Üreticiyle mutabakata varılan uyumsuzlukların, uygunsuzlukların ve takip eylemlerinin listesi (ilgili İlke ve Kriter'leri, nesnel kanıtlara dayalı bulgu ayrıntılarını, düzeltici eylem için son tarihi, düzeltici faaliyetin uygulanmasına ilişkin nesnel kanıtlara atıf, düzeltici faaliyetin değerlendirme sonuçları (açık/kapalı) ve bu faaliyetlerin ilgili

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

tarihleri ile üreticiyle üzerinde anlaşılan düzeltici eylemin tanımını içerir)

- Üreticinin uyumlu olup olmadığına dair sonuç

Mümkün olduğunda, GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemleri tarafından yayınlanan denetim raporu şablonu kullanılacaktır.

Denetim raporu, sertifika verilmesine ilişkin kararın temelini oluşturur.

Tamamen doldurulmuş denetim kontrol listesi, geçerli tüm ilke ve Kriter'leri, gerekli yorumları, bulguları ve düzeltmelerin ve/veya düzeltici faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin nesnel kanıtları içerir.

KYS'siz Seçenek 1 çoklu alan üreticisinin, kayıtlı ürünlerinin üretildiği tüm üretim tesisler, sertifikanın yayınlanması öncesinde denetlenir. Bu durumda, her bir üretici için ayrı bir kontrol listesi kullanılsa dahi, tüm kayıtlı tesisleri içeren ve sonuçlar tüm tüzel kişilikler (üretici) için sonucu özetleyen tek bir kontrol listesinde birleştirilerek raporlanır.

KYS'li Seçenek 1 çoklu alan üreticisi veya üretici grubu içinse, KYS için ve örnekleme yapılan üye/saha/ürün işleme ünitesi başına bir kontrol listesi doldurulur ve sonuç özetlenmez ancak her üye/saha, ürün işleme ünitesi ve KYS için ayrı ayrı raporlanır. Her üye/saha için sonuç üye/saha/ürün işleme ünitesi sorumlusu tarafından kontrol listesini veya tarih ve süreyi içeren rapor imzalanarak onaylanır.

Her iki durumda da, ETKO denetim sürecinin eksiksiz şekilde tamamlanmasının ardından, üstlenilen denetim faaliyetini özetleyen, üreticinin standardın gerekliliklerine nasıl uyduğuna dair nesnel kanıt ve bilgi sağlayan ve varsa belirlenen uyumsuzlukları ve/veya uygunsuzlukları listeleyen eksiksiz yazılı bir ETKO raporu hazırlanır.

Bireysel üretici veya üretici grubu temsilcisi, ETKO denetim sonucunu, ETKO denetçisinin adını, ETKO denetiminin kapsamını, denetlenen sahaları, üretici grubu üyelerini, tesisleri, farklı ilke ve Kriter seviyeleri için uyumluluk yüzdesini ve bulguları içeren raporu kapanış toplantısı sırasında imzalar veya onaylar. Üreticinin belgeli veya elektronik teyidi, üreticinin imzasına eşdeğer kabul edilir. Dijital imza olması halinde gerçek ve geçerli bir imza olacaktır. (yani .JPG görselleri geçerli imza olarak kabul edilmez).

Ayrıca, üreticinin talep etmesi durumunda ETKO, tamamlanmış denetim kontrol listesini de içeren eksiksiz denetim raporunu ETKO'nun dahili teknik incelemesi sonrasında, sertifikasyon kararından sonraki beş iş günü içinde sunar. Harici olarak dağıtılan raporlar (örneğin, denetim raporu, düzeltici faaliyet raporu) ve tamamlanmış denetim kontrol listesi, dağıtımdan önce yetkisiz değişiklik veya tahrifatı önlemek için yazmaya karşı korumalı olacak şekilde ayarlanır veya başka şekilde korumalı hale getirilir. Otomatik olarak oluşturulan denetim raporunun (kontrol

listesi dahil) GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerinden alınabildiği durumlarda, bu rapor kullanılır.

GLOBALG.A.P Sekreterliği gerektirdiğinde, ETKO denetim raporu ve tamamlanmış denetim kontrol listesi GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerine yüklenir.

Şikayet veya itirazlar, ETKO'nun web sayfasında paylaştığı şikayet prosedürüne uygun şekilde yapılabilir. ETKO'nun şikayet veya itirazı ele almaması ve/veya konuyla ilgili gerekli aksiyonları gerçekleştirmemesi durumunda, şikayet GLOBALG.A.P web sitesinde (www.globalgap.org) bulunan GLOBALG.A.P olay/şikayet formunu kullanarak GLOBALG.A.P Sekreterliğine iletilebilir.

6. Laboratuvar Analizi

Kontrol sırasında kontrolör, yönetmelik hükümlerine uymayan üretim teknikleri veya girdilerin kullanıldığından şüphe duyduğu durumlarda analiz için ISO 17025 standardına göre akredite bir laboratuvara gönderilmek üzere numuneler alabilir.

7. Denetim Dosyasının Gözden Geçirilmesi

Saha kontrolünün ardından kontrol raporu hazırlanır, Müteşebbis/üretici/üretici örgütünden elde edilen ve kontrolle ilgili ilave bilgi ve belgeler ayrıca yapılmış ise analiz sonuçlarıyla birlikte denetim dosyası hazırlanır ve gözden geçirilmek üzere sertifikere teslim edilir.

Sertifiker tarafından denetim dosyası gözden geçirilir.

Sertifiker:

- Kontrol dosyasını kontrolörden alır
- Dosyanın içeriğini kontrol eder ve eksikleri tespit ederek ilgili kontrolörden talep eder
- Belgelendirme Kararı Formunu doldurur, burada belirtilen eksiklerin tamamlanmasının ardından belgelendirme kararı alınır

8. Düzeltici Faaliyetler

Majör ve minör uygunsuzlukların düzeltici eylemlerini yapma ve doğrulama için izin verilen maksimum süre 28 gündür ve bu, ETKO tarafından doğrulanmalıdır.

GLOBALGAP'te yeni başvurularda denetim tarihi itibarıyla 28 gün içerisinde düzeltici faaliyetlerin ETKO'ya ulaştırılmaması durumunda veri tabanında "açık uygunsuzluk" durumu belirlenir ve açık uygunsuzluğun nedeni üç (3) ay içinde çözülmezse, belge düzenlenmeden önce tam bir denetim yapılır. Belgelendirilmiş müteşebbis/üretici/üretici örgütünün denetim tarihi itibarıyla 28 gün içerisinde düzeltici faaliyetlerin ETKO'ya ulaştırılmaması durumunda, belge askıya alma alınır, uygunsuzluğun nedeni askı tarihi itibarıyla 12 ay içerisinde çözülmezse belge iptal edilir.

GLOBALGAP'de tespit edilmiş olan uygunsuzluk; işçi, çevre

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

ve tüketici güvenliği açısından kritik ise bu süre kısaltılabilir. Gıda güvenliğine, çalışanların güvenliğine, çevreye, tüketicilere ve/veya ürün bütünlüğüne (örneğin, sertifikalı olmayan ürünlerin sertifikalı olarak satışı) ciddi bir tehdidin mevcut olduğu durumlarda belgelendirme derhal askıya alınacaktır ve bu, resmi bir uyarı mektubu ile iletilecektir.

Düzeltilici eylem planlarının ETKO tarafından onaylandığı durumlarda, bunların uygulanması sonraki kontrol ziyaretinde doğrulanır.

Sertifikasyonun yenilenmesi durumunda maliyetler, o tarihte geçerli olan kontrol ücretleri üzerinden tahsil edilecektir.

9. Sertifikasyon Kararı

ETKO, GLOBALGAP kapsamında uygunsuzluğun kapatılmasından sonra en fazla 28 takvim günü içinde uygunsuzluğun tespit edilmediği durumlarda da muayene/denetimin bitiminden sonra en geç 28 gün içerisinde verir. Kontrol faaliyetleri sonucu yönetmeliğe uygunluğu belirlenen tarımsal ürün, müteşebbis veya üretici veya üretici örgütü adına GLOBALGAP kapsamında Ek-1.3'e uygun şekilde sertifikasyon belgesi düzenlenir. [Düzenlenen 'sertifikasyon belgesi' ve 'Değerlendirme Raporu' müşteriye iletilir.](#)

[Müşteri ile paylaşılan ETKO raporları ve dökümanları \(ör. denetim raporu, uygunsuzluk listesi\) dağıtımdan önce izinsiz değişiklikleri veya tahrifatı önlemek üzere yazmaya karşı korunmalı olarak iletilir.](#)

Sertifikasyonun geçerlilik süresi 12 ay olup geçerli olan standart / yönetmelik kuralları da dikkate alınır. Sertifikasyonun geçerliliğinin devamı için yıllık kontrol şartı olup kontrole ara verilmesi nedeniyle bu zincirin kırılması kontrolün yapılmadığı üretim döneminde üretilen ürünlerin/alanların statülerini kaybetmesi söz konusudur. Geçerlilik döneminde herhangi bir nedenle GLOBALGAP te majör uygunsuzluk tespit edilmesi Sertifikasyonun askıya alınmasına neden olabilir.

ETKO, herhangi bir müteşebbis/üretici/üretici örgütüne ait yürütülen Sertifikasyonun verilmemesi kararını müteşebbise yazılı olarak nedenleriyle birlikte bildirir. Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, belgelendirme sürecine devam edilmesi yönünde isteğini beyan ederse, ETKO, değerlendirme sürecini yeniden başlatır.

9.1 GLOBALGAP Sertifika Geçerliliğinin Uzatılması

GG_GR_Rules_for_CBs 8.4

Sertifikanın geçerlilik süresi yalnızca geçerli bir nedenin varlığı halinde, olağan 12 ayın ötesinde, en fazla 4 ay

süreyle uzatılabilir. Geçerlilik süresi dolmuş olan sertifikalarda süre uzatımı yapılmaz.

Uzatma verilmeden önce ETKO, imzalı, eksiksiz bir başvuru formuna ve müteakip sertifikasyon için imzalı bir sertifikasyon sözleşmesine sahip olacaktır.

Not: ETKO veya üreticinin bir sertifikanın geçerliliğini uzatmak istemesi durumunda, ETKO üreticiden uzatma talebi ve bu eylemin bu sertifikasyon sürecinde BK'nun değiştirilemeyeceğine dair yazılı açık bir beyana onay alır.

Uzatma başladıktan sonra, bir sonraki sertifika için GLOBALGAP sistem katılım ücretinin tamamı üretici tarafından ETKO'ya ödenecektir.

Sertifika süre uzatımı gerçekleştirilmesi durumunda, bir sonraki sertifika için GLOBALGAP sistem katılım ücretinin tamamı ödenecektir. Uzatma süresi içerisinde /üretici grubu/çok sahalı üretici yeniden denetlenir. Üretici/üretici grubu/çok sahalı üretici, uzatmanın verildiği sertifikanın ardından gelen belgelendirme süreci içerisinde başka bir belgelendirme kuruluşuna geçiş yapamaz.

10. Logo ve Sertifika Kullanımı

ETKO Logosu sertifikalandırılmış ürünlerde kullanılabilir, GLOBALGAP logosu kullanımı genel yönetmelik I bölüm ANNEX I.1 de belirtilen kurallara tabidir.

Sertifika ve logonun kullanımında takip edilmesi gereken kuralları tanımlayan bir rehber doküman ETKO web sayfasında yayınlanmaktadır. Müteşebbis/üretici/üretici örgütü kendi logo örneklerini kullanımdan önce onay için ETKO 'ya gönderecektir. Ayrıca ETKO logonun nasıl kullanıldığını kendi takdirine göre ve gözetim ziyaretleri sırasında kontrol edecektir.

Logonun yanlış kullanılması durumunda uygunsuzluk gündeme gelir ve müteşebbis/üretici/üretici örgütünün düzeltilici eylemler yapması talep edilir. Böyle bir uygunsuzluk sertifikanın askıya alınmasına veya geri çekilmesine neden olabilir.

11. Sertifikasyon Onayının Sürdürülmesi (Gözetim Süreci)

ETKO, belgelendirme kapsamındaki ürünlerin ilgili yönetmeliklere, zorunlu ve yasal gereklere uygunluğunu sürdürdüğünü görmek ve doğrulamak için periyodik müteakip denetimler gerçekleştirir. Gerçekleştirilen bu müteakip denetimlerde düzeltilici eylem planları ve uygulanan eylemler mümkün ise önceki denetimi gerçekleştirmiş olan ETKO denetçisi tarafından mümkün olmadığı durumlarda ise ilgili denetimin kapsamı için yeterlilik sahibi olan başka bir ETKO denetçisi tarafından yürütülür. (230620_GG_GR_Rules_for_CBs_v6_0_Sep22_tr-madde 8.2.d)

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

Gözetim sürecinin akabinde; gözden geçirme ve bir belgelendirme kararı süreçleri bu prosedürde belirtilen ilgili şartlara uygun şekilde yürütülür. 7.9.2

Ayrıca, ETKO Logosunun ürünlerde kullanılması durumunda da yönetmeliklere uyumun sağlanması açısından periyodik müteakip denetimler yürütülür. 7.9.3

Sertifikada yer alan ürünlerin belgelendirilmesinin sürdürülmesi ile ilgili her yıl sertifikanın son geçerlilik tarihinden önce önerilen ürünler ve GLOBALG.A.P. kayıt verisi gerekliliklerinde ilgili kapsam için talep edilen tüm bilgiler dahil üzere başvuru formundaki bilgiler üretici/üretici grubunun/çok sahali üretici ile teyitleşilir (GG_Rules_for_IP_v6_07.4.2) ve ilgili ürünlerin GLOBALG.A.P. Veri tabanında kayıtları güncellenir. Ve belgelendirilmesinin sürdürülmesiyle ilgili teyit alınan ürünler için denetçi, ilgili tüm kontrol listelerini ve doğrulama sürecini yıllık olarak tamamlar.

a) Yeni tesisler ve üyeler geçerli bir sertifikaya (kurum içi onay prosedürlerinin karşılanması şartıyla) eklenebilir. Üyelerin/tesislerin onaylı üyeler/tesisler listesine eklenmesi veya bunlardan çıkarılması ile ilgili olarak ETKO'yu derhal bilgilendirmek, sertifika sahibinin sorumluluğundadır.

b) ETKO tarafından ek doğrulamaya gerek kalmadan, üyelerin veya tesislerin kaydedilmesiyle bir yılda yeni üyelerin/tesislerin %10'una kadar onaylı listesine eklenebilir.

c) Onaylı üye/tesis sayısı bir yılda %10'dan daha fazla artarsa, ek üyelerin/tesislerin sertifikaya eklenmesi öncesinde yeni eklenen üyeler/tesisler için ek ETKO çiftlik denetimleri ve KYS'nin en azından ilgili bölümünün denetlenmesi gerekli olacaktır. KYS'nin ilgili bölümü, kurum içi onay prosedürüdür: kurum içi çiftlik denetimi, kurum içi çiftlik denetimi raporunun değerlendirilmesi, yeni üyenin/tesisnin "onaylandı" durumu ile KYS kurum içi kaydına dahil edilmesi.

d) Onaylı üyelerin/tesislerin bir yılda artış gösterdiği yüzdeden bağımsız olarak, yeni kaydedilmiş çiftliklerin önceden kaydedilen ürünlerin üretim alanını ya da üretilen miktarı (su ürünleri durumunda) bir yıl içinde %10'dan fazla artırması ya da üyelerdeki/tesislerdeki değişikliğin %10'u aşması durumunda, ek üyelerin/tesislerin sertifikaya eklenmesi öncesinde yeni eklenen üyeler/tesisler için ek ETKO denetimleri ve KYS'nin en azından ilgili bölümünde bir ETKO denetimi gereklidir.

e) c) ve d) için ETKO tarafından denetlenecek üyelerin/tesislerin minimum örnekleme, yeni üyelerin/tesislerin sayısının karekökü olarak belirlenir.

f) Üyelerin/tesislerin sayısı ve miktardaki artışa bakılmaksızın, eğer yeni bir ürün takip SK denetimleri ile

sertifikasyon denetimleri arasında sertifikaya eklenecekse, yeni ürün yetiştiren üyelerin/tesislerin kareköküne denk sayıda ETKO denetimi yapılır. (230620_GG_GR_Rules_for_OMS_v6_0_Sep22-4.9)

12 GRASP GRASP_general_rules

12.1 GRASP Uygulama Seçenekleri

GRASP yalnızca meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi'ne göre geçerli bir sertifikaya sahip üreticilere uygulanır.

Ayrıca, herhangi bir GRASP başvurusu için çalışanların sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin kriterlerin doğrulandığına dair kanıtlar sunulur.

Uygunluk mektubunun alınabilmesi için bu kategoride tam bir uyumluluk sonucunun alınması gerekmektedir.

Üreticinin sertifikasyon döngüsü sırasında veya değerlendirmeden önceki yıl boyunca herhangi bir türde işçi çalıştırmaması durumunda GRASP uygulanmaz. Fakat:

- GRASP, sertifikasyon döngüsü sırasında veya değerlendirmeden önceki yıl boyunca işe alınmış işçi bulunmayan aile çiftlikleri için geçerlidir. Aile çiftliğinin, çalışanların sağlığı, güvenliği ve refahı kriterlerine ilişkin gerekli düzeyde uyumluluk ve kanıtları tam uyumla elde etmesi durumunda, uygunluk mektubu düzenlenir.
  - Aile çiftlikleri, işe alınan işgücünün eksikliği ve GRASP kontrol listesinden seçilmiş ilke ve Kriter'ler açısından değerlendirilir.
- Çoklu alan üreticilerinin (Seçenek 1) ve üretici grubu üyelerinin (Seçenek 2) işçi çalıştırılmayan tesisleri, iç ve dış GRASP KYS denetimlerinde dikkate alınır ve işe alınan işgücünün eksikliğini değerlendirmek üzere denetçi tarafından ziyaret edilir. Bu üreticiler aynı zamanda işçilerin sağlık, güvenlik ve refah kriterlerine tam uyumla ilgili kanıtlar sunacaktır.

12.1.1 Ürün taşıma üniteleri için GRASP

Sadece ürün işleme üniteleri veya üretici grubunun kendi üretim sahalarını değerlendirmek mümkün değildir. GRASP, yalnızca ürün işlemenin GLOBALG.A.P kapsamına dahil olması durumunda ürün işleme üniteleri için geçerlidir.

Böyle bir durumda Ürün İşleme Üniteleri ve/veya üretici grubunun kendi üretim tesisleri/sahaları GRASP değerlendirmesine başka bir üye/tesis olarak dahil edilir ve üretici grubu üyelerine/üretim sahalarına ek olarak değerlendirilir. Ürün İşleme Üniteleri ayrıca işçilerin refah kriterlerine tam uyumla ilgili kanıtlar sunacaktır.

12.1.2 İşçi taşeronlarına, diğer taşeronlara ve ziyaretçilere GRASP Uygulaması

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

GRASP, ürün işleme üniteleri veya üretim sahasında tarımsal üretimin ana çiftlik faaliyetleri için çiftlik işçiliği sağlayan (çiftlik işçiliği ve ekipmanı, çiftlik işçiliği ve malzemesi veya bazı çiftlik işçiliği, malzemesi ve ekipmanının birleşimi dahil) tüm taşeronlar için geçerlidir. Bu işçiler/tarım işçileri GRASP değerlendirmesine dahil edilir. "Ana çiftlik faaliyetleri" ifadesi, ürünün üretimiyle doğrudan ilgili olan faaliyetleri ifade eder (örneğin, meyve ağaçlarının budaması dahil ancak çiftlik ahır inşaatı hariç). Üretici, kayıt sırasında, taşeron işçiliği faaliyetleri hakkında ETKO'yu bilgilendirecektir. Üretici, işçi taşeronunun veya iş bulma kurumunun GRASP gerekliliklerine uymasını sağlayacaktır.

Denetçi, GRASP dürüstlük sorunu riskini tespit etmedikçe diğer alt yükleniciler GRASP değerlendirmesine dahil edilmeyebilir.

Ziyaretçiler veya taşeron personelinin çiftlikte bulunmasını gerektiren dış kaynaklı faaliyetler için ETKO, taşeron personelin çiftlikte bulunması sırasında üreticinin insan hakları ve yerel yasalara (GRASP insan hakları politikası) ilişkin uyumsuzluk konusunda sıfır tolerans politikası bildirip bildirmediğini kontrol eder.

12.2 Bireysel Üretici Ve Üretici Grubunun GRASP Gereksinimleri

Herhangi bir GRASP başvurusu sahibi, bireysel/üretici grubu gereksinimlerine ilişkin GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerine uyacaktır.

12.3 GRASP Kayıt Süreci

GRASP kayıt süreci, GLOBALG.A.P genel yönetmeliği ve ilave kurallarına uygun olacaktır. Ayrıca;

- ETKO tarafından belgelendirilmek üzere kaydedilecek ürünün başka bir belgelendirme kuruluşu altında kayıtlı olmadığından emin olunacak;
- Aynı ürünün birden fazla Seçenek kapsamında kaydedilmediğinden emin olunacak (bireysel üretici ve üretici grubu üyesi olarak)
- Farklı ülkelerdeki üretim tesislerinin kaydedilmediğinden emin olunacak (İlgili vaka için GLOBALG.A.P Sekreterliği tarafından istisna verilmediyse)

Başvuru sahibi, birincil üretim standardıyla aynı CB'ye GRASP'a kaydolacaktır.

GRASP yalnızca meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi'ne göre geçerli bir sertifikaya sahip üreticilere uygulanır.

Başvuru sahibinin, meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi belgelendirmesi için ETKO'ya kayıt yaptırması durumunda ancak GRASP belgelendirmesi için de kayıt yapılır.

Başvuru sahibi, kayıttan önceki yıldaki işçi sayısı ve bir önceki değerlendirme döneminde işe alınan işçilerin türü

(kalıcı, mevsimlik vb.) hakkında cinsiyete göre bilgi verecektir.

Başvuru sahibi, taşeron işçinin işe alınıp alınmadığını ve eğer öyleyse, kayıttan önceki yıl içinde bu koşulda çalışan işçi sayısını belirtecektir.

Başvuru sahibi, çiftliğin aile çiftliği olarak işletilip işletilmediğini (çekirdek aile işletmesi olarak işletildiğini) belirtecek ve çalışan aile üyelerinin sayısını ve grubun aile ilişkilerini belirtecektir.

KYS'li çoklu alan üreticisi/üretici grubu başvurusu, üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin toplam sayısını ve bunlardan kaçının işçili ve işsiz olduğunu belirtecektir.

12.4 GRASP Denetim Süreci

En son GLOBALG.A.P genel düzenlemeleri ve GLOBALG.A.P genel eklenti kurallarına ek olarak, GRASP için geçerli destekleyici belgelerde sağlanan bu bölümde belirtilen GRASP'a özgü kurallar ve talimatlar uygulanır.

12.4.1 GRASP Öz değerlendirmeler/Dahili Çiftlik Denetimleri

Tüm üreticiler için, GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinde belirtildiği gibi ürün işleme ünitelerini de kapsayan sırasıyla GRASP öz değerlendirmesi veya dahili çiftlik denetimi zorunludur. Her iki durumda da çalışanların sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin kriterlere tam uyumun doğrulanması raporda belirtilecektir.

Öz değerlendirme veya dahili çiftlik denetiminin her biri, GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinde belirtildiği şekilde gerçekleştirilecektir.

Geçerli tüm sahalarda/üreticiler için tüm İlke ve Kriterlerin uygun şekilde denetiminin sağlanması için, öz değerlendirme/dahili çiftlik denetimi, mevcut işçi sayısının yıl/üretim döngüsü sırasında işe alınan işgücünü (özellikle taşeron ve mevsimlik işgücü) temsil ettiği ve tarımsal faaliyetlerin gerçekleştiği (örneğin, yoğun dönem veya hasat döneminde) bir dönemde gerçekleştirilecektir.

Dahili çiftlik denetiminde kullanılacak gerekli kanıt yöntemlerinin belirlenmesi için ülke risk düzeyi kontrol edilecek ve buna uyulacaktır. Mülakatlar (gerekli durumda) gerçekleştirilecek ve belge incelemesi yoluyla çapraz kontrol yapılacaktır. Özet raporlarda bu konuya ilişkin bilgilere yer verilecektir. Bu kural, Seçenek 1 ve KYS'siz Seçenek 1 çoklu alan üreticisi kapsamındaki öz değerlendirmeler için geçerli değildir.

Tüm GRASP öz değerlendirmelerinde/dahili çiftlik denetimlerinde değerlendirilen her İlke ve Kriterler için, tüm uyumlu olmayan Majör Zorunluluk ve Minör Zorunluluklara ait açıklamalar ve yorumlar sağlanacaktır. Özet raporlar, üreticinin GRASP gerekliliklerine nasıl uyduğuna ilişkin nesnel kanıt (örneğin uygun olduğu durumlarda işçi görüşmeleri) ve bilgileri sağlayacak ve tespit edilen tüm uyumsuzlukları ve/veya uygunsuzlukları listeleyecektir. Hangi belge(ler)in örneklendiği, hangi

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

işçilerle görüşüldüğü vb. gibi yorumlar ve kanıtlar sahaya ve ürüne özel olacak ve kontrol listesine dahil edilecektir.

12.4.2 ETKO GRASP Denetimi

ETKO GRASP Denetimi, GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinde ve bu belgede tanımlanan gereklilikleri karşılayan ve ETKO tarafından GRASP Değerlendiricisi olarak yetkilendirilmiş personel tarafından gerçekleştirilir. GRASP değerlendirmesi, meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi denetimi ve KYS denetimi ile birlikte yürütülür.

GRASP değerlendirmesi, ancak meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi denetimi ve KYS denetimi ETKO tarafından gerçekleştirilen üreticiler için ETKO tarafından yürütülür.

GRASP uygunluk mektubu ancak, GRASP değerlendirmesi sonucundaki tespitlere ilişkin, üreticinin işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin tüm İlke ve Kriter'lere tam uyumunu gösteren gerekli bilgi ve belgeleri sağlaması ve ETKO tarafından bunların doğrulanmasının akabinde yayınlanır.

ETKO GRASP Değerlendiricisi GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemlerinde mevcut olan, Seçenek 1, Seçenek 2 ve aile çiftlikleri için GRASP kontrol listesini kullanır.

ETKO GRASP Değerlendiricisi, değerlendirmeyi yapmadan önce ülke risk düzeyini kontrol eder ve gerekli kanıt yöntemlerini belirler. Ayrıca ETKO GRASP Değerlendiricisi, değerlendirme gününde ziyaret edilen çiftlikte bulunan işçi sayısını (istihdam, göçmenlik durumu ve cinsiyete göre) kontrol eder ve kaydeder. ETKO GRASP Değerlendiricisi, belge incelemesi için doğru örneklem büyüklüğünü ve uygun olduğu durumlarda görüşmeler için örneklem büyüklüğünü uygular.

GRASP'ın sosyal doğası nedeniyle, tüm ETKO denetimlerinde değerlendirilen her İlke ve Kriter için her durumda (Evet/Hayır) açıklamalar ve yorumlar sağlanır. Açıklamalar ve yorumlar (örneğin, hangi belgenin olduğu/hangi belgelerden örnek alındığı) sahaya özgü olacak ve tüm İlke ve Kriter'lerin uygun şekilde değerlendirildiğini gösterecek şekilde kontrol listesine eklenir.

Gerçekleştirilen değerlendirme faaliyetinin tam yazılı özeti ETKO tarafından sağlanır. Bu, üreticinin GRASP gerekliliklerine nasıl uyduğuna dair nesnel kanıt ve bilgi sağlar ve uygulanabildiği yerde, tespit edilen tüm uyumsuzlukları ve/veya uygunsuzlukları listeler. Hangi belgenin/belgelerin örneklediği, hangi işçilerle görüşüldüğü gibi yorumlar ve kanıtlar tesise ve ürüne özel olup ve tüm İlke ve Kriterlerin geçerli tüm üretim tesisleri, ürün işleme üniteleri ve ürünler için uygun şekilde denetlendiğinden emin olmak için kontrol listesine dahil edilir.

Audit Online Hub'daki "Şirket tanımı" şirket hakkında organizasyon yapısı; üretim tesislerinin, ürün işleme

ünitelerinin ve ofisinin (ana ofis/insan kaynakları) konumu; ve uygulanabilir olduğunda farklı faaliyet sezonları veya işe alım faaliyetleri/dalgalanma aralıkları, vb. niteliksel bilgiler içerecektir.

ETKO GRASP KYS denetimi sırasında Ent Çiftlik Güvencesi KYS Kontrol Listesi kullanılır. GRASP uyumluluğuna ilişkin yorumlar (Evet/Hayır) her geçerli İlke ve Kriter için her zaman dahil edilir. Herhangi bir İlke & Kriter'in GRASP için geçerli olmadığı düşünülmesi durumunda, uygulanamazlığın tam gerekçesi belirtilir.

Sorumlu kişilerin veya diğer çalışanların isimleri ve kişisel verileri, GRASP kontrol listesindeki hiçbir yorumda belirtilmez. Bunun yerine baş harfler/diğer kısaltmalar veya işçinin pozisyonu veya üretici/firma tarafından belirlenen iç kod/numaralar kullanılır.

Çalışanların diğer kişisel verileri (örneğin, sözleşme, zaman kayıtları, maaş çekleri) ETKO GRASP Değerlendiricisinin erişimine açık olacak şekilde ve işveren tarafından sağlanacaktır. Verilerin uygun şekilde sağlanması ve şeffaflığın sağlanması amacıyla kişisel verilerin korunmasına ilişkin hazırlanmış olan belge işveren tarafından kullanılabilir. İşçilerin ihtiyaç duyması ve talep etmesi halinde işveren bunu işçilere iletacaktır.

Türkiye için GRASP Ulusal Yorumlama Kılavuzu'nun mevcut olduğu durumda ETKO, bunu işçilere daha fazla koruma sağlayan kuralı uygulayarak kullanır. GRASP daha fazla koruma sağlıyorsa yerel yasa geçersiz kılar ve yerel yasanın daha fazla koruma sağlaması durumunda GRASP İlke ve Kriter'lerini geçersiz kılar. Bir konunun Ulusal Yorumlama Kılavuzu 'na dahil edilmesi, GRASP İlke ve Kriter'lerinde değişiklik yapılmasını mümkün kılmaz.

12.4.2.1 İşçi Taşeronlarının ETKO Denetimi

ETKO, üreticinin GRASP değerlendirmesi sırasında üreticinin sorumluluğu ve yükümlülüğünün bir parçası olarak taşeron işçinin GRASP İlke ve Kriter'lerine uygunluğunu değerlendirir.

Üretici, işçi taşeronlarının GRASP uyumluluğuna ilişkin kanıtlarını ETKO'ya sunmaktan sorumludur. ETKO, alt yüklenicinin gerekli kanıtlarının bulunmamasından dolayı (örn. belge eksikliği veya kanıtlara erişim olmaması) uygunluğun doğrulanamaması durumunda, ilgili İlke ve Kriter için bir uyumsuzluk bildirir.

ETKO, gerekli görmesi durumunda işçi taşeronunun tesislerindeki bir ofisi/üretim sahasını ziyaret edebilir. İşçi taşeronları üretici ile yaptıkları ticari anlaşma ile, GLOBALG.A.P onaylı belgelendirme kuruluşlarının şüphe durumunda GRASP kapsamında fiziksel bir belgelendirme kuruluşu denetimine izin verdiğini kabul edecektir. İşçi taşeronları ile imzalanan anlaşmaya bu maddenin ilave edilmesi üreticinin sorumluluğundadır.

Taşeron işçiliği faaliyetlerinin değerlendirilmesi sırasında ortaya çıkan herhangi bir uygunsuzluk, üreticinin uygunsuzluğu olarak kaydedilir. Bu uygunsuzluklar,

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

GLOBALG.A.P genel düzenlemelerine uygun olarak düzeltici faaliyetlere tabidir. Üretici, ETKO GRASP Değerlendiricisine uygunsuzluğun düzeltildiğine dair kanıt sunacaktır. Alt yüklenici tarafından düzeltmeler yapılmadıysa, alt yüklenici tarafından yanıt verilmemesinin ardından uyarı verildiğine ve/veya ticari ilişkinin sonlandırıldığına dair üreticinin elinde delil bulunacaktır.

ETKO, dahili KYS denetimi veya öz değerlendirmede alt yüklenicinin uyumsuzluğunun kaydedilmesi ancak herhangi bir düzeltme istenmediği durumunda, öz değerlendirme/dahili KYS denetimiyle ilgili kriterlerde ilave bir uyumsuzluk bildiriminde bulunur. dahili KYS denetimi veya öz değerlendirmede alt yüklenicinin uyumsuzluğuna ilişkin düzeltme talebi, yazılı olarak yapılacaktır ve talep edilen düzeltmelerin düzeltme kanıtı alınana kadar takip edilmemesi halinde üreticinin de uyumlu olmadığı kabul edilecektir.

Eğer iş gücü alt yüklenicisi GLOBALG.A.P sertifikasyonu kapsamında aynı kapsam için geçerli, üreticiye sağladıkları hizmeti içeren, resmi ve güncel bir sosyal denetim/uyumluluk kanıtına sahipse, ETKO GRASP Değerlendiricisi iş gücü alt yüklenicisinin uyumluluğunun doğrulandığını düşünebilir. Alt yüklenicinin denetim/uyumluluk kanıtı, dış değerlendirmeye dahil edilen her üretici grubu üyesine veya üretici grubu ile ticari sözleşme imzalamış olan grup üyelerine grup düzeyinde doğrulama şeklinde sunulabilir.

Tüm taşeron işçiliği değerlendirmelerinde, değerlendirici kontrol listesinin her bir ilke ve Kriterinde açıklamalara yer verecektir.

12.4.2.2 Çiftlikteki taşeronlarla veya diğer ziyaretçilerle iletişim görevi

İşçi taşeronları dışındaki ziyaretçi ve taşeronlar GRASP kapsamında değildir ve değerlendirmeye alınmaz.

Üretici, GRASP'a kayıtlı üreticinin tesislerine giren ziyaretçilere ve ziyaret eden alt yüklenicilere, üreticinin insan hakları politikasına ilişkin uyumsuzluklara tolerans gösterilmediğini bildirmekle sorumludur.

Üretici ETKO'ya aşağıdaki hususların her ikisinin de kanıtını sunacaktır:

- Üretici tarafından, ziyaret eden tüm ziyaretçi ve taşeronlara, üreticinin insan hakları ve yerel yasa ihlallerine ilişkin sıfır tolerans politikası hakkında bilgi verildiğine dair kanıt;
- Çiftlikte ihlallerin tespit edilmesi halinde üreticinin, kendi tesislerinde faaliyetin derhal durdurulmasını talep ettiğine dair kanıt.

İletişim kanıtının veya faaliyetin derhal durdurulması talebi kanıtının olmaması, GRASP kontrol listesinde insan hakları politikasını alt yüklenicilere iletme görevine uyulmaması olarak belirtilir.

12.4.2.3 Seçenek 1 KYS'siz Bireysel Üreticinin Değerlendirilmesi

Öz değerlendirmelerin sonuçları/düzeltilmeler ETKO GRASP Değerlendirmesi sırasında doğrulanır. Dahili olarak her üretim sahası değerlendirilecektir.

ETKO, ilk ve sonraki değerlendirmeler için denetim süreçlerine ilişkin bu prosedürde de tanımlanan GLOBALG.A.P genel düzenlemelerini takip eder. İşçi görüşmelerini kolaylaştırmak amacıyla, değerlendirmenin zamanlaması, değerlendirme gününde işçilerin müsaitliği ve değerlendirme gününde işçi temsilcisinin mevcudiyeti/erişilebilirliği dikkate alınarak belirlenir. Yalnızca işçilerin hiçbirinin mevcut olmaması durumunda değerlendirme yeniden planlanır.

	İlk ve Müteakip Yıllar
Üretici öz değerlendirmesi	Yıllık olarak kapsamın tamamı (meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi kapsamında kayıtlı olan tüm kayıtlı ürünler, üretim tesisleri ve ürün işleme üniteleri) değerlendirilir
ETKO GRASP Değerlendirmesi	İlk Değerlendirme: Haberli olarak kapsamın tamamının (meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi kapsamında kayıtlı olan tüm kayıtlı ürünler, üretim tesisleri ve ürün işleme üniteleri) değerlendirilmesi Müteakip Değerlendirme: Yıllık olarak haberli ve kapsamın tamamını (meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi kapsamında kayıtlı olan tüm kayıtlı ürünler, üretim tesisleri ve ürün işleme üniteleri) içeren değerlendirme ve %10 habersiz değerlendirilme ihtimali(Üretici ETKO'nun GLOBALGAP müterilerinin % 10'una yapacağı habersiz GRASP Değerlendirmesi kapsamında seçilebilir.)

ETKO, bu prosedürde de belirtilmiş olan GLOBALG.A.P genel düzenlemelerinin örnekleme kurallarını takip ederek, üretim sahalarını ve örneklenmiş olan merkezi ürün işleme ünitelerini (toplam sayının karekökü) GRASP değerlendirmesi yapar. Nihai GRASP raporu, ziyaret edilen tüm üretim sahaları ve ürün işleme üniteleri için sonuçları ve değerlendirme notlarını birleştirerek sahalar arasındaki her türlü farklı durumu gösterir.

ETKO ayrıca, yönetimle görüşmeler yapar, işçi sağlığı ve güvenliği eğitimi, kişisel koruyucu ekipman ve birincil üretim sertifikasyon kontrol listesinin diğer konularına ilişkin bilgileri çapraz kontrol eder, çiftliğin koşullarını göz önünde bulundurur, resmi öz denetimleri kontrol eder,

HAZIRLAYAN KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	ONAYLAYAN KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ
--	--

üreticinin beyanlarını inceler, üretimi inceler ve meyve ve sebzelere yönelik Entegre Çiftlik Güvencesi denetiminin hasat verimi verileriyle çapraz kontrol yapar.

12.4.2.4 KYS'li Seçenek 1 Çoklu Alan Üreticisi ve Üretici Grubu GRASP Değerlendirmesi

Dahili KYS denetiminin sonuçları, üretici grupları ve KYS'li Seçenek 1 çoklu alan üreticileri için GRASP dahili kontrol listesinde özetlenecek ve muhafaza edilecektir.

Yıllık ETKO değerlendirmesi, KYS'nin GRASP İlke ve Kriterlerine göre nasıl işlediğini belirlemek için Entegre Çiftlik Güvence_KYS Kontrol Listesini kullanır. KYS prosedürlerinin ve sistemlerinin GRASP kapsamına uygulanabilirliğini değerlendirir ve kontrol eder.

ETKO GRASP Değerlendiricisi, Entegre Çiftlik Güvence_KYS Kontrol Listesini kullanarak GRASP KYS'nin uygulama düzeyini değerlendirdiğinde, iç denetim sonuçlarına ve ETKO KYS denetimine dayanarak genel sonucu GRASP İlk ve Kriter'lerdeki KYS İlke ve Kriterlerinde de belirtir. Ayrıca GRASP İlke ve Kriter'lerindeki yorumları da içerir. Ek olarak ETKO GRASP Değerlendiricisi, dahili KYS denetiminin yapıldığı yapıldığını ve sonuçlarının ne olduğunu inceler.

Entegre Çiftlik Güvence sertifikasına sahip tüm üretici grubu üyeleri, üretim tesisleri ve birimler GRASP'a kaydedilir ve GRASP değerlendirmesinde örnekleme için dikkate alınır. Örnekleme yapıldığı üretici grubu üyeleri, üretim sahaları ve ürün işleme ünitelerinin ETKO GRASP değerlendirilmesinde bu prosedürde de belirtilmiş olan GLOBALG.A.P genel yönetmelikleri uygulanır. Örnek her zaman Entegre Çiftlik Güvence denetimi için seçilen örnekle aynı olacaktır.

ETKO, bir üretici grubunun tüm üreticilerini GRASP kapsamında değerlendirmek yerine üretici sayısının karekökü için GRASP Değerlendirmesi gerçekleştirir ve bu prosedürde belirtilmiş olan Entegre Çiftlik Güvence ve GRASP kapsamı için örnekleme kuralları uygulanır. Her bir üreticinin uygunluğunu belirlemek ETKO'nun sorumluluğunda değildir (bu sorumluluk başvuru sahibine aittir). ETKO, başvuru sahibinin iç kontrollerinin uygun olup olmadığını değerlendirir ve bu, ETKO KYS denetimi sırasında yapılır.

İlk, gözetim ve müteakip değerlendirmelerde ETKO, denetim süreçlerine ilişkin aşağıdaki tabloda da belirtilmiş olan GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerini uygular. İşçi görüşmelerini kolaylaştırmak amacıyla, değerlendirme zamanı belirlenirken (ve gözetim ve yeniden belgelendirme ziyaretleri arasındaki dağılım), değerlendirme gününde işçilerin mevcudiyeti ve üretici grubu üyelerinin üretim sahasındaki işçi temsilciliğinin varlığı/erişilebilirliği dikkate alınır. Ortaya çıkan örneğin, üretim sahasında işçi veya işçi temsilciliği bulunmayan üretici grubu üyelerini içermesi durumunda aşağıdakiler geçerlidir:

- ETKO GRASP Değerlendiricisi, işçilerin ve işçi temsilcisinin yokluğunun nedenlerini doğrular.
- Üretici grubu üyeleri GRASP'a göre değerlendirilemediğinde, raporda ETKO GRASP Değerlendiricisi, işçilerin devamsızlık nedenlerini doğruladığına ilişkin notlara yer verir ve bu ziyareti belge incelemesine ayırır (düşük riskli ülke örnekleme kuralları geçerliyse).
- ETKO GRASP Değerlendiricisi, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin İlke ve Kriter'lere tam olarak uyulup uyulmadığını, denetim sırasında işçilerin mevcut olup olmadığını ve mevcut işgücünden kaç kişinin eksik olduğunu doğrular. Bu doğrulamaya ilişkin notlar ve açıklamalar rapora dahil edilir.
- Bir sonraki en yakın değerlendirmeye veya gözetim/müteakip değerlendirmeye, ETKO, işçi bulundurmamayan üretici grubu üyelerini dahil eder ve onlardan işçi bulundurmalarını talep eder.

	İlk Değerlendirme	Müteakip Değerlendirme
KYS'li Çoklu Alan Üreticisi/Üretici Grubu Dahili Değerlendirmesi		
Dahili KYS Denetimi	Tam kapsamlı KYS Denetimi	Tam kapsamlı KYS Denetimi
Dahili Çiftlik Denetimi	Kapsamın tamamı (Entegre Çiftlik Güvencesi kapsamında kayıtlı tüm kayıtlı üretici grubu üyeleri/üretim sahaları ve ürün işleme üniteleri)	Kapsamın tamamı (Entegre Çiftlik Güvencesi kapsamında kayıtlı tüm kayıtlı üretici grubu üyeleri/üretim sahaları ve ürün işleme üniteleri)
ETKO Denetimi		
ETKO KYS Denetimi	Belgelendirme Denetimi:	
	İlk Belgelendirme Denetimi: (Tam KYS Denetimi + ETKO Çiftlik Denetiminden önce üretim sürecine başlanılmış olan toplan kayıtlı Merkezi Ürün	Yeniden Belgelendirme Denetimi: (Tam KYS Denetimi + ETKO Çiftlik Denetiminden önce üretim sürecine başlanılmış olan toplan kayıtlı

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

	İşleme Ünitelerinin Karekökünün denetimi)	Merkezi Ürün İşleme Ünitelerinin Karekökünün yıllık denetimi)
Habersiz ETKO KYS Denetimi	-	Yeniden Belgelendirme Denetimi: Tüm KYS'li çoklu alan üreticisi/üretici gruplarının en az %10'una habersiz KYS denetimi yapılır
ETKO Çiftlik Denetimi	İlk Belgelendirme Denetimi: Toplam kayıtlı üye/üretim sahalarının en az karekökü kadarına çiftlik denetimi yapılır.	Yeniden Belgelendirme Denetimi: a) Önceki denetim sırasında tespit edilmiş olan uygunsuzluklar varsa: en az kayıtlı mevcut üye/üretim sahalarının karekökü, b) Önceki denetim sırasında herhangi bir uygunsuzluğun tespit edilmemesi durumunda: kayıtlı mevcut üye/sahaların karekökü eksi önceki gözetim denetiminde denetlenmiş olan üye/saha sayısı.
	Sertifika geçerliliği sırasında ETKO gözetim denetimi: Mevcut belgelendirilmiş olan üretici grubu üyeleri/üretim sahalarının karekökünün en az %50'si	Sertifika geçerliliği sırasında ETKO gözetim denetimi: Mevcut belgelendirilmiş olan üretici grubu üyeleri/üretim sahalarının karekökünün en az %50'si

Yalnızca üretici grubunun kendi üretim yerini değerlendirilmez. Üretici grubunun kendi üretim tesisi, Seçenek 2 üretici grubu üyesi değerlendirmesi örneklenmesinde ek bir üretici grubu üyesi olarak sayılır. Bir üretici grubunun parçası olmaları halinde, GRASP KYS prosedürlerinin uygulandığından emin olmak için, işçisi olmayan üreticiler/üretim tesisleri ve işe alınmış işçisi

olmayan aile çiftlikleri de grubun dahili GRASP KYS denetimine dahil edilecektir.

Belgelendirme döngüsü sırasında işçinin, bir üretici/üretici grubunun parçasını oluşturan ve normalde işçi almayan üreticiler/üretim tesisleri tarafından işe alınması durumunda, yeni bir dahili GRASP KYS denetimi ve çiftlik denetimi gerçekleştirilecektir. Bu GRASP KYS denetimi, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin İlke ve Kriter'lere tam uyumun doğrulanmasını içerecektir. Bu, işçilerin mevcut olduğu süre boyunca yapılacaktır.

Normalde işçi işe alımı yapmayan bir üretici/üretici grubunun parçasını oluşturan üreticiler/üretim tesisleri tarafından işçi işe alımı durumunda KYS yöneticisi bu üretici grubu üyelerini/üretim tesislerini ETKO'ya yönlendirecektir. Bu üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri daha sonra bir sonraki en yakın ETKO GRASP değerlendirmesine dahil edilir.

- Eğer bu mümkün değilse veya işçiler sözkonusu en yakın ETKO Denetiminde bulunamayacaksa, ETKO üretici grubunun KYS yöneticisinin bildirim sonrasında o üretim sahasında GRASP değerlendirmesi yapar.
- Eğer GRASP değerlendirmesinde tespit edilmiş bir uyumsuzluk düzeltilemezse, ETKO, grubun değerlendirme kanıtını değiştirmek için bu konuyu derhal GLOBALG.A.P Sekreterliğine iletir.

İşçi bulunmayan üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, KYS'li GRASP değerlendirmeleri sırasında ETKO Denetimi için yapılan örnekleme bir parçasını oluşturur. Örnekleme bileşimi, üretici grubundaki işçisi olmayan aile çiftlikleri ve üretici grubu üyelerinin yüzdesini yansıtır. Yani, bu şekilde işçi bulunmayan üretici grubu üyeleri/üretim tesislerine fiziksel bir ETKO RASP değerlendirmesi uygulanır.

Örnekleme dahil edilen işçi çalıştırmayan üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, hem değerlendirmeden önceki yıl/üretim döngüsü boyunca işe alınan işgücünün eksikliğini hem de bunların işçi sağlığı ve güvenliğine ilişkin İlke ve Kriter'lere tam uyumunu doğrulamak için ETKO GRASP Değerlendirmesine tabi tutulur. Diğer adımların yanı sıra ETKO, yönetimle görüşmeler gerçekleştirir; işçi sağlığı ve güvenliği eğitimi, kişisel koruyucu ekipman ve birincil üretim sertifikasyonu kontrol listesinin diğer refah yönlerine ilişkin bilgilerin çapraz kontrolünü yapar; çiftliğin koşullarını göz önünde bulundurur; üreticinin resmi serbest meslek beyanlarını kontrol eder; ve üretimi inceleyerek belgeleri Entegre Çiftlik Güvencesi denetimlerinin hasat verimi verileriyle çapraz kontrol eder.

Örnekleme dahil edilen aile çiftlikleri, yukarıdaki koşullar (işe alınan işgücünün bulunmaması) ve GRASP kontrol listesinden seçilen İlke ve Kriter'ler dikkate alınarak değerlendirilir. İlgili İlke ve Kriterler'e bir

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

uyumluluk düzeyi ve yorum (herhangi bir evet/hayır) belirtilir ve "geçerli değil" olarak işaretlenmez.

Bir üretici/üretici grubunun yeni üretici grubu üyeleri/üretim sahaları ekleme talebinde bulunması halinde, değerlendirmenin geçerliliğinden sonraki 12 ay boyunca, aşağıdakilerle birlikte ilave üretici grubu üyelerinin/üretim sahalarının sertifikaya kaydedilmesine ilişkin GLOBALG.A.P genel yönetmelikleri aşağıdakiler de dahil olmak üzere uygulanır:

- Yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, eklenmeden önce işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin İlke ve Kriter'lere tam uyum göstermelidir.
- Üretici grubu, her yeni üretici grubu üyesi için dahili bir GRASP denetimi gerçekleştirecektir.
- ETKO, üretici grubu üyelerini GRASP uygunluk mektubuna eklemekten önce bu yeni üretici grubu üyelerinin dahili değerlendirmelerini alır.

Bir üretici/üretici grubunun, değerlendirme geçerliliğinin 12 ayı içerisinde yeni üretici grubu üyeleri/üretim sahaları ekleme talebinde bulunması durumunda, ilave üretici grubu üyelerinin/üretim sahalarının sertifikaya kaydedilmesine ilişkin GLOBALG.A.P genel yönetmelikleri aşağıdakiler de dahil olmak üzere uygulanır:

Eklenen yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, onaylanmış üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin toplam sayısını halihazırda GRASP değerlendirmesi yapılmış olan üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin %10'u kadar arttırması durumunda, aşağıdakiler geçerlidir:

- Üretici grubu, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin Entegre Çiftlik Güvence İlke ve Kriter'lerine tam uyumun kanıtlarını dahili olarak doğrulayacaktır.
- Üretici grubu, bu yeni üretici grubu üyelerini onaylamadan önce onlar için bir iç GRASP denetimi gerçekleştirecektir.
- ETKO, işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin Entegre Çiftlik Güvence İlke ve Kriter'lerine tam uyumun kanıtı da dahil olmak üzere, bu üyelerin ve dahili GRASP KYS değerlendirmesini alır.

Eklenen yeni üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri, onaylı üretici grubu üyelerinin/üretim tesislerinin toplam sayısını %10'dan fazla arttırıyorsa veya yeni üyeler/tesis nedeniyle üretim alanı %10'dan fazla arttırıyorsa; ETKO, yeni üyelerin işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahına ilişkin Entegre Çiftlik Güvence İlke ve Kriter'lerine tam uyum sağladığına dair kanıt ister ve bu durum için GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerini uygular.

Üretici grubu üyeleri/üretim tesisleri veya ürün işleme ünitelerinden oluşan örneklemenin ETKO(dış) değerlendirmesinin, iç ve dış değerlendirme sonuçları arasında büyük farklılıklar ortaya çıkarması durumunda, bu fark, ilgili her İlke ve Kriter için GRASP kontrol listesinin "Açıklamalar/Yorumlar" alanında belirtilir. Aynı durum,

dahili KYS değerlendirmesi ve ETKO değerlendirmesinden önce gerçekleştirilen tüm düzeltici eylemler için de geçerlidir. Büyük farklılıklar, iç değerlendirme sonuçlarında ciddi bir hata olduğunu gösterebilir bu durumda ETKO GRASP değerlendirmesi, GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerini uygular.

Nerede bulunursa bulunsun (sahada, ürün işleme ünitesinde veya taşeronunda) tüm uyumsuzluklar, üretim sahasına, ürün işleme ünitesine veya işçi alt yüklenicisine atıfta bulunularak GRASP kontrol listesinin "Açıklamalar" alanına kaydedilir ve düzeltici faaliyet talep edilir.

Nihai GRASP değerlendirme raporu, tüm üretici/üretici grubu/çoklu alan üreticisi için tüm bulguları ve nihai sonuçları içerir ve kapanış toplantısında sunulur. GRASP değerlendirme raporu, GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinde açıklanan bilgilerin aynısını içerir. Mümkün olduğunda ETKO, GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemleri tarafından yayınlanan değerlendirme raporu şablonunu kullanır.

12.4.3 Taşeronla verilen Ürün İşleme Üniteleri veya diğer dış kaynak hizmetleri için ETKO GRASP Değerlendirme Prosedürü

Güncel GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerine ve GLOBALG.A.P genel eklenti kurallarına ek olarak aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar geçerli olacaktır:

Eğer başka bir belgelendirme kuruluşu, bir üretim döngüsünde, GRASP kapsamında alt sözleşmeli bir ürün işleme ünitesi/diğer dış kaynak hizmeti sunun bir kuruluşu için bir GRASP değerlendirmesi gerçekleştirmişse, ETKO, bu belgelendirme kuruluşunun ürün işleme ünitesi/diğer dış kaynak hizmeti için tamamlamış olduğu GRASP değerlendirme sonucunu kabul eder.

ETKO, aşağıdakilerin hepsinin geçerli olması halinde, taşeronluk yapılan bir ürün işleme ünitesi/diğer dış kaynaklı hizmet sunan kuruluş için GLOBALG.A.P dışı bir denetimi/sosyal uygunluk sertifikasını kabul edebilir:

1. Taşeronluk yapılan ürün işleme ünitesi/diğer dış kaynak hizmeti sunan kuruluş, geçerli bir sosyal denetim kanıtına/sosyal uyumluluk sertifikasına sahiptir.
2. Taşeronluk yapılan ürün işleme ünitesi denetiminin/sertifikasının kapsamı, GLOBALG.A.P sertifikasyonu ve GRASP ile aynı kapsamdadır.
3. Denetim/sertifikasyon, GRASP'a başvuran üreticiye sağlanan taşeron ürün işleme ünitesi/dış kaynak faaliyeti hizmetini sunan kuruluşu içerir.

12.5 GRASP Uyumluluk Sistemi

Bu bölümde belirtilen GRASP kuralları bu prosedürde de belirtilmiş olan GLOBALGAP Genel Yönetmeliklerine ilaveten uygulanır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

12.5.1 GRASP Değerlendirme Sonuçları

GRASP uyumluluk düzeyi uygunluğu, bir puanlama sistemi sonucuna dayanır. GRASP kontrol listesi iki düzeyde İlke ve Kriter'den oluşur: Majör Zorunluluklar ve Minör Zorunluluklar.

12.5.1.1 Uyumluluk Seviyesi Gereklilikleri

- Majör Zorunluluklar: Tüm değerlendirmelerde geçerli Majör Zorunluluk kriterlerinin tamamına %100 uyum zorunludur.
- Minör Zorunluluklar: Bu GRASP versiyonunun ilk değerlendirmesinde tüm Minör Zorunluluk kriterlerine %70 uyum zorunludur.
- Minör Zorunluluklar: Bu GRASP sürümünün tüm gözetim ve/veya müteakip değerlendirmelerinde tüm Minör Zorunluluk kriterlerine %75 uyum zorunludur.

İşçisi olmayan aile çiftlikleri için uygunluk kuralları:

- Majör Zorunluluklar: Tüm değerlendirmelerde geçerli Majör Zorunluluk kriterlerinin tamamına %100 uyum zorunludur.
- Minör Zorunluluklar: Minör Zorunluluk kriterlerine herhangi bir uyumsuzluk, bu GRASP versiyonunun ilk değerlendirmesinde kabul edilir.
- Minör Zorunluluklar: Bu GRASP sürümünün müteakip tüm ve/veya gözetim değerlendirmelerinde tüm Minör Zorunluluk kriterlerine %100 uyum zorunludur.

Üretici, uygunluk seviyesi gereksinimlerine ilişkin olarak GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinin güncel versiyonuna uyacaktır.

Yani, 25 Minör Zorunluluk kriteri $\times 0,7 = 25 \times 0,7 = 17,5$, bu da en azından uyulması gereken 18 Minör Zorunluluk kriterine yuvarlanır. İzin verilen Minör Zorunluluk kriteri uyumsuzluklarının maksimum sayısı 7'dir (toplam 25 – 18). Bu nedenle, bir üreticinin uyumlu en az 18 Minör Zorunluluk kriterine sahip olması gerekir ve uyumlu olmayan 7'den fazla kriteri olamaz. Bir üreticinin 17 uyumlu Minör Zorunluluk kriteri varsa, bu %68'lik bir uyumluluk düzeyi verir ki bu da GRASP'ın minimum uyumluluk düzeyine uymaz. Not: Örneğin %69,8'lik bir puan %70'e (geçme yüzdesi) yuvarlanamaz.

12.5.2 GRASP Uygunluk Mektubu Kararı

Uygunluk mektubunun yayınlanması kararı, GRASP değerlendirmesini yürüten kişiden farklı, hali hazırda vasıflı bir GRASP değerlendiricisi tarafından ve GLOBALG.A.P genel düzenlemeleri ve bu belgedeki kurallara uygun olarak yapılır.

Gizlilik, veri kullanımı ve veri yayımı

GRASP değerlendirmesinin ayrıntılı sonuçları, veri erişim kurallarındaki şart ve koşullara göre yalnızca GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemi kullanıcıları ile paylaşılır.

GRASP değerlendirmesinin uygunluk mektubu ve sonuçları GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemlerinde ancak ve ancak aşağıdaki durumlarda yayınlanır:

- a) Gerekli uyumluluk seviyelerinin puanlama sisteminde belgelenmesi;
- b) GLOBALG.A.P Entegre Çiftlik Güvence sertifikasının mevcut olması ve işçilerin refahına ilişkin İlke ve Kriter'lerin doğrulandığına ve tamamen uyumlu olduğuna dair kanıtlar bulunması durumunda.

Uyumsuzluklar nedeniyle gerekli seviyelere ulaşamaması ve uyumsuzlukların GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerine uygun şekilde göre düzeltilememesi durumunda, tüm uyumsuzlukları ve açık kalan düzeltici eylemleri içeren GRASP kontrol listesi ve ilgili açıklamalar GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemlerine yüklenir.

Genel sonuç, açık bir uygunsuzluğu veya askıya almayı yansıtabilir.

GRASP'ın geçerli olmadığına dair bir beyan gerektiren KYS'siz Seçenek 1 için, değerlendirmeden önceki yıl boyunca işsizlik durumunu değerlendiren kişinin doğruladığını gösteren bir nihai değerlendirme raporu bulunacaktır.

Genel sonuç, açık bir uygunsuzluğu veya askıya almayı içerir.

GRASP'ın geçerli olmadığına dair bir beyan gerektiren KYS'siz Seçenek 1 Çoklu Alan Üreticisi için, değerlendirmeden önceki yıl boyunca işsizlik durumu ETKO GRASP Değerlendiricisi tarafından doğrulanır ve bunun kanıtı raporda belirtilir.

12.5.3 GRASP değerlendirmesiyle birleştirilen birincil üretim sahalarının habersiz yeniden belgelendirme denetimi

GRASP programı, üreticilerin habersiz gözetim denetimleri almasını gerektirmez. Ancak GRASP, ilk, gözetim ve müteakip değerlendirmelere yönelik denetim süreçlerine ilişkin GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinin takip edilmesini gerektirir ve bir üretici/üretici grubunun birincil üretim habersiz denetimi sırasında değerlendirilir. Bu durumda, ETKO GRASP Değerlendiricisi birincil üretim habersiz denetimine başlayabilecek duruma gelir gelmez üretici/üretici grubu GRASP değerlendirmesinden haberdar edilir.

12.5.4 GRASP'ta Uyumsuzluk ve Uygunsuzluk

ETKO, üreticiler, üretici grupları veya KYS'li çoklu alan üreticisiyle ilgili bu prosedür de belirtilmiş olan güncel GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerini uygular ve ayrıca aşağıdakilerle ilgili olarak yine bu prosedürde yer alan GRAPS kurallarını uygular:

- a) ETKO denetimi sırasında tespit edilen uygunsuzlukların ele alınması
- b) Yaptırımların uygulanması (uyarı, askıya alma veya iptal)

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

Bir askıya alma veya iptal, GRASP uygunluk mektubunun ve GRASP kapsamıyla ilişkili herhangi bir cihaz veya belgenin kullanımının (tüm ürünler, tüm sahalar) tamamen yasaklanmasıyla sonuçlanır.

İptal alan bir üretici, GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerinde belirtilen süre boyunca yeni bir GRASP değerlendirmesine kabul edilmez.

Uygunluk mektubu olmayan üreticilerin uyumsuzlukları ve uygunsuzlukları GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemlerine kaydedilir ve GLOBALG.A.P.'nin veri erişim kurallarına göre erişime açık hale getirilir.

12.5.5 GRASP Uygunluk Mektubu ve Değerlendirme Döngüsü

Sertifikasyon süreciyle ilgili güncel GLOBALG.A.P genel yönetmeliklerine ve GLOBALG.A.P genel eklenti kurallarına ek olarak aşağıdaki GRASP'a özgü kurallar geçerlidir:

- GRASP uygunluk mektubu, ancak ve ancak geçerli bir GLOBALG.A.P Entegre Çiftlik Güvence sertifikası mevcutsa ve çalışanların refahına ilişkin İlke ve Kriter'lerin doğrulandığına ve tamamen uyumlu olduğuna dair kanıt mevcutsa yayınlanır.
- GRASP uygunluk mektubu ancak ve ancak gerekli Majör Zorunluluk ve Minör Zorunluluk seviyelerine ulaşıldıktan ve GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemlerinde belgelendikten sonra yayınlanır.
- GRASP uygunluk mektubu, geçerli GLOBALG.A.P Entegre Çiftlik Güvence sertifikasına sahip olan aynı tüzel kişi için (yani üretici grubu/çoklu alan üreticisi) yayınlanır.
- Değerlendirme onay döngüsü, açıklanan kapsama uygun olarak her türlü yaptırım ve uzatmaya tabi olarak 12 aydır.

12.5.6 GRASP Uygunluk Mektubu

Uygunluk mektubu, güncel GLOBALG.A.P genel yönetmelikleri ve GLOBALG.A.P genel eklenti kurallarına uygun olarak GLOBALG.A.P Bilgi İşlemleri sistemi üzerinden yayınlanır.

13. Müteşebbis/üretici/üretici örgütü Sistemindeki Değişiklikler

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, üretim sisteminin ve süreçlerinin değişmesi dahil her türlü değişiklik durumunda (yer değişiklikleri, ek alanlar, isim, hissedarlar, kapsam vb. deki değişiklikler gibi) ETKO 'yu zamanında resmen yazılı olarak bilgilendirecektir. ETKO değişikliklerin belgelendirme üzerindeki etkisini ve ilave bir gözetim kontrolünün gerekli olup olmadığını değerlendirecektir. Gözetim kontrolünün gerekli olduğu belirlenmesi durumunda, bu kontrol yapılamadık kadar ETKO logosu veya etiketin müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından kullanılmasına izin verilmez. Bu durumda müteşebbis/üretici/üretici örgütü ETKO tarafından

bilgilendirilecektir. Bu kontrolün planlaması, ETKO kontrol bölüm sorumlusu ve kontrolör tarafından yapılacaktır ve kontrolün ardından ücretlendirmesi müteşebbisten tahsil edilecektir.

Üretim sistemi ile sınırlı ve belgelendirme üzerinde etkili olmayan değişiklikler varsa veya belgelerde değişiklikler varsa bu değişiklikler bir sonraki kontrol ziyaretinde kontrolör tarafından incelenecektir.

NOT: Üretim ve belgelerdeki tüm değişiklikler kontrolör için müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından kayıt altına alınarak muhafaza edilecektir.

14. Sertifikanın Askıya alınması, Geri Çekilmesi ve İptali.

Uygunsuzluğun tespit edilmesi durumunda; uyarı, askıya alma veya iptal yaptırımları uygulanabilir.

Bir üretici ile halk sağlığı salgını arasında açık bir bağlantı kurulması durumunda, üreticinin sertifikasyonu gözden geçirilirken sertifikasyon askıya alınır.

Yaptırım sadece ETKO tarafından kaldırılabilir; üreticiler/üretici grupları/çok sahalı üreticiler, ilgili yaptırıma yol açan uygunsuzluk kapatılana kadar başka bir belgelendirme kuruluşuna geçemez.

- Tespit edilen her türlü uygunsuzluk (yani CPCC veya sözleşme gerekliliklerine uygunsuzluk) için bir uyarı verilir.
- Denetim sırasında bir uygunsuzluk tespit edilirse, denetim sonunda üreticiye/ sertifika sahibine uyarı verilir. Bu, sertifikeler tarafından geçersiz kılınabilecek geçici bir rapordur.
- UYARI:**
  - İlk denetimlerde; Bireysel bir müteşebbis veya üretici veya üretici örgütü, ilk denetimden sonraki 28 gün içinde %100 Majör Zorunluluk ve %95 Minör Zorunluluk kontrol noktalarına uymazsa, GLOBALG.A.P Veri tabanında "açık uygunsuzluk" durumu belirlenir. Ve uyarının nedeni üç (3) ay içinde çözülmezse, sertifika düzenlenmeden önce tam bir denetim yapılır.
  - Gözetim denetimlerinde; Sözleşmeler, Genel Gereklilikler veya Majör Zorunluluk ile uyumsuzluk olması durumunda, uygunsuzluğun 28 gün içinde kapatılmaması durumunda belge askıya alınır. Bu süre işçi, çevre ve tüketici güvenliği açısından uygunsuzluğun kritikliğine göre kısaltılabilir. Gıda güvenliğine, çalışanların güvenliğine, çevreye, tüketicilere ve/veya ürün bütünlüğüne (örneğin, sertifikalı olmayan ürünlerin

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

sertifikalı olarak satışı) ciddi bir tehdidin mevcut olduğu durumlarda belge derhal askıya alınır. Bu, resmi bir uyarı mektubu ile iletilir.

• ASKIYA ALMA:

- Denetimde (gözetim denetiminde) tespit edilen uygunsuzluklara ait uygun düzeltici faaliyetlerin 28 gün içinde ETKO'ya iletilmemesi durumunda derhal bir askıya alma işlemi uygulanır.
- Sertifika sahiplerine uyguladıkları askıya alma işlemlerini yalnızca BK'lar kaldırabilir.
- Sertifika kapsamındaki ürünlerden birine, birkaçına veya tümüne askıya alma uygulanabilir. Bir ürün, tek bir üretici için (tek veya çok sahali) kısmen askıya alınamaz, yani ürünün tamamı askıya alınır. Askıya alma sebebi olan uygunsuzluğa ait uygun düzeltici faaliyetin 12 ay içerisinde ETKO'ya iletilmemesi durumunda iptal işlemi uygulanır.
- Askıya alma süresi boyunca, üreticinin GLOBALG.A.P logosunu/ticari markasını, askıya alınan ürünle ilgili olarak herhangi bir şekilde GLOBALG.A.P ile bağlantılı olan lisans/sertifika veya diğer herhangi bir belge türünü kullanması yasaktır.
- Üreticinin; belgenin askıya alınmasını takiben 12 ay içerisinde ilgili uygunsuzluğa ait uygun düzeltici faaliyeti ETKO'ya iletmesi durumunda, bu kanıtlar incelenip ilgili yaptırım kaldırılabilir. Bu inceleme sahada veya masa başında gerçekleştirilebilir. İncelemenin yerinde inceleme yoluyla yapılması durumunda; inceleme haberli veya habersiz olarak tam bir inceleme veya yalnızca sunulan kanıtların değerlendirilmesi şeklinde gerçekleştirilebilir.
- Askıya alma, ETKO bunu kaldırmadığı veya bir iptal yaptırımı uygulamadığı sürece etkin kalır.

• ÜRETİCİ TALEBİYLE GERÇEKLEŞTİRİLEN ASKIYA ALMA:

- Bir müteşebbis veya üretici veya üretici örgütü, gönüllü olarak sertifika kapsamındaki yaptırım uygulanmamış ürünlerden birinin, birkaçının veya tamamının askıya alınmasını isteyebilir. Bu durum, üreticinin standarda uyum

konusunda zorluk yaşaması ve herhangi bir uygunsuzluğu kapatmak için zamana ihtiyacı olması durumunda ortaya çıkabilir.

- Bu askıya alma, yenileme tarihini geciktirmez ve üreticinin kayıt ve diğer geçerli ücretleri ödemekten kaçınmasına izin vermeyecektir.
- Uygunsuzluğun kapatılması için son tarih, ETKO ve müteşebbis/ üretici/ üretici örgütü tarafından belirlenir.
- Aynı uygulama, üretici grubunun ürünlerinin geçici olarak askıya alınmasını isteğe bağlı olarak talep edebilen bir üretici grubunun üyelerine de uygulanır. Aynı zamanda bu durumda da uygunsuzlukların giderilmesine ilişkin son tarih, beyanda bulunan üretici grubu üyesi tarafından belirlenir ve ilgili KYS ile anlaşarak düzenlenmelidir.
- İlgili ürünler için GLOBALG.A.P Veri tabanındaki ürün durumu "kendinden beyan edilen askıya alma" olarak ayarlanır.

• İPTAL:

- Sahtekarlık ve/veya güvensizliğe sebep olabilecek kanıtın bulunması, ETKO'nun sertifika sahibinin GLOBALG.A.P. iddiasını kötüye kullandığını gösteren tarafsız delillere ulaşması (Her türlü kötüye kullanım durumu, GLOBALG.A.P. Topluluğu Üyelerine iletilir) veya askıya alma sebebi olan uygunsuzluğa ait uygun düzeltici faaliyetin 12 ay içerisinde ETKO'ya iletilmemesi durumunda iptal işlemi uygulanır.
- Sözleşmesi iptal edilen müteşebbis/üretici/üretici örgütünün; GLOBALG.A.P logosu/ticari markası, sertifika veya GLOBALG.A.P ile bağlantılı olabilecek herhangi bir belgeyi kullanması tamamen yasaklanır.
- İptal alan üreticilerin, iptal tarihinden itibaren 12 ay içinde GLOBALG.A.P belgelendirme başvurusu kabul edilmeyecektir.

15. İtirazlar ve Şikâyetler

Müteşebbisin/Üreticinin/üretici örgütünün, ETKO 'nun sertifikasyon hakkındaki herhangi bir kararına itiraz etmek istemesi durumunda ETKO web sayfasındaki "Anlaşmazlık & İtiraz ve Şikâyet Başvuru Formunu doldurarak info@etko.com.tr adresine yazılı olarak başvuracaktır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

16. Gizlilik

Ulusal yasaların ya da akreditasyon kuruluşlarının gerektirdiği durumlar dışında ETKO, müteşebbis/üretici/üretici örgütü bunun için yazılı izin vermediği sürece, müteşebbis/üretici/üretici örgütü hakkındaki sözleşme ve sertifikasyon süreci sırasında elde edilen bilgileri gizli tutacak ve üçüncü şahıslara ifşa etmeyecektir.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, bilgilerin yalnızca yasaların gerektirdiği durumlarda paylaşılacağı bunun dışında müteşebbis/üretici/üretici örgütünün rızası olmaksızın hiçbir bilginin paylaşımına açılmayacağı konusunda bilgilendirilir.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü, başvuru aşamasında belgelendirme hizmetleri için ETKO ile sözleşme imzalayarak akreditasyon kuruluşlarının doğrulama ve kontrol faaliyetlerini kabul eder, imzalamaması durumunda belgelendirme sürecine dahil edilmez.

Ayrıca GLOBALG.A.P'te veri tabanındaki tüm verileri, GLOBALG.A.P ve ETKO görebilir ve belgelendirme süreci ve yaptırım prosedürleri için kullanılabilir. Ve veri tabanında yer alan üreticilerin sertifikasyon geçmişi, piyasa katılımcılarına açıktır. Asgari ve zorunlu veri yayını ile gizlilik ve veri kullanımına ilişkin diğer bilgiler, ETKO web sayfasında yer alan 'GLOBALG.A.P Veri Erişim Kuralları' nda belirtilmiştir.

17. Erteleme ve İptal

Ödeme, şayet belirlenen kontrol tarihinden iki hafta öncesine kadar yapılmamış ise ETKO kontrolü iptal edebilir. Kontrollerin ETKO veya müteşebbis/üretici/üretici örgütü tarafından iptal edilmesi durumlarında aşağıdaki ücretler talep edilir:

- Kontrolün iptal edilmesi şayet kontrol gününden iki haftadan daha uzun bir süre içerisinde bildirilmiş ise belirlenmiş olan toplam ücret ve yapılan toplam masrafların (uçak bileti, vize masrafları vs gibi) %15'i.
- Kontrolün iptal edilmesi şayet iki hafta ve daha kısa bir süre içerisinde yapılırsa; belirlenmiş toplam ücret ve yapılan toplam masrafların %50'si ETKO'ya ödenmelidir.

18. Yasal Yönler

Doğacak herhangi bir ihtilaf durumunda bireysel üreticiler için üretim yerindeki mahkemeler, grup üreticileri için ise bağlı olduğu tüzel kişiliğin (kurumun) bulunduğu yerdeki mahkemeler yetkilidir.

19. Bilgi Alışverişi

Aynı anda başka bir belgelendirme kuruluşu ile aynı kapsamda çalışan bir müteşebbis/üretici/üretici örgütü

olması durumunda ETKO diğer belgelendirme kuruluşu ile bilgi alışverişinde bulunacaktır. Bunun amacı belgelendirmenin istismar edilmesini önlemektir.

ETKO gerektiğinde Bakanlık, GLOBALGAP, Akreditasyon kuruluşu ile diğer belgelendirme kuruluşları gibi yetkili merciler ile de bilgi alış-verişinde bulunabilir.

Müteşebbis/üretici/üretici örgütü belgelendirme kuruluşunu değiştirmesi durumunda, bu değişiklikle ilgili belge ve bilgiler yetkili mercilere ETKO tarafından zaman geçirmeden bildirilecektir. ETKO söz konusu müteşebbis/üretici/üretici örgütü ile ilgili geçerli olabilecek bilgileri içeren dosyaları, denetim raporlarını ve uygunsuzlukları yeni belgelendirme kuruluşuna iletir.

Üretici, üretici örgütü ve müteşebbisler; hukuki yapılarında, tarımsal faaliyetlerinde veya üretim alanlarında yaptığı her türlü değişikliği, ETKO'ya en geç bir ay içerisinde bildirir.

Belgelendirme şartlarına uyma yeterliliğini etkileyebilecek yasal, ticari, yapısal statü veya sahiplik, organizasyonu, yönetimi, ürün veya üretim yöntemi, iletişim adresi ve üretim yerleri, kalite yönetim sistemindeki önemli değişiklikler hakkında ETKO'yu gecikmeden bilgilendirme.

Başka bir yetkilendirilmiş kuruluştan ETKO 'ya geçen müteşebbisin, önceki yetkilendirilmiş kuruluşun raporlarında belirtilen uygunsuzluklarının müteşebbis tarafından giderildiğini veya giderilmekte olduğu ETKO tarafından kontrol edilir.

Belgelendirilmiş ürünün statüsünü etkileyecek aykırılık veya ihlal durumu tespit edilirse, ETKO derhal ilgili yetkili mercilere durumu bildirir.

Söz konusu olan yetkili merciler kendi isteklerine bağlı olarak, yapılan aykırılık ve/veya ihlallerle ilgili olarak başka bilgiler de talep edebilirler.

ETKO kendi kontrol sisteminde yer alan müteşebbislerin iyi tarım faaliyetleri ile ilgili güncel listelerini web sayfasında yayınlamaktadır.

20. GLOBALGAP Bilgi Paylaşımı GG_GR_Rules_for_CBs_v6_0.5.3 & 6.2.2

ETKO, GLOBALG.A.P. Bilgi İşlemleri Sisteminde, GLOBALG.A.P kayıt verileri gereksinimleri ile GLOBALG.A.P veri erişim kurallarına uygun şekilde aşağıdaki bilgileri güncel tutar: GG_GR_Rules_for_CBs_v6_0.5.3

- Mevcut durumu ve durum geçmişi
- Ürünleri
- Sertifikaların ve uygunluk mektuplarının piyasa katılımcıları tarafından merkezi olarak doğrulanmasıyla birlikte, tüm standartlarda ve

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

Seçeneklerde (ürün başına) her bir benzersiz üretici (tüzel kişilik) için alanlar/hacimler

- Denetim Çevrimiçi Platformu(AOH) yükleme kurallarına uygun şekilde Denetim Çevrimiçi Platformu(AOH) yüklenen denetim ve uyumluluk ayrıntıları

ETKO, olumlu bir sertifikasyon kararı aldığı anda, ürün durumu GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerinde "sertifikalı" olarak güncellenmesinden sonra sertifikanın yayınlandığından emin olur. GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 5.3

ETKO, bir yaptırım verilir verilmez, üreticinin durumunun GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerinde mevcut durumu yansıtacak şekilde güncellenmesini sağlar (yaptırım verilmesi ile GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerinde durumun güncellenmesi arasındaki sürenin, bir iş gününden fazla olmadığından emin olur) GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 5.3

ETKO, GLOBALG.A.P. Veri tabanı sistemlerindeki tüm üreticilerin durumlarının güncel olmasını sağlar. GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 5.3

ETKO, tüm denetim ayrıntılarına (haberli, habersiz ve gözetim denetimleri dahil) ve ayrıca her sertifikaya ilişkin ayrıntılara ilişkin bilgilerin anında erişilebilir olmasını sağlar. GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 5.3

Sertifika sahibinin gıda güvenliği, çalışanların refahı (yani potansiyel olarak gıda kaynaklı bir salgına karışma) veya çevrenin korunmasına ilişkin bir şikayetle karşı karşıya olması, bir mahkemede yargılanması veya bir mahkeme tarafından ulusal veya uluslararası bir yasayı ihlal etmesi gibi FoodPLUS GmbH'nin ve/veya GLOBALG.A.P standardının itibarını ve güvenilirliğini tehlikeye atabilecek bir durum tespit edildiğinde GLOBALG.A.P Sekreterliği 24 saat içinde bilgilendirilir GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 5.3

ETKO, web sayfasında güncel "GLOBALG.A.P veri erişim kuralları"ni paylaşır ve üreticiyi her güncellemede haber yayınlamak ve email bilgilendirmesi yapmak suretiyle bilgilendirir. GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 6.2.2.a & b

Veri erişim kuralları, ETKO'ya kayıt sırasında üretici tarafından tanımlanacak ve imzalanacaktır. Veri erişiminin sağlanmasından ve düzeyinin belirlenmesinden veri sahibi sorumludur. Ancak veri sahibi, sorumluluğu diğer kullanıcılara (örn. BK) devredebilir. GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 6.2.2.c

Üretici, kişisel verilerini daha önce üretici tarafından yetkilendirilmiş olan ticaret ortaklarına verebilir veya üretici üçüncü bir kişiye bu verilerin sağlanması konusunda talimat verebilir. Bu yetkilendirme herhangi bir zamanda çevrimiçi olarak iptal edilebilir. Üreticinin kişisel verilerine diğer herhangi bir erişim yasa dışıdır. GG_GR_Rules_for_CBS_v6_0 6.2.2.d

21 GLOBALG.A.P. Kapsamında Belgelendirilmiş Üreticinin/Üretici Grubunun Belgelendirme Kuruluşunu(BK) Değiştirmesi GG_GR_Rules_for_CBS 9

21.1 Genel Kurallar GG_GR_Rules_for_CBS 9.1

Bu prosedürün GLOBALG.A.P. Yönetmeliklerinden daha sıkı koşullar içermesi durumu dahil herhangi bir durumda, ETKO üretici/üretici grubunun başka bir Belgelendirme Kuruluşu'nu seçme özgürlüğünü gereksiz veya adil olmayan bir şekilde kısıtlamaz.

GLOBALG.A.P. belgelendirme bütünlüğünün korunmasını sağlamak ve üreticinin/üretici grubunun bir BK ile sözleşme imzalaması aşamasındaki gözden geçirme sürecinde üreticinin/üretici grubunun belgelendirme geçmişinin ele alınmasını garanti etmek için GLOBALG.A.P. Veri tabanında bulunan üreticilerin/üretici gruplarının başka bir BK'dan ETKO'ya veya ETKO'dan başka bir BK'ya geçerken izlenmesi gereken süreç şöyledir:

- Üretici/Üretici Grubu GLOBALG.A.P. Veri tabanında kayıtlı olmalı
- Üreticinin/Üretici Grubunun yeni BK'ya geçişi öncesinde varsa mevcut yaptırımları kaldırılmış olmalı. Buna istisna olarak mevcut yaptırımları olup belgelendirme döngüsünün sona erdiği durumlarda önceki BK, geçişin yapılacağı BK'ya uygunsuzluğun nedenini uygun şekilde açıklanması koşuluyla üreticinin/üretici grubunun diğer BK'ya geçişini sağlayabilmek için çözümlenmemiş yaptırımı kaldırabilir.
- Üretici veya üretici grubunun mevcut GGN'i değiştirilmez. Çift kayda izin verilmez (yani, aynı üretici veya üretici grubu birden fazla BK'ya bağlı olsa bile, bir üretici veya üretici grubu yalnızca bir GGN'e sahip olabilir).

Halihazırda kaydedilmiş bir üretici/üretici grubu/çok tesisli üretici, SK değişikliği yaptığı anda veya farklı bir ürünün sertifikasyonu için yeni bir BK'ya başvuruda bulunduğu anda; üretici/üretici grubu/çok tesisli üretici önceden tahsis edilen benzersiz GLOBALG.A.P. tanımlama numarasını yeni BK'ya bildirmelidir. Bunun yapılmaması, bireysel üretici için ek 200€ ve üretici grubu için 700€ ek ücretle sonuçlanacaktır.

Yaptırım uygulanan üretici grupları/çok tesisli üreticiler, ilgili uygunsuzluklar ayrılan BK tarafından kapatılıncaya kadar BK'sını değiştiremez.

Üretici grubu tarafından üretici grubu üyesi hakkında askıda bekleyen herhangi bir yaptırım veya BK tarafından üretici grubu üyesine atfedilmiş ve henüz kapatılmamış olan bir konu varsa bir üretici grubunun bireysel üretici grubu üyelerinin gruptan ayrılmasına ve başka bir grup ile kayıt yaptırmasına (kayıtlı ürünler için) izin verilmez.

(230620_GG_GR_Rules_for_IP_v6_0_Sep22_5.2.3, 230620_GG_GR_Rules_for_OHS_v6_0 5.2.3)

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

- Üretici/üretici grubunun geçişi kabul edilmeden önce üretici/üretici grubu ile bir alt lisans ve belgelendirme anlaşması imzalanır ve kayıt süreci tamamlanır. Üreticilerin/üretici gruplarının diğer BK'ya geçişi, üreticinin veya üretici grubunun mevcut sertifikasının süresi dolduğunda ve üretici/üretici grubu ile önceki BK arasında bağlayıcı bir hizmet sözleşmesi yoksa gerçekleşebilir. Ve üretici/üretici grubu, bir sonraki belgelendirme döngüsü için başka bir BK'ya belgelendirme başvurusunda bulunabilir. Üretici/üretici grubunun sertifika geçerlilik süresi dolmadan başka BK'ya geçmek istemesi durumunda önceki BK tarafından üretici/üretici grubunun mevcut sertifikasının geçerlilik süresi kısaltılabilir ancak sertifikasyondaki boşlukları önlemek için her zaman üretici ile mutabakat halinde ve kabul eden BK ile koordinasyon içinde olacaktır.
- 'GLOBALG.AP Alt Lisans ve Belgelendirme Anlaşması'nın imzalanma tarihi ve "Denetim Tarihi", önceki BK'nın yayınladığı sertifikanın geçerlilik süresinin bitiminden sonraysa, üreticinin/üretici grubunun geçerli bir sertifikası olmadığı bir dönem olacaktır. Ancak, 'GLOBALG.AP Alt Lisans ve Belgelendirme Anlaşması'nın imzalanma tarihi ve "Denetim Tarihi", önceki BK'nın yayınladığı sertifikanın geçerlilik süresinin bitiminden önceyse, mevcut sertifikanın süresi biter bitmez sertifikasyon kararı alınabilir. Bu durumda üreticinin/üretici grubunun belgelendirme döngüsünde boşluk oluşmaz. Belgelendirme kararı, önceki BK'nın yayınladığı sertifikanın süresi dolduktan sonra verilirse, 'GLOBALG.AP Alt Lisans ve Belgelendirme Anlaşması'nın imzalanma tarihi ve "Denetim Tarihi" sertifikanın sona erme tarihinden önce olsa dahi, üreticinin/üretici grubunun belgelendirme sürecinde boşluk oluşur. Önceki BK, sertifikasının süresi dolana kadar sorumlu olmaya devam eder. Önceki BK tarafından verilen sertifikanın geçerliliği sırasında, yeni BK tespit ettiği uygunsuzluklarla ilgili uygun takibi yapılabilmesi için önceki BK'ya bilgilendirir.
- Üretici/üretici grubu, önceki BK ile sözleşme altındayken yeni BK ile bir 'GLOBALG.A.P Alt Lisans ve Sertifikasyon Anlaşması' imzalayabilir. Yeni BK'nın imzaladığı 'GLOBALG.A.P Alt Lisans ve Sertifikasyon Anlaşması' ancak, önceki BK'nın üreticinin/üretici grubunun GGN'sini GLOBALG.A.P. Veri tabanında yeni BK'ya aktardıktan sonra bağlayıcı olur.
- BK'nın değiştirilmesi sürecinde, ürünlerin Veri tabanına kaydı denetimden önce tamamlanamayabilir ve denetimden/uygunsuzlukların kapatılmasından sonraki 28 gün içinde belgelendirme kararı alınmayabilir.

21.2 Sertifika geçerliliğinin uzatılması sırasında Başka Belgelendirme Kuruluşuna Geçiş

Geçerlilik uzatması mevcutsa üretici, orijinal sertifika geçerlilik tarihinden sonraki 12 ay boyunca belgelendirme kuruluşu değişikliği yapamaz.

Geçiş yapılmak istenen belgelendirme kuruluşunun denetimin kabul edilmesinden önce önceki belgelendirme kuruluşundan fesih talebi bulunmaması durumunda, üreticinin yeni belgelendirme kuruluşuna geçişi mümkün olmaz ve orijinal sertifika geçerlilik tarihinden sonraki 12 ay boyunca bu önceki belgelendirme kuruluşu tarafından belgelendirilir (BK değişikliği yapamaz.). Bu konuya ilişkin istisna yalnızca önceki belgelendirme kuruluşunun açık bir şekilde uzatmanın sonlandırılmasını talep etmesi ve benzersiz GLOBALGAP Numarasının geçişin yapılmak istendiği belgelendirme kuruluşuna aktarılması yönünde GLOBALGAP Sekreterliğine bildirimde bulunması durumunda uygulanır. GLOBALGAP Sekreterliği yalnızca önceki belgelendirme kuruluşundan gelen transfer taleplerini işleme alır. Geçerli bir sözleşmesi olan bir müşteriyi serbest bırakma yetkisi tamamen söz konusu geçerli sözleşmenin imzalandığı belgelendirme kuruluşuna aittir.

Transferin kabul edilmesi durumunda geçişin yapıldığı yeni belgelendirme kuruluşu tarafından yayınlanan sertifikanın geçerlilik süresi, önceki belgelendirme kuruluşu tarafından yayınlanmış olan sertifikanın geçerlilik süresinin 12 aydan düşülerek hesaplanır.

22 GLOBALGAP İspat Yükümlülüğü

GG_GR_Rules_for_Individual Producers 7.1 & GG_GR_Rules_for_Producer Groups and Multisite Producers with QMS 7.1

Bir GLOBALG.A.P sertifika sahibi hakkında, GLOBALG.A.P Sekreterliğine iletilen sertifikasyon durumu üzerinde potansiyel bir etkiye sahip olabilecek bilgilerin olması durumunda, iddiayı doğrulayarak ve ilgili GLOBALG.A.P standartlarına uygunluğun kanıtını sağlamak sertifika sahibinin ve ETKO'nun sorumluluğundadır.

ETKO şikayetleri araştırmak için ilave haberli veya habersiz BK denetimleri veya yerinde ziyaretler gerçekleştirebilir.

ETKO, bununla ilgili bulguları ve alınan önlemleri belirlenen süre içerisinde GLOBALG.A.P Sekreterliğine rapor eder.

Sertifika sahibi ve ETKO'nun, GLOBALG.A.P Sekreterliği tarafından tanımlanan süre içerisinde talep edilen uyumluluk kanıtını sunamaması durumunda, GLOBALG.A.P Genel Yönetmelikler'de açıklanan yaptırım prosedürlerine göre yaptırma tabi olunur.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

Kanıtların laboratuvar analizlerini içermesi durumunda, akredite laboratuvarlar (ISO/IEC 17025) ve bağımsız numune alma (ilgili ilke ve kriterlerde belirtilen kurallara göre) süreçleri dahil edilecektir.

Sertifika sahibi, gıda güvenliği, çalışanların refahı, veya çevrenin korunması ile ilgili bir şikayetle karşı karşıyaysa veya bir mahkemede yargılanmışsa veya bir mahkeme tarafından ulusal veya uluslararası bir yasayı ihlal ettiği tespit edilmişse, ve bu eylemlerin FoodPLUS GmbH'nin ve/veya GLOBALG.A.P standardının itibarını ve güvenilirliğini tehlikeye atma riski mevcutsa, sertifika sahibi 24 saat içinde ETKO'yu bilgilendirecektir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
KALİTE GÜVENCE SORUMLUSU	KALİTE GÜVENCE YÖNETİCİSİ

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.